

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/14-01/181

URBROJ: 65-14-02

Zagreb, 11. prosinca 2014.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Godišnje izvješće o državnim potporama za 2013. godinu*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavila Vlada Republike Hrvatske, aktom od 11. prosinca 2014. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila mr. sc. Borisa Lalovca, ministra financija, Igora Radenovića, zamjenika ministra financija, Miljenka Fičora, pomoćnika ministra financija i glavnog državnog rizničara, te mr. sc. Žanu Pedić i dr. sc. Maroja Langa, pomoćnike ministra financija.

PREDSJEDNIK

Josip Leko

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/14-14/78
Urbroj: 50301-05/16-14-2

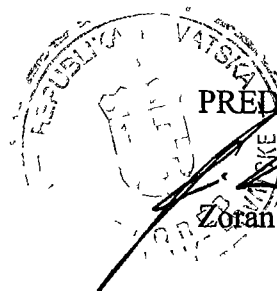
Zagreb, 11. prosinca 2014.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Godišnje izvješće o državnim potporama za 2013. godinu

Na temelju članka 17. Zakona o državnim potporama (Narodne novine, broj 47/2014), Vlada Republike Hrvatske dostavlja Godišnje izvješće o državnim potporama za 2013. godinu.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila mr. sc. Borisa Lalovca, ministra financija, Igora Rađenovića, zamjenika ministra financija, Miljenka Fičora, pomoćnika ministra financija i glavnog državnog rizničara, te mr. sc. Žanu Pedić i dr. sc. Maroja Langa, pomoćnike ministra financija.

PREDSJEDNIK
Zoran Milanović

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE
O DRŽAVNIM POTPORAMA ZA 2013. GODINU**

Zagreb, prosinac 2014.

SADRŽAJ

1.	UVOD	3
1.1.	<i>Metodologija praćenja i prikaza državnih potpora</i>	5
1.2.	<i>Prikupljanje i obrada podataka o državnim potporama</i>	8
1.3.	<i>Metodologija prikaza podataka o državnim potporama</i>	9
1.4.	<i>Sadržaj Godišnjeg izvješća o državnim potporama za 2013. godinu</i>	10
1.5.	<i>Sažetak Godišnjeg izvješća o državnim potporama za 2013. godinu</i>	11
2.	DRŽAVNE POTPORE U 2013. GODINI	13
2.1.	<i>Usporedba s makroekonomskim pokazateljima</i>	13
2.2.	<i>Kategorije državnih potpora</i>	17
2.3.	<i>Državne potpore prema instrumentima</i>	19
2.4.	<i>Državna jamstva kao instrument potpore</i>	22
3.	DRŽAVNE POTPORE POLJOPRIVREDI I RIBARSTVU	25
4.	DRŽAVNE POTPORE INDUSTRIJI I USLUGAMA	27
4.1.	HORIZONTALNE POTPORE	28
4.1.1.	<i>Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije</i>	32
4.1.2.	<i>Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije</i>	34
4.1.3.	<i>Potpore za zapošljavanje</i>	38
4.1.4.	<i>Potpore malim i srednjim poduzetnicima</i>	39
4.1.5.	<i>Potpore za usavršavanje</i>	42
4.1.6.	<i>Potpore za kulturu</i>	43
4.1.7.	<i>Podupiranje pristupa financiranju u krizi</i>	45
4.1.8.	<i>Potpore za razvoj širokopojskih mreža</i>	47
4.2.	REGIONALNE POTPORE	49
4.3.	DRŽAVNE POTPORE NA RAZINI JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	53
4.4.	SEKTORSKE POTPORE	55
4.4.1.	<i>Potpore prometu</i>	59
4.4.2.	<i>Potpore brodogradnji</i>	63
4.4.3.	<i>Potpore turizmu</i>	67
4.4.4.	<i>Potpore za sanaciju i restrukturiranje</i>	68
4.4.5.	<i>Javno radiotelevizijsko emitiranje</i>	70
5.	DRŽAVNE POTPORE PREMA KARTI STATISTIČKIH REGIJA REPUBLIKE HRVATSKE – NUTS 2	72
6.	POTPORE MALE VRIJEDNOSTI	77
7.	DRŽAVNE POTPORE U REPUBLICI HRVATSKOJ U USPOREDBI S POTPORAMA U EUROPSKOJ UNIJI	80
8.	PROCJENA DRŽAVNIH POTPORA U 2014. GODINI	82
9.	ZAKLJUČAK	83
	PRILOG 1. <i>Davatelji potpora na razini središnje države u 2013. godini</i>	85
	PRILOG 2. <i>Kategorije državnih potpora</i>	86
	PRILOG 3. <i>Instrumenti državne potpore</i>	89
	PRILOG 4.	92
	A. <i>Popis izabranih odluka iz područja državnih potpora u razdoblju od 1. siječnja 2013. godine do 30. lipnja 2013. godine</i>	92
	B. <i>Popis izabranih odluka iz područja državnih potpora u razdoblju od 1. srpnja 2013. godine do 31. prosinca 2013. godine</i>	115

1. UVOD

Godišnje izvješće o državnim potporama za 2013. godinu (u daljnjem tekstu: Izvješće), izradilo je po prvi puta Ministarstvo financija, sukladno novom Zakonu o državnim potporama (Narodne novine, broj 47/2014; u daljnjem tekstu: novi Zakon). Prethodna Godišnja izvješća o državnim potporama izrađivala je Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: Agencija). Naime, Ministarstvo financija je izradilo jedanaesto po redu Izvješće o državnim potporama za 2013. godinu, a koje je prema odredbama Zakona o državnim potporama (Narodne novine, br. 72/2013 i 141/2013; u daljnjem tekstu: Zakon) te prema odredbama novog Zakona, dužno podnijeti na usvajanje Hrvatskome saboru. Obveza izrade prikaza državnih potpora odnosno redovitih godišnjih izvješća o državnim potporama sukladno metodologiji i prikazu pregleda državnih potpora Europske unije, proizlazila je u razdoblju od 2003. do 2013. godine i iz odredbi Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica (Narodne novine – Međunarodni ugovori, br. 14/2001, 14/2002, 1/2005 i 7/2005; u daljnjem tekstu: SSP)¹.

Rad Agencije u području državnih potpora u 2013. godini obilježilo je članstvo u Europskoj uniji. S obzirom da je sukladno odredbama SSP-a i tada važećeg Zakona o državnim potporama (Narodne novine, br. 47/2003, 60/2004, 140/2005 i 49/2011), Agencija bila nadležna za odobravanje, nadzor i povrat dodijeljenih državnih potpora od 2003. godine do 30. lipnja 2013. godine, nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji 1. srpnja 2013. godine, sukladno članku 107. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (u daljnjem tekstu: UFEU), naprijed navedene aktivnosti preuzela je Europska komisija.

Stoga je Agenciji nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, a sukladno Zakonu o državnim potporama (Narodne novine, br. 72/2013 i 141/2013) koji je stupio na snagu 1. srpnja 2013. godine, djelokrug rada u području državnih potpora bitno izmijenjen, na način da obavlja sljedeće poslove: davanje mišljenja na prijedloge programa državnih potpora i pojedinačnih državnih potpora u odnosu na njihovu usklađenost s pravilima o državnim potporama prije prijave Europskoj komisiji radi odobrenja, davanje mišljenja na prijedloge programa državnih potpora i pojedinačnih državnih potpora izuzetih od obveze prijave Europskoj komisiji, te je posredovala u komunikaciji s Europskom komisijom glede prijave prijedloga programa državnih potpora i pojedinačnih državnih potpora Europskoj komisiji, izvještavanje Europske komisije o dodijeljenim državnim potporama i slično. Prilikom davanja mišljenja o usklađenosti prijedloga pojedinačnih državnih potpora i programa državnih potpora, osim Zakona, moguća je i izravna primjena pravne stečevine Europske unije s područja državnih potpora.

Sukladno naprijed navedenom, do 30. lipnja 2013. godine djelokrug Agencije u području državnih potpora bio je uređen Zakonom o državnim potporama (Narodne

¹ Članak 70. stavak 5. SSP-a navodi sljedeće: „Svaka će stranka osigurati transparentnost na području državnih potpora, tako što će, inter alia, drugoj stranci dostavljati redoviti godišnji izvještaj ili drugi odgovarajući dokument, slijedeći metodologiju i prikaz državnih potpora Zajednice. Na zahtjev jedne od stranaka druga će stranka osigurati informacije o određenim pojedinačnim slučajevima javne potpore.“

novine, br. 140/2005 i 49/2011), Uredbom o državnim potporama (Narodne novine, broj 50/2006), odlukama Vlade Republike Hrvatske o preuzimanju pravila o državnim potporama iz pravne stečevine Europske unije (acquis) u hrvatski pravni sustav i Pravilnikom o obliku i sadržaju, te načinu prikupljanja podataka i vođenja evidencija o državnim potporama (Narodne novine, broj 47/2012; u daljnjem tekstu: Pravilnik). Novi Pravilnik o dostavi prijedloga državnih potpora i podataka o državnim potporama stupio je na snagu 31. srpnja 2013. godine (Narodne novine, broj 99/2013) te je još na snazi. Pravilnikom se unapređuje sustav praćenja i evidencije korištenja i učinaka dodijeljenih državnih potpora, te je uz napatke i obrasce vezane uz prijavu državnih potpora, propisano što Izvješće treba sadržavati, od klasifikacije državnih potpora, načina dostave podataka o dodijeljenim državnim potporama do prikupljanja podataka o korištenju i učincima dodijeljenih državnih potpora.

Stoga je važno napomenuti, kako od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, pravni okvir u području državnih potpora, predstavljaju Zakon o državnim potporama (Narodne novine, br. 72/2013 i 141/2013) te naročito članci 107., 108. i 109. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i niz propisa iz pravne stečevine Europske unije.

Također, potrebno je naglasiti kako je 24. travnja 2014. godine stupio na snagu novi Zakon o državnim potporama (Narodne novine, broj 47/2014), kojim se nadležnost i ovlasti vezane za državne potpore objedinjavaju u Ministarstvu financija, kako bi se pojednostavnio postupak pružanja stručne pomoći davateljima državnih potpora, uspostavio jedinstven sustav nadzora i upravljanja sredstvima, te stvorila jedinstvena baza podataka i registar državnih potpora.

Potrebno je naglasiti i kako je Izvješće o državnim potporama za 2013. godinu, izrađeno temeljem Zakona koji je bio na snazi u vrijeme prikupljanja i obrade svih dostavljenih podataka za izradu Izvješća te metodologije prikaza korištenja državnih potpora, odnosno temeljem Zakona o državnim potporama objavljenog u Narodnim novinama, br. 72/2013 i 141/2013.

Godišnje izvješće o državnim potporama za 2013. godinu sadrži analitički prikaz državnih potpora u Republici Hrvatskoj dodijeljenih u 2013. godini s revidiranim podacima o dodijeljenim potporama u 2011. i 2012. godini po propisanoj metodologiji i propisima donesenim temeljem Zakona, odnosno podaci su obrađeni sukladno metodologiji prikazivanja državnih potpora koja se koristi u Europskoj uniji (u daljnjem tekstu: EU), a Izvješće se temelji na podacima dodijeljenih državnih potpora koje su Ministarstvu financija dostavili davatelji potpora, a to su nadležna ministarstva, agencije, fondovi, Hrvatska banka za obnovu i razvitak i jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave. Analitičkim pregledom državnih potpora, usporedive su razine i strukture državnih potpora dodijeljenih u Republici Hrvatskoj s odgovarajućim podacima EU u cjelini, odnosno s pojedinačnim državama članicama.

U Izvješću za 2013. godinu, Ministarstvo financija je uključilo i potpore poljoprivredi i ribarstvu, iako navedene potpore, uključujući proizvodnju hrane, pića i duhanskih proizvoda, nisu predmet Zakona, međutim, istim Zakonom je propisano kako je nadležno ministarstvo, u ovom slučaju, Ministarstvo poljoprivrede obvezno surađivati s Ministarstvom financija glede navedenog te kako Izvješće treba sadržavati podatke i o državnim potporama poljoprivredi i ribarstvu.

Stoga su slijedom naprijed navedenog, u Izvješću za 2013. godinu, prikazani podaci o svim državnim potporama koje su dodijeljene u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2011. do 2013. godine, a navedeni podaci o dodijeljenim državnim potporama zaprimljeni su od strane davatelja potpora, a neki podaci su prikupljeni i na druge dostupne načine, potom su obrađeni i prikazani sukladno metodologiji i načinu prikaza potpora u EU i njezinim državama članicama.

1.1. METODOLOGIJA PRAĆENJA I PRIKAZA DRŽAVNIH POTPORA

Pravni temelj

U 2013. godini, a i ranije, sukladno Zakonu, uređeni su opći uvjeti i pravila odobravanja državnih potpora, uređen je sustav nadzora i praćenja državnih potpora u Republici Hrvatskoj i njihovog povrata te svrha provedbe međunarodno preuzetih obveza Republike Hrvatske koje proizlaze iz SSP-a. Zakonom je definiran pojam odnosno obilježja koja određena javna sredstva koja se dodjeljuju poduzetnicima trebaju imati kako bi se smatrala državnim potporom, odnosno propisano je kako nisu sukladne Zakonu, one državne potpore koje narušavaju ili bi mogle narušiti tržišno natjecanje davanjem korisniku potpore prednost na tržištu, u mjeri u kojoj bi to utjecalo na ispunjenje međunarodne obveze Republike Hrvatske.

Pojam državne potpore

Sukladno Zakonu, **državne potpore** su svi stvarni i potencijalni rashodi ili umanjeni prihodi države dodijeljeni od davatelja državne potpore koji narušavaju ili bi mogli narušiti tržišno natjecanje davanjem prednosti na tržištu korisniku državne potpore, bez obzira na oblik državne potpore, u mjeri u kojoj to može utjecati na ispunjenje međunarodno preuzetih obveza Republike Hrvatske koje proizlaze iz SSP-a. Navedeno se temelji na odredbama članka 107. Ugovora o funkcioniranju EU (u daljnjem tekstu: UFEU), a sukladno članku 70. SSP-a prema kojem je s ispravnom primjenom ovoga Sporazuma nespojiva svaka državna potpora koja narušava ili prijeti narušavanjem tržišnog natjecanja davanjem prednosti nekim poduzetnicima ili nekim proizvodima u mjeri u kojoj to može utjecati na trgovinu između Republike Hrvatske i EU (Europske zajednice u vrijeme sklapanja SSP-a). Također, SSP navodi da će se svako postupanje suprotno ovom članku ocjenjivati na temelju kriterija koji proizlaze iz primjene pravila o tržišnom natjecanju u EU, između ostalog, i članka 107. UFEU (ranije članka 87. Ugovora o osnivanju Europske zajednice) i instrumenata za tumačenje koje su usvojile institucije Zajednice.

Korisnik državne potpore sukladno Zakonu, je pravna i fizička osoba koja, obavljajući gospodarsku djelatnost, sudjeluje u prometu roba i usluga, a koristi državne potpore, te se radi o državnoj potpori isključivo u slučaju dodjele državnih sredstava poduzetnicima odnosno pravnim ili fizičkim osobama koje sudjeluju u prometu proizvoda i/ili usluga.

Kako bi utvrdili ima li neka državna intervencija karakter državne potpore, sukladno odredbama Zakona koje uređuju pojam državne potpore, potrebno je, u svakom pojedinom slučaju dodjele državnih sredstava, utvrditi jesu li kumulativno ispunjeni uvjeti koji se odnose na izvore sredstava, davanje prednosti na tržištu i s time povezanom selektivnosti i može li se time stvarno ili potencijalno utjecati na trgovinu između Republike Hrvatske i EU te je potrebno u svakom konkretnom slučaju utvrditi radi li se o:

- (i) **dodjeli državnih sredstava** – državnom potporom smatra se ona mjera koja uključuje sredstva dodijeljena iz državnog proračuna, proračuna županije, grada i općine, fondova i pravnih osoba u vlasništvu države. Pored izravnih proračunskih izdataka, državnom potporom se smatra i manji odnosno neostvareni prihod države zbog neplaćenog poreza, doprinosa ili drugog nepodmirenog dugovanja odnosno neizvršene financijske obveze prema državi, prodaja zemljišta odnosno nekretnina ispod tržišne cijene i bez provedenog natjecanja i sl.
- (ii) **ostvarivanju prednosti na tržištu** – ekonomska prednost na tržištu se ostvaruje činjenicom da je korisnik potpore primio sredstva koja ne bi mogao ostvariti u svom redovnom poslovanju. Pored očitih državnih potpora kao što su subvencije, oslobađanje od plaćanja poreza, državna jamstva itd., postoje i ostale državne potpore koje su manje očite, a također osiguravaju ekonomsku prednost, a to su: kupnja/iznajmljivanje zemljišta u državnom vlasništvu poduzetniku po povoljnijoj cijeni od tržišne, prodaja zemljišta poduzetnika državi po cijeni većoj od tržišne, omogućavanje pristupa javnoj infrastrukturi bez plaćanja doprinosa za istu, te dokapitalizacija poduzetnika od strane države putem tzv. rizičnog kapitala pod povoljnijim uvjetima nego što bi to učinio privatni investitor.
- (iii) **selektivnosti** – da bi ovaj kriterij bio ispunjen, potrebno je utvrditi je li određeni poduzetnik, sektor ili regija dobio određena sredstva iz proračuna države, jedinice lokalne ili područne samouprave ili druge pravne osobe davatelja potpore, pa je time doveden u povoljniji tržišni položaj u odnosu na konkurenciju. O selektivnosti se može raditi i kada postoji određeno diskrecijsko pravo odlučivanja prilikom dodjele potpore od strane davatelja potpore.
- (iv) **utjecaju na trgovinu između Republike Hrvatske i EU** (tržišno natjecanje) – Zakon temeljem SSP-a, propisuje zabranu dodjele državnih potpora koje utječu (ili bi mogle utjecati) na trgovinu između Republike Hrvatske i EU. Sukladno tome, treba provjeriti ima li djelatnost koju obavlja korisnik potpore stvarno ili potencijalno učinak na trgovinu između Republike Hrvatske i država članica EU, odnosno dolazi li do narušavanja tržišnog natjecanja.

Stoga se državnom potporom može smatrati svaka mjera koja se temelji na programu državne potpore ili se dodjeljuje pojedinačnom korisniku koji se može smatrati poduzetnikom u smislu Zakona i pravne stečevine EU ukoliko su kumulativno ispunjeni naprijed navedeni kriteriji. Ukoliko pojedina mjera kumulativno ne ispunjava sva četiri gore navedena kriterija, tada se ne radi o državnoj potpori.

*Državne potpore se prema vrsti dijele na **programe državnih potpora i pojedinačne potpore**.*

Program državne potpore je akt temeljem kojeg se, bez potrebe za dodatnim provedbenim mjerama, unaprijed neodređenim korisnicima državne potpore dodjeljuju pojedinačne državne potpore i akt na temelju kojeg se državna potpora koja unaprijed nije vezana uz poseban projekt dodjeljuje jednom ili više korisnika državne potpore na neodređeno vrijeme i/ili u neodređenom iznosu.

Pojedinačna državna potpora je državna potpora koja nije dodijeljena na temelju programa državne potpore uz obvezu dodatnog odobravanja.

Sukladno članku 107., stavcima 2. i 3. UFEU, utvrđena su izuzeća od opće zabrane državnih potpora, odnosno dopuštene potpore koje se odnose na sljedeće potpore:

- a) za ublažavanje ili otklanjanje šteta prouzročenih prirodnim nepogodama, izvanrednim ili ratnim okolnostima;
- b) za poticanje gospodarskog razvoja područja s neuobičajeno niskim životnim standardom ili velikom nezaposlenošću;
- c) za promicanje kulture i zaštitu baštine;
- d) za provedbu značajnih međunarodnih projekata ili otklanjanju ozbiljnih poteškoća u gospodarstvu;
- e) za poticanje određenih gospodarskih djelatnosti ili određenih gospodarskih područja;
- f) pravnim i fizičkim osobama kojima se temeljem posebnih propisa povjerava obavljanje službe od općeg gospodarskog interesa ili utvrđuje isključivo pravo obavljanja određene djelatnosti, a bez kojih ne bi mogle obavljati i provoditi povjerene im zadaće, uz uvjet da državne potpore predstavljaju isključivo naknadu za obavljanje i provedbu tih zadaća.

Međutim, ne postoji mogućnost diskrecionog odlučivanja o tome što se smatra a što se ne smatra držanom potporom, ili na koje vrste potpora se odnose navedena izuzeća, budući svaki oblik potpore i svako izuzeće od opće zabrane dodjele potpora uređuju posebni propisi² koji detaljno uređuju uvjete, pravila i mogućnosti dodjele potpora, kao i sudske odluke europskih sudova koje u nedostatku propisa ili u graničnim slučajevima, služe kao instrument za tumačenje propisa o potporama.

Učinak predmetne mjere, a ne njezin uzrok, vrsta ili cilj su odlučujući prilikom dodjele državne potpore, jer sam pojam državne potpore obuhvaća osim subvencija (rashodna strana državnog proračuna) i ostale instrumente državnih potpora koji na razne načine smanjuju prihodnu stranu državnog proračuna i imaju jednake učinke kao i subvencije, kao što su npr. oslobođenje ili smanjenje poreza na dobit. Instrumenti državne potpore prikazani su u Prilogu 3. ovoga Izvješća.

² Vlada Republike Hrvatske je u svoje nacionalno zakonodavstvo preuzela propise iz pravne stečevine EU koji uređuju pravila za dodjelu potpora u pojedinim sektorima, za pojedine ciljeve i slično, a ti propisi su prestali vrijediti 1. srpnja 2013. godine, pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Što se ne smatra državnom potporom

Sukladno praksi Europske komisije i europskih sudova, sljedeći transferi se ne smatraju državnim potporama:

- transferi sredstava iz državnog proračuna jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i javnim tijelima koja ne obavljaju gospodarsku djelatnost, odnosno potpore javnim tijelima koje obavljaju djelatnost koja nema ekonomski karakter,
- opće mjere gospodarske politike koje se odnose na sve poduzetnike i gospodarske sektore, primjerice smanjivanje opće stope poreza na dobit, doprinosa ili drugih sličnih davanja,
- državne mjere koje su neutralne u odnosu na državni proračun (tzv. regulatorne mjere),
- nabava robe i usluga po tržišnim cijenama odnosno tržišnoj vrijednosti (javni natječaji sukladno propisima o javnim nabavama),
- mjere, uključivo i financijske potpore, koje udovoljavaju testu ulaganja po tržišnim uvjetima, odnosno testu ulaganja privatnog poduzetnika (*market economy investor principle*),
- sredstva namijenjena izgradnji infrastrukturnih projekata opće namjene kojima se ne daje ekonomska prednost određenom poduzetniku, sektoru ili regiji,
- državna jamstva ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uvjeti: ako korisnik zajma nije u financijskim teškoćama; ako je korisnik zajma u mogućnosti na financijskom tržištu dobiti zajam po tržišnim uvjetima bez posredovanja države; ako se za državno jamstvo zaračunava tržišna cijena; ako je državno jamstvo povezano s određenom financijskom transakcijom, ograničeno po visini i vremenu trajanja i ne pokriva više od 80 posto preostalog duga ili druge financijske obveze,
- potpore fizičkim osobama ili zaposlenicima gdje poduzetnici ne uživaju izravnu korist,
- potpore male vrijednosti (*de minimis* potpore) koje ne iznose više od 200.000 eura u kunskoj protuvrijednosti po korisniku u razdoblju od tri fiskalne godine.

Državnom potporom se, u smislu Zakona, ne smatraju i potpore odnosno pomoć kućanstvima, invalidnim osobama, javnim tijelima i obrazovnim ustanovama te bolnicama za djelatnosti koje nemaju gospodarski karakter, za izgradnju stambenih zgrada u državnom vlasništvu za socijalno ugrožene skupine, javnim centrima za profesionalno usavršavanje, smanjivanje poreza na dodanu vrijednost za određene skupine proizvoda, potpora namijenjena za obranu i za javne radove i slično.

1.2. PRIKUPLJANJE I OBRADA PODATAKA O DRŽAVNIM POTPORAMA

Sama izrada Godišnjeg izvješća o državnim potporama temelji se na dostavljenim podacima o dodijeljenim državnim potporama koje su Ministarstvu financija dostavili davatelji potpora prema uputama i obrascima iz Pravilnika kojim je propisan sadržaj godišnjeg izvješća, opis metodologije, analiza iznosa državnih potpora po kategorijama/ciljevima i instrumentima, ocjena prikupljenih podataka kao i podaci o državnim potporama male vrijednosti.

Korišteni podaci prilikom prikaza i usporedbe državnih potpora s osnovnim makroekonomskim pokazateljima, kao što su, bruto društveni proizvod u 2013. godini, ukupnim brojem zaposlenih, brojem stanovništva, ukupnim rashodima države i slično, temelje se na podacima Državnog zavoda za statistiku, Ministarstva financija te Hrvatske narodne banke. Također, sama metodologija analitičkog prikaza državnih potpora temelji se na metodologiji koju koristi i Europska komisija pri izradi i iskazivanju državnih potpora u EU.

1.3. METODOLOGIJA PRIKAZA PODATAKA O DRŽAVNIM POTPORAMA

Ministarstvo financija je u ovom Izvješću primijenilo metodologiju praćenja i prikazivanja državnih potpora u Republici Hrvatskoj temeljem metodologije prikazivanja i praćenja državnih potpora u EU, a navedena metodologija je sadržana i objavljena u Pravilniku, što je obveza koja proizlazi iz SSP-a. Na osnovu navedene metodologije, državne potpore (u daljnjem tekstu: potpore) dijele se na dva osnovna područja, i to:

1. potpore poljoprivredi i ribarstvu i
2. potpore industriji i uslugama.

S obzirom na cilj odnosno kategoriju dodijele potpore, potpore industriji i uslugama se dijele na **horizontalne potpore** i **sektorske potpore**, zatim na **regionalne potpore** te **potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave**.

Horizontalnim potporama smatraju se potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i uštedu energije, male i srednje poduzetnike, sanaciju i restrukturiranje kroz programe državnih potpora, zapošljavanje, usavršavanje, kulturu i zaštitu baštine, razvoj širokopoljnih mreža, rizični kapital, financiranje u financijskoj i gospodarskoj krizi te ostale horizontalne ciljeve.

Za **sektorske potpore**, odnosno potpore određenim gospodarskim sektorima prilikom dodijele vrijede posebna pravila sukladna propisima o potporama. Sektorske potpore se odnose na sljedeće sektore i djelatnosti: kopneni promet, i to posebno cestovni, željeznički i unutarnji plovni promet, pomorski promet, zračni promet, brodogradnju, proizvodnju čelika, turizam, financijske usluge, sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama (pojedinačne potpore), kinematografiju i ostalu audiovizualnu djelatnost, javne radiodifuzijske usluge, poštanske usluge te ostale nespomenute djelatnosti.

U Izvješću za 2013. godinu prikazani su zasebno podaci o **regionalnim potporama** kao posebna kategorija, iako po ciljevima i namjeni spadaju u horizontalne potpore, te su u jednom dijelu Izvješća prikazane uključene u horizontalne potpore, kao u metodologiji EU. Također, u ovom Izvješću su zasebno prikazane i **potpore na razini jedinica lokalne i područne samouprave** kao posebna kategorija, kako bi se dobio uvid u korištena sredstva i namjene potpora na lokalnoj razini. Potpore na lokalnom nivou u principu se smatraju horizontalnim ciljevima, te se mogu i prikazati kao horizontalne potpore.

U Izvješću su posebno prikazane i **potpore male vrijednosti**, jer navedene potpore u stvari se i ne smatraju potporama u smislu Zakona, no obzirom kako veliki broj

davatelja potpora svoje programe temelji na *de minimis* potporama, njima se međutim dodjeljuju i značajna proračunska sredstva.

Potpore se dodjeljuju putem **različitih oblika ili instrumenata dodjele**, te se iskazuju kao: subvencije i porezna izuzeća (A), udjeli u vlasničkom kapitalu (B), financijski transferi (C), jamstva i opozvana jamstva (D) te ostalo (E).

U ovom Izvješću, u Prilogu 2. dan je detaljan prikaz kategorija potpora, a u Prilogu 3. dan je prikaz svih instrumenata dodjele potpore.

1.4. SADRŽAJ GODIŠNJEG IZVJEŠĆA O DRŽAVNIM POTPORAMA ZA 2013. GODINU

Godišnje izvješće o državnim potporama za 2013. godinu sastoji se od osam poglavlja i tri priloga. **Poglavlje 1.** je uvodni dio Izvješća koji prikazuje metodološka objašnjenja i temeljne odrednice sustava državnih potpora, te objašnjava metodologiju prikupljanja i prikaza podataka o potporama, te također prikazuje sadržaj i kratak sažetak Izvještaja za 2013. godinu.

Poglavlje 2. prikazuje podatke o potporama u apsolutnim i relativnim vrijednostima i opisuje trendove njihovih kretanja za razdoblje od 2011. do 2013. godine te njihova usporedba s osnovnim makroekonomskim pokazateljima kao što su bruto društveni proizvod, proračunski rashodi države, broj zaposlenih, broj stanovnika i ostalo. U ovom poglavlju prikazane su i dodijeljene potpore prema ciljevima i kategorijama potpora, te prema instrumentima dodjele.

U **Poglavlju 3.** prikazani su podaci o dodijeljenim potporama poljoprivredi i ribarstvu. **Poglavlje 4.** prikazuje dodijeljene potpore industriji i uslugama, odnosno detaljan opis iznosa, kategorija, instrumenata, davatelja i primatelja potpora u sektoru industrije i usluga. Ovdje su prikazane dodijeljene horizontalne potpore, koje čine potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, za zaštitu okoliša i očuvanje energije, malim i srednjim poduzetnicima, za usavršavanje, zapošljavanje, za kulturu, za podupiranje pristupa financiranja u krizi te razvoju širokopojasnih mreža. Također, ovdje su zasebno prikazane i regionalne potpore, potpore na lokalnom nivou, te potpore dodijeljene posebnim sektorima, kao što su: potpore sektoru prometa, brodogradnji, turizmu, za javno radiotelevizijsko emitiranje, te za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika.

Poglavlje 5. prikazuje dodijeljene potpore prema karti statističkih regija Republike Hrvatske (NUTS 2), **Poglavlje 6.** prikazuje potpore male vrijednosti (*de minimis* potpora)³, **Poglavlje 7.** prikazuje usporedni prikaz potpora u Republici Hrvatskoj i EU i njezinim državama članicama, **Poglavlje 8.** daje procjenu Ministarstva financija o

³ Potpore male vrijednosti (*de minimis* potpore) ne smatraju se potporama u smislu Zakona, jer zbog samog ograničenog iznosa od najviše 200.000 eura u kunsjoj protuvrijednosti, ne utječu na trgovinu između Republike Hrvatske i članica EU te se iznosi tih potpora ne pribrajaju ukupnom iznosu dodijeljenih državnih potpora. Za *de minimis* potpore vrijede posebna pravila dodjele te za njihovu dodjelu nije potrebno odobrenje Ministarstva financija.

dodjeli potpora za 2014. godinu, dok **Poglavlje 9.** koje se nalazi pri kraju Izvješća, daje Zaključak.

Na kraju Izvješća dani su prilozi koji detaljnije prikazuju metodologiju izrade Izvješća, daju popis davatelja potpora na nacionalnoj razini, popis instrumenata dodijele potpora, te daju popis odluka koje su donesene u 2013. godini.

1.5. SAŽETAK GODIŠNJEG IZVJEŠĆA O DRŽAVNIM POTPORAMA ZA 2013. GODINU

U 2013. godini u Republici Hrvatskoj dodijeljeno je ukupno 8.486,2 milijuna kuna potpora, te je udio navedenih potpora u BDP-u iznosio 2,6 posto. Udio potpora u rashodima države u 2013. godini iznosio je 6,8 posto, potpore po zaposlenom iznosile su 6.220,20 kuna, dok su potpore po stanovniku Republike Hrvatske iznosile 1.973,50 kuna.

Potpore sektoru industrije i usluga u 2013. godini iznosile su 5.530 milijuna kuna, što čini 65,2 posto ukupno dodijeljenih potpora, te s udjelom u BDP-u od 1,7 posto, dok su potpore sektoru poljoprivrede i ribarstva iznosile 2.956,2 milijuna kuna, odnosno 34,8 posto ukupno dodijeljenih potpora, te je udio tih potpora u BDP-u ispod 1 posto.

U strukturi potpora industriji i uslugama, u 2013. godini, sektorske potpore i nadalje prevladavaju u odnosu na horizontalne potpore, te u ukupnim potporama industriji i uslugama imaju udio od 63 posto jer su dodijeljene u iznosu od 3.482,4 milijuna kuna, dok se na horizontalne potpore (uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini) odnosi udio od 37 posto ili iznos od 2.047,6 milijuna kuna. Od ukupnog iznosa horizontalnih potpora od 2.047,6 milijuna kuna, na horizontalne potpore u užem smislu⁴ odnosi se 1.289,5 milijuna kuna, na regionalne potpore 591,2 milijuna kuna, te na potpore na lokalnoj razini 166,9 milijuna kuna.

Unutar sektorskih potpora koje su u 2013. godini dodijeljene u iznosu od 3.482,4 milijuna kuna, najviše potpora dodijeljeno je sektoru prometa u iznosu od 1.462,2 milijuna kuna, zatim za usluge javnog radiotelevizijskog emitiranja dodijeljeno je 1.216,2 milijuna kuna, sektoru brodogradnje 622,3 milijuna kuna, za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama 141,4 milijuna kuna te sektoru turizma 40,3 milijuna kuna.

U 2013. godini, potpore dodijeljene horizontalnim ciljevima u „užem smislu“ iznose 1.289,5 milijuna kuna, a u samoj strukturi tih potpora, najviše potpora dodijeljeno je za zaštitu okoliša i uštedu energije i to iznos od 810,5 milijuna kuna, malim i srednjim poduzetnicima iznos od 137,2 milijuna kuna, za istraživanje i razvoj i inovacije 122,9 milijuna kuna, za zapošljavanje 83 milijuna kuna, za kulturu 74,9 milijuna kuna, za usavršavanje 45,6 milijuna kuna, te za razvoj širokopojsnih mreža 15,4 milijuna kuna. U 2013. godini, udio horizontalnih potpora u „užem smislu“ u BDP-u iznosi 0,4 posto, udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama sektoru industrije i usluga iznosi 23,3 posto, dok njihov udio u ukupno dodijeljenim potporama iznosi 15,2 posto.

⁴ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i očuvanje energije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje, kulturu te razvoj širokopojsnih mreža.

Prema instrumentima dodjele potpora u 2013. godini, najčešći instrument dodjele potpore bile su subvencije u iznosu od 6.712 milijuna kuna te udjelom od 79,1 posto u ukupno dodijeljenim potporama, slijede porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice od 894 milijuna kuna i udjelom od 10 posto, jamstva iznose 615,7 milijuna kuna i s udjelom od 7,3 posto, putem povoljnih zajmova dodijeljeno je 287,4 milijuna kuna odnosno 3,4 posto te je 24,2 milijuna kuna odnosno 0,3 posto dodijeljeno kroz udjele u vlasničkom kapitalu.

U 2013. godini, potpore male vrijednosti odnosno *de minimis* potpore iznose 617,7 milijuna kuna, a dodijeljene su najvećim dijelom putem subvencija s udjelom od 54,5 posto, kroz jamstva 13,3 posto, kroz porezna oslobođenja i izuzeća 12,2 posto, putem neposredne subvencije kamata 9,5 posto, dok se ostalih 10,5 posto odnosi na plaćanja za opozvana jamstva, povoljnije zajmove, snižavanje, oslobođenje, olakšice i oprost plaćanja doprinosa, kapitalna ulaganja te na otpis duga.

Ukupno dodijeljene potpore bez potpora za poljoprivredu i ribarstvo, iznose 5.530 milijuna kuna te su prikazane i sukladno podjeli prema karti statističkih regija u Republici Hrvatskoj po NUTS 2 regijama. Sukladno tome, u statističkoj regiji Jadranska Hrvatska u 2013. godini je dodijeljeno ukupno 2.943 milijuna kuna potpora (2.146,5 milijuna kuna sektorskih i 796,5 milijuna kuna horizontalnih potpora) i statističkoj regiji Kontinentalna Hrvatska dodijeljeno je 2.587 milijuna kuna potpora (1.335,9 milijuna kuna sektorskih i 1.251,1 milijun kuna horizontalnih potpora).

2. DRŽAVNE POTPORE U 2013. GODINI

2.1. Usporedba s makroekonomskim pokazateljima

U Republici Hrvatskoj je u 2013. godini dodijeljeno ukupno 8.486,2 milijuna kuna potpora, što je smanjenje za 312 milijuna kuna odnosno 3,6 posto u odnosu na 2012. godinu kada su dodijeljene potpore iznosile 8.798,2 milijuna kuna, te smanjenje za 543,8 milijuna kuna odnosno 6 posto u odnosu na 2011. godinu kada su potpore iznosile 9.030 milijuna kuna.

Osnovni makroekonomski pokazatelji prikazani u Tablici 1. omogućuju nam pregled i usporedbu tih pokazatelja, od ukupnih iznosa potpora, udjela potpora u BDP-u, iznos potpora po zaposlenom te po stanovniku Republike Hrvatske.

Tablica 1. Ukupne potpore dodijeljene u razdoblju od 2011. do 2013. godine

	Mjera	2011.	2012.	2013.	Indeks	
					2012./2011.	2013./2012.
Potpore	u mln HRK	9.030,0	8.798,2	8.486,2	97	96
Potpore	u mln EUR ⁵	1.214,7	1.170,4	1.120,5	96	96
BDP ⁶	u mln HRK	330.171,0	330.232,0	326.849,0	100	99
BDP	u mln EUR	44.412,4	43.929,4	43.155,6	99	98
Rashodi države	u mln HRK	119.939,5	118.730,0	125.069,9	99	105
Rashodi države	u mln EUR	16.133,5	15.794,2	16.513,6	98	105
Zaposleni ⁷	broj	1.411.238	1.395.116	1.364.298	99	98
Udio potpora u BDP-u	%	2,73%	2,66%	2,60%	97	97
Potpore po zaposlenome	HRK	6.398,6	6.306,4	6.220,2	99	99
Potpore po zaposlenome	EUR	860,7	838,9	821,3	97	98
Udio potpora u rashodima države	%	7,53%	7,41%	6,79%	98	92
Potpore po stanovniku Hrvatske ⁸	HRK	2.052,3	2.046,1	1.973,5	100	96
Potpore po stanovniku Hrvatske	EUR	276,1	272,2	260,6	99	96

Izvori: Državni zavod za statistiku, Ministarstvo financija (statistički prikaz rashoda državnog proračuna); podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U Tablici 1. prikazan je i udio ukupnih potpora u BDP-u koji je u 2013. godini iznosio 2,6 posto, u 2012. godini iznosio je nešto više od 2,6 posto, a u 2011. godini iznosio je više od 2,7 posto.

Potpore po zaposlenom u 2013. godini iznosile su 6.220,2 kune, što predstavlja smanjenje za 1,4 posto odnosno za 86,2 kune u odnosu na 2012. godinu, te smanjenje za 2,8 posto odnosno 178,4 kune u odnosu na 2011. godinu. I potpore po stanovniku imaju isti trend smanjenja u razmatranim razdobljima, koje u 2013. godini iznose 1.973,5 kuna i manje su za 3,6 posto ili 72,6 kuna u odnosu na 2012. godinu, te su manje za 3,8 posto ili 78,8 kunu u odnosu na 2011. godinu. Međutim, udio potpora u

⁵ Prosječni tečaj Hrvatske narodne banke za 1 euro u 2011. godini iznosi 7,434204 kune, u 2012. godini iznosi 7,517340 kuna i u 2013. godini iznosi 7,573738 kuna.

⁶ BDP - Bruto domaći proizvod, u tekućim cijenama, izvor podataka o BDP-u: Državni zavod za statistiku i Ministarstvo financija.

⁷ Broj zaposlenih, izvor podataka o zaposlenima: Državni zavod za statistiku.

⁸ Broj stanovnika prema rezultatima popisa iz 2011. godine iznosi 4,3 milijuna, izvor podataka o broju stanovnika: Državni zavod za statistiku.

rashodima države povećava se za 5,3 posto u odnosu na 2012. godinu, te za 4,3 posto u odnosu na 2011. godinu.

Potpore poljoprivredi i ribarstvu te potpore sektoru prometa u EU, isto kao i u Republici Hrvatskoj, metodološki se prikazuju odvojeno od potpora ostalim gospodarskim sektorima zbog posebnih pravila koja vrijede za dodjelu tih potpora odnosno njihove specifične djelatnosti. To je i razlog zbog kojeg se te potpore i u ovom Izvješću prikazuju u posebnim tablicama, kao što je to primjer potpore sektoru prometa koji se većinom odnosi na potpore kojima se kompenziraju troškovi za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa.

Tablica 2. Potpore u razdoblju od 2011. do 2013. godine (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa)

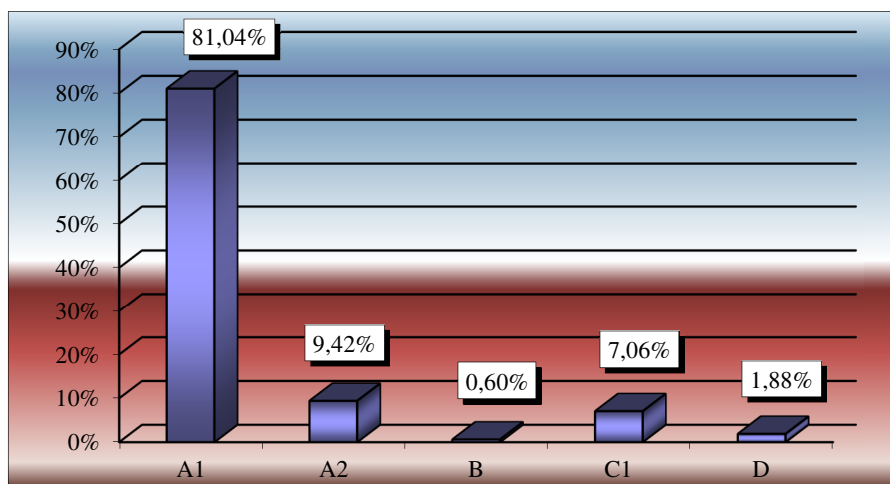
	Mjera	2011.	2012.	2013.
Iznos potpore	u mln HRK	3.387,2	3.659,9	3.481,3
Iznos potpore	u mln EUR	455,6	486,9	459,7
BDP	u mln HRK	330.171,0	330.232,0	326.849,0
BDP	u mln EUR	44.412,4	43.929,4	43.155,6
Udio potpora u BDP-u	%	1,03	1,11	1,07

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U ovom Izvješću, u Tablici 2. prikazuju se dodijeljene potpore bez potpora za poljoprivredu i ribarstvo i promet (kopneni, pomorski i zračni), kako je naprijed u tekstu i objašnjeno. Državne potpore bez poljoprivrede i ribarstva i prometa, u 2013. godini dodijeljene su u iznosu od 3.481,3 milijuna kuna što predstavlja smanjenje za 4,9 posto odnosno 178,6 milijuna kuna u odnosu na 2012. godinu, te u odnosu na 2011. godinu predstavlja povećanje za 2,8 posto odnosno 94,1 milijun kuna. Udio dodijeljenih potpora bez poljoprivrede i ribarstva i prometa, u BDP-u u 2013. godini iznosi 1,07 posto, u 2012. godini iznosi 1,11 posto, a u 2011. godini iznosi oko 1,03 posto.

Dodijeljene potpore bez potpora poljoprivredi i ribarstvu i prometu, prema instrumentima dodjele u 2013. godini, u najvećem dijelu su dodjeljivane putem subvencija i neposrednih subvencija kamata s udjelom od 81 posto u ukupno dodijeljenim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa), slijede porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice te otpis duga s udjelom od 9,4 posto, zatim povoljni zajmovi i zajmovi poduzetnicima u teškoćama s udjelom od 7,1 posto, jamstva te protestirana jamstva s udjelom od 1,9 posto te udjeli u vlasničkom kapitalu s udjelom od 0,6 posto.

Slika 1. Potpore prema instrumentima dodjele u 2013. godini (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa)⁹

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U Republici Hrvatskoj, kao i u ostalim državama članicama EU, sektor željezničkog prometa ima posebni javni značaj, bez obzira radi li se o prijevozu putnika ili robe, stoga su i dopuštene potpore ovom sektoru, a samo prilikom određenih analiza se takve potpore isključuju iz ukupnih iznosa potpora, bez obzira na liberalizaciju sektora željezničkog prometa. Stoga se u metodologiji prikazivanja potpora, potpore željezničkom prometu prikazuju odvojeno od ostalih potpora, kako je i prikazano u Tablici 3., gdje su ukupne potpore prikazane bez potpora sektoru željezničkog prometa, dok su zračni, pomorski i ostali kopneni promet uključeni u prikazani iznos.

Tablica 3. Ukupne potpore u razdoblju od 2011. do 2013. godine (s poljoprivredom i ribarstvom, bez željezničkog prometa)

	Mjera	2011.	2012.	2013.
Iznos potpore	u mln HRK	8.275,1	7.834,9	7.710,9
Iznos potpore	u mln EUR	1.113,1	1.042,2	1.018,1
BDP	u mln HRK	330.171,0	330.232,0	326.849,0
BDP	u mln EUR	44.412,4	43.929,4	43.155,6
Udio potpora u BDP-u	%	2,51	2,37	2,36

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

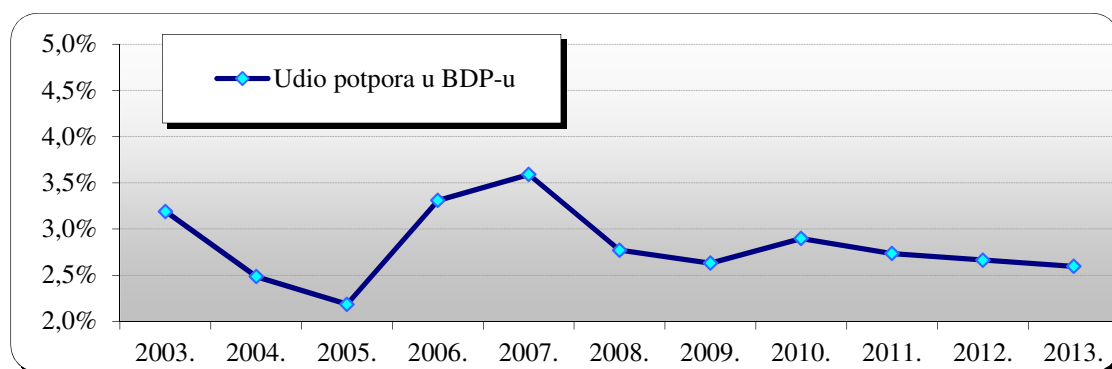
Ukupno dodijeljene potpore bez potpora željezničkom prometu, u 2013. godini iznosile su 7.710,9 milijuna kuna što je smanjenje za 1,6 posto odnosno 124 milijuna kuna u odnosu na 2012. godinu, dok smanjenje u odnosu na 2011. godinu iznosi 6,8 posto odnosno 564,2 milijuna kuna. Udio dodijeljenih potpora bez željezničkog prometa u BDP-u u 2013. godini iznosi 2,36 posto, u 2012. godini iznosi 2,37 posto, a u 2011. godini iznosi preko 2,51 posto.

⁹ A1 (subvencije, neposredne subvencije kamata), A2 (porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice, otpis duga), B (udjeli u vlasničkom kapitalu), C1 (povoljni zajmovi i zajmovi poduzetnicima u teškoćama), D (izračunate državne potpore u jamstvima te protestirana jamstva).

Potpore dodijeljene samo željezničkom prometu u 2013. godini iznose 775,3 milijuna kuna te su za 19,5 posto manje u odnosu na 2012. godinu, te više za 2,7 posto u odnosu na 2011. godinu. U ukupno dodijeljenim potporama željezničkom prometu, nisu obuhvaćena sredstva koja je sektor željezničkog prometa primio iz proračuna za održavanje i ulaganje u infrastrukturu, jer se sukladno Zakonu takva sredstva ne smatraju potporom, zbog toga što se infrastrukturom mogu koristiti i ostali pružatelji usluga željezničkog prijevoza.

Na Slici 2. prikazan je trend kretanja udjela potpora u BDP-u Republike Hrvatske tijekom razdoblja od 2003. do 2013. godine, međutim činjenica je kako su udjeli navedenih potpora u BDP-u u Republici Hrvatskoj još uvijek visoki u usporedbi s EU.

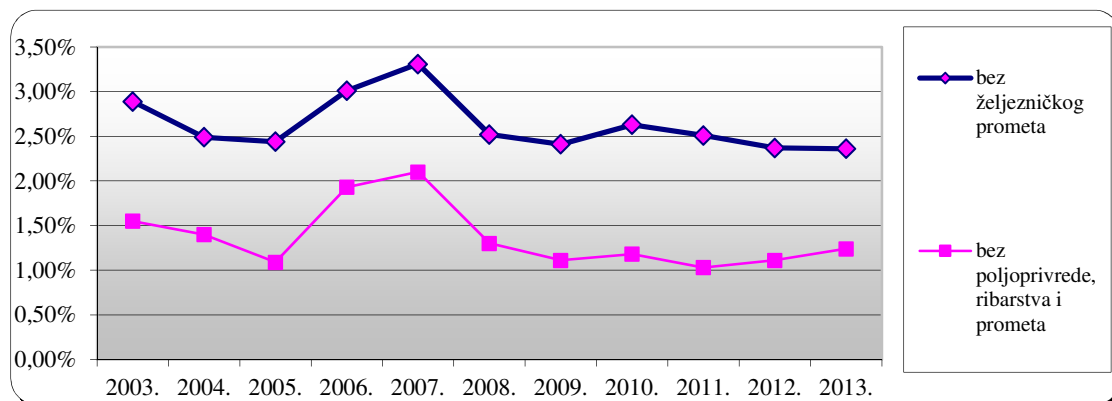
Slika 2. Udio ukupnih potpora u BDP-u u razdoblju od 2003. do 2013. godine

Izvori: Državni zavod za statistiku, Ministarstvo financija; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Na Slici 3. su prikazani udjeli potpora u BDP-u, ali bez potpora poljoprivrede i ribarstva i prometa u razdoblju od 2003. do 2013. godine, dok su na Slici 4. prikazani usporedni udjeli potpora u BDP-u za razdoblje od 2003. do 2012. godine, i to udio potpora u BDP-u bez poljoprivrede i ribarstva i prometa te udio potpora u BDP-u bez željezničkog prometa.

Slika 3. Udio potpora u BDP-u za razdoblje od 2003. do 2013. godine, bez željezničkog prometa, te bez poljoprivrede, ribarstva i prometa (%)

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

2.2. Kategorije državnih potpora

Potpore se prema kategorijama odnosno ciljevima dijele na dvije osnovne vrste potpora:

- potpore poljoprivredi i ribarstvu, za koje vrijede posebna pravila i uvjeti dodjele, i
- potpore industriji i uslugama.

Ukupno dodijeljene potpore u 2013. godini u Republici Hrvatskoj iznosile su 8.486,2 milijuna kuna, gdje se na sektor poljoprivrede i ribarstva odnosi iznos od 2.956,2 milijuna kuna, dok se na kategoriju industrija i usluge odnosno ostali gospodarski sektori, odnosi iznos od 5.530 milijuna kuna.

Tablica 4. Potpore prema kategorijama u razdoblju od 2011. do 2013. godine

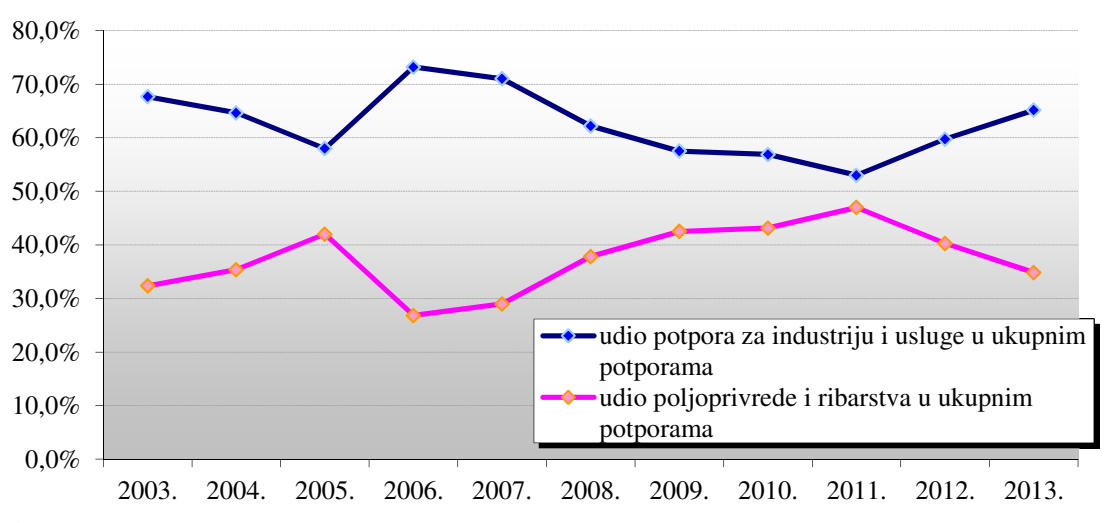
Kategorija	2011.			2012.			2013.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)
1. Poljoprivreda i ribarstvo	4.243,8	570,8	47,00	3.542,7	471,3	40,27	2.956,2	390,3	34,84
2. Industrija i usluge	4.786,2	643,8	53,00	5.255,5	699,1	59,73	5.530,0	730,2	65,16
Horizontalni ciljevi	715,7	96,3	7,93	1.114,3	148,2	12,67	1.289,5	170,3	15,20
Istraživanje i razvoj i inovacije	125,6	16,9	1,39	104,8	13,9	1,19	122,9	16,2	1,45
Zaštita okoliša i očuvanje energije	26,8	3,6	0,30	34,7	4,6	0,39	810,5	107,0	9,55
Mali i srednji poduzetnici	324,5	43,6	3,59	703,3	93,6	7,99	137,2	18,1	1,62
Usavršavanje	48,1	6,5	0,53	45,6	6,1	0,52	45,6	6,0	0,54
Zapošljavanje	88,8	11,9	0,98	121,7	16,2	1,38	83,0	11,0	0,98
Kultura	79,1	10,6	0,88	96,9	12,9	1,10	74,9	9,9	0,88
Podupiranje pristupa financiranja u krizi	6,8	0,9	0,08	-	-	-	-	-	-
Razvoj širokopoljnih mreža	16,0	2,2	0,18	7,3	1,0	0,08	15,4	2,0	0,18
Posebni sektori	3.513,6	472,6	38,91	3.670,0	488,2	41,71	3.482,4	459,8	41,04
Promet	1.399,0	188,2	15,49	1.595,6	212,3	18,14	1.462,2	193,1	17,23
Brodogradnja	724,0	97,4	8,02	499,4	66,4	5,68	622,3	82,2	7,33
Turizam	133,1	17,9	1,47	71,0	9,4	0,81	40,3	5,3	0,47
Radiotelevizijsko emitiranje	1.171,8	157,6	12,98	1.195,1	159,0	13,58	1.216,2	160,6	14,33
Sanacija i restrukturiranje	85,7	11,5	0,95	308,9	41,1	3,51	141,4	18,7	1,67
Regionalne potpore	403,6	54,3	4,47	231,3	30,8	2,63	591,2	78,1	6,97
Potpore na lokalnoj razini	153,3	20,6	1,70	239,9	31,9	2,73	166,9	22,0	1,97
UKUPNO	9.030,0	1.214,7	100,00	8.798,2	1.170,4	100,00	8.486,2	1.120,5	100,00

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U strukturi dodijeljenih potpora u 2013. godini, potpore poljoprivredi i ribarstvu čine 34,8 posto ukupno dodijeljenih potpora, dok 65,2 posto čine potpore za industriju i usluge. Potpore dodijeljene poljoprivredi i ribarstvu su u 2013. godini manje za 16,6 posto u odnosu na 2012. godinu te za 30,4 posto u odnosu na 2011. godinu. Potpore za industriju i usluge su u 2013. godini manje za 5,2 posto u odnosu na 2012. godinu te više za 15,5 posto u odnosu na 2011. godinu.

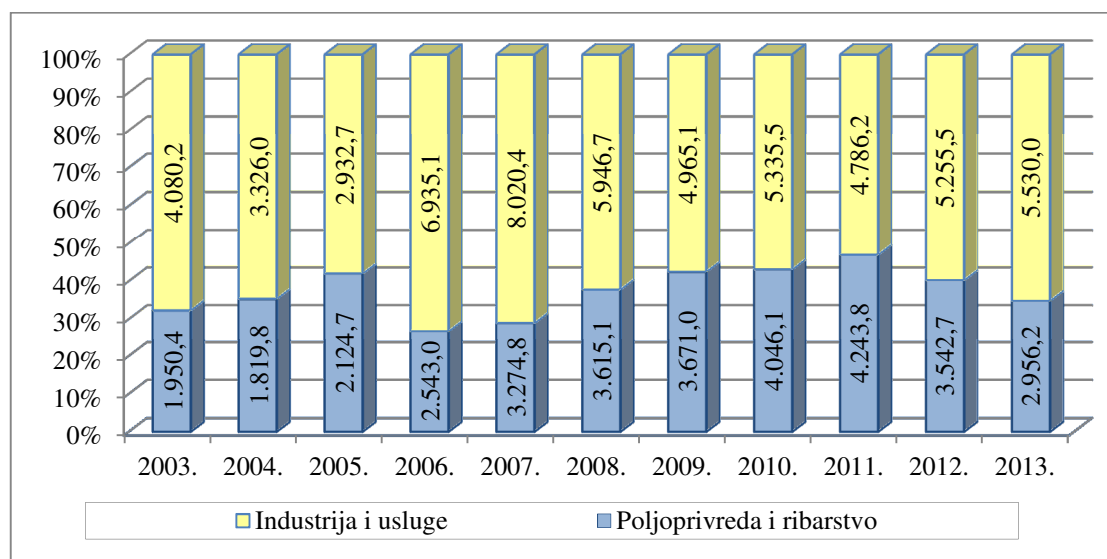
Na Slici 4. prikazan je udio potpora za poljoprivredu i ribarstvo i udio potpora za industriju i usluge u postocima u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2003. do 2013. godine, dok su na Slici 5. prikazane potpore za poljoprivredu i ribarstvo i potpore za industriju i usluge u ukupno dodijeljenim potporama u milijunima kuna u razdoblju od 2003. do 2013. godine.

Slika 4. Udio potpora za poljoprivredu i ribarstvo i udio potpora za industriju i usluge u ukupno dodijeljenim potporama za razdoblje od 2003. do 2013. godine

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

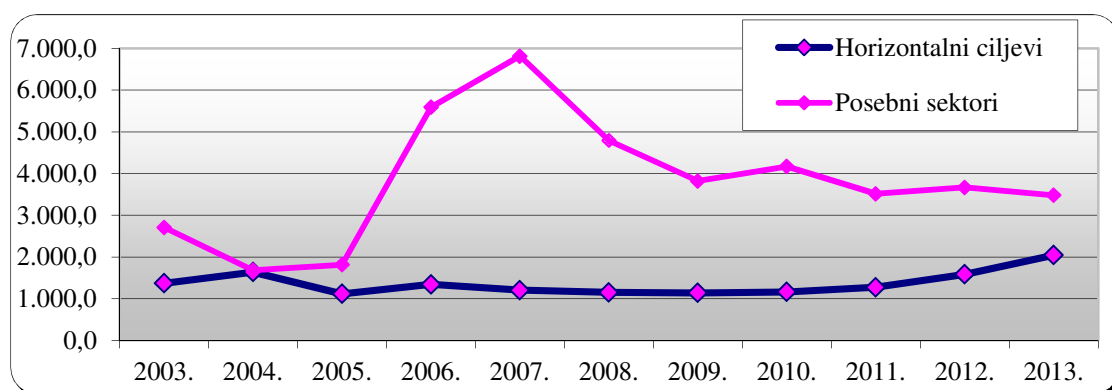
Slika 5. Potpore za poljoprivredu i ribarstvo i potpore za industriju i usluge u ukupno dodijeljenim potporama za razdoblje od 2003. do 2013. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Na Slici 6. prikazan je usporedni iznos potpora sektoru industrije i usluga, odnosno iznos horizontalnih potpora, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, te iznos potpora dodijeljenih posebnim ciljevima u milijunima kuna, u razdoblju od 2003. do 2013. godine.

Slika 6. Potpore sektoru industrije i usluga za razdoblje od 2003. do 2013. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

2.3. Državne potpore prema instrumentima

Državne potpore u 2013. godini dodijeljene su putem različitih oblika odnosno instrumenata¹⁰, a najznačajniji instrumenti su: (A1) subvencije i neposredne subvencije kamata, (A2) porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice, a u ovu skupinu instrumenata potpora ulazi i otpis dugova prema raznim državnim vjerovnicima, zatim skupina (B) udjeli u vlasničkom kapitalu, pretvaranje duga u vlasnički udjel, kapitalna ulaganja i rizični kapital, (C1) povoljni zajmovi te zajmovi poduzetnicima u teškoćama, i skupina (D) državna jamstva i opozvana jamstva.

U 2013. godini, najčešći instrument dodijele potpore bile su subvencije u ukupnom iznosu od 6.712 milijuna kuna koje u ukupno dodijeljenim potporama imaju udio od 79,1 posto, zatim slijede porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice s iznosom od 894 milijuna kuna i udjelom od 10 posto. Jamstva iznose 615,7 milijuna kuna, a imaju udio od 7,3 posto, 287,54 milijuna kuna odnosno 3,4 posto odnosi se na povoljne zajmove odnosno 24,2 milijuna kuna ili 0,3 posto dodijeljeno je kroz udjele u vlasničkom kapitalu.

Dodijeljene potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva u 2013. godini, u najvećem iznosu odnose se na subvencije s udjelom od 84,3 posto ili u iznosu od 2.492,3 milijuna kuna u ukupno dodijeljenim potporama poljoprivredi i ribarstvu, te s udjelom od 15,7 posto odnosno iznosom od 463,9 milijuna kuna putem poreznih olakšica.

U 2013. godini, potpore sektoru industrije i usluga dodijeljene su u iznosu od 5.530 milijuna kuna, od čega se na subvencije odnosi udio od 76,3 posto ili iznos od 4.219,7 milijuna kuna, 11,1 posto potpora odnosi se na jamstva ili 615,7 milijuna kuna, na porezne olakšice 6,9 posto, odnosno 383 milijuna kuna, na povoljne zajmove 5,2 posto, odnosno 287,4 milijuna kuna, te na udio u temeljnom kapitalu 0,4 posto ili 24,2 milijuna kuna.

¹⁰ U Prilogu 3. nalazi se popis instrumenata dodjele potpora, kao i metodologija izračuna elementa potpore kod pojedinog instrumenta.

U 2013. godini, u posebnim sektorima dodijeljeno je 3.482,4 milijuna kuna potpora, gdje prevladavaju subvencije s udjelom od 80,3 posto ili iznosom od 2.797,5 milijuna kuna, slijede jamstva s udjelom od 16,7 posto i iznosom od 581,8 milijuna kuna, povoljni zajmovi s udjelom od 2,8 posto odnosno 96 milijuna kuna, te porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice s udjelom od 0,2 posto i u iznosu od 7,1 milijun kuna. U sektoru potpora dodijeljenih za horizontalne ciljeve, odnosno horizontalne potpore u užem smislu koje su dodijeljene u iznosu od 1.289,5 milijuna kuna, najveći dio tih potpora dodijeljen je putem subvencija s udjelom od 86 posto odnosno 1.108,6 milijuna kuna, putem poreznih olakšica s udjelom od 11,4 posto ili 146,8 milijuna kuna te putem povoljnih zajmova 34,1 milijun kuna ili 2,6 posto.

Regionalne potpore su u 2013. godini dodijeljene u ukupnom iznosu od 591,2 milijuna kuna, a taj iznos čine porezne olakšice s udjelom u regionalnim potporama od 38,8 posto, odnosno iznosom od 229,1 milijun kuna, subvencije s udjelom od 34,3 posto ili 202,9 milijuna kuna, slijede povoljni zajmovi u iznosu od 157,3 milijuna kuna ili 26,6 posto te jamstva s udjelom od 0,3 posto ili iznosom od 1,9 milijuna kuna. Potpore na lokalnom nivou, odnosno od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dodijeljene su u ukupnom iznosu od 166,9 milijuna kuna, gdje je najveći dio tih potpora dodijeljen putem subvencija s udjelom od 66,3 posto, odnosno u iznosu od 110,7 milijuna kuna, zatim slijede jamstva s udjelom od 19,2 posto ili 32 milijuna kuna te na udio u temeljnom kapitalu 14,5 posto odnosno 24,2 milijuna kuna.

Tablica 5. Potpore prema instrumentima dodjele u 2013. godini (u milijunima kuna)

Kategorija		A1	A2	B	C1	D	Ukupno
1.	<i>Poljoprivreda i ribarstvo</i>	2.492,3	463,9	-	-	-	2.956,2
2.	<i>Industrija i usluge</i>	4.219,7	383,0	24,2	287,4	615,7	5.530,0
	<i>Horizontalni ciljevi</i>	1.108,6	146,8	-	34,1	-	1.289,5
	Istraživanje i razvoj i inovacije	21,7	101,2	-	-	-	122,9
	Zaštita okoliša i očuvanje energije	810,5	-	-	-	-	810,5
	Mali i srednji poduzetnici	103,1	-	-	34,1	-	137,2
	Usavršavanje	-	45,6	-	-	-	45,6
	Zapošljavanje	83,0	-	-	-	-	83,0
	Kultura	74,9	-	-	-	-	74,9
	Razvoj širokopojskih mreža	15,4	-	-	-	-	15,4
	<i>Posebni sektori</i>	2.797,5	7,1	-	96,0	581,8	3.482,4
	Promet	923,0	-	-	-	539,2	1.462,2
	Brodogradnja	622,3	-	-	-	-	622,3
	Turizam	36,0	-	-	-	4,3	40,3
	Radiotelevizijsko emitiranje	1.216,2	-	-	-	-	1.216,2
	Sanacija i restrukturiranje	-	7,1	-	96,0	38,3	141,4
	<i>Regionalne potpore</i>	202,9	229,1	-	157,3	1,9	591,2
	<i>Potpore na lokalnoj razini</i>	110,7	-	24,2	-	32,0	166,9
	UKUPNO	6.712,0	846,9	24,2	287,4	615,7	8.486,2

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Ukoliko bi potpore promatrali putem dodijeljenih instrumenata kroz cijelo razdoblje 2011. – 2013., i dalje bi najznačajniji instrument dodjele potpora bile subvencije, zatim bi slijedila jamstva, potom porezne olakšice, povoljni zajmovi te na kraju udjeli u temeljnom kapitalu.

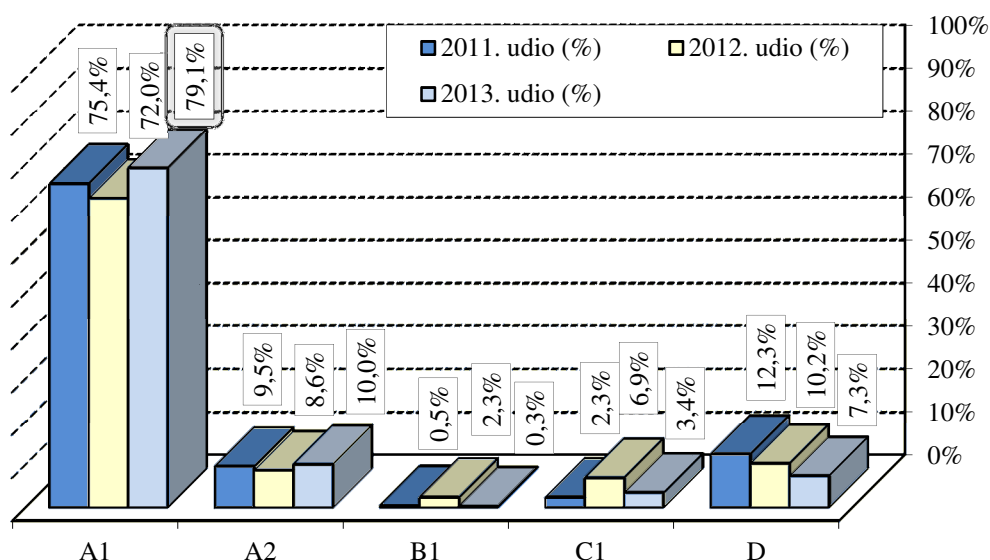
Tablica 6. Potpore prema instrumentima dodjele za razdoblje od 2011. do 2013. godine (uključena poljoprivreda i ribarstvo)

	2011.			2012.			2013.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)
A1	6.810,7	916,1	75,42	6.337,6	843,1	72,03	6.712,0	886,2	79,09
A2	853,7	114,8	9,45	760,1	101,1	8,64	846,9	111,8	9,98
B	42,7	5,7	0,47	201,7	26,8	2,29	24,2	3,2	0,29
C1	207,7	27,9	2,30	604,8	80,5	6,87	287,4	37,9	3,39
D	1.115,2	150,0	12,35	894,0	118,9	10,16	615,7	81,3	7,26
	9.030,0	1.214,7	100,00	8.798,2	1.170,4	100,00	8.486,2	1.120,5	100,00

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Slika 7. prikazuje udjele ukupno dodijeljenih potpora u Republici Hrvatskoj, prema instrumentima dodjele u postocima, u razdoblju od 2011. do 2013. godine.

Slika 7. Ukupne potpore prema instrumentima za razdoblje od 2011. do 2013. godine

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

2.4. Državna jamstva kao instrument potpore

Najveći dio državnih jamstava izdanih u 2013. godini u iznosu od 6.043,3 milijuna kuna, sukladno prikazu iz Tablice 7., odnosi se na jamstva u iznosu od 5.793,3 milijuna kuna, koja u sebi ne sadrže državne potpore, odnosno riječ je o jamstvima, koja su izdana za financiranje izgradnje cestovne, željezničke i lučke infrastrukture, poduzetnicima koji nisu u teškoćama i slično.

Tablica 7. Državna jamstva za razdoblje od 2011. do 2013. godine (u milijunima kuna)

Redni broj	Opis	2011.	2012.	2013.
1.	Izdana jamstva	10.346,0	5.590,9	6.043,3
2.	Izdana jamstva bez elementa potpore	9.283,8	4.501,7	5.793,3
3.	Izdana jamstva s elementom potpore (1.-2.)	1.062,2	1.089,2	250,0
4.	Potpore u izdanim jamstvima s elementom potpore (3.)	860,0	674,8	250,0
5.	Protestirana jamstva s elementom potpore*	241,9	196,2	331,8
6.	Ostala jamstva**	13,3	22,9	2,2
7.	Ukupna potpora u jamstvima (4.+5.+6.)	1.115,2	893,9	584,0

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

*Protestirana državna jamstva s elementom potpore isključuju državna jamstva protestirana za brodogradilišta.

**Davatelji jedinice lokalne i područne samouprave.

Od ukupno izdanih državnih jamstava u 2013. godini, iznos od 250 milijuna kuna obuhvaća ona izdana jamstva koja u sebi sadrže elemente državnih potpora, te je u konkretnom iznosu izdanih državnih jamstava s elementima potpora sadržana državna potpora od 250 milijuna kuna, kako je i prikazano u Tablici 7.

Iznos potpore od 250 milijuna kuna odnosi se na izdana državna jamstva poduzetniku HŽ Putnički prijevoz d.o.o. za financiranje programa modernizacije prijevoznih kapaciteta, programa modernizacije i izgradnje objekata, informatizacije društva, usluge najma trase i tekuće likvidnosti, a za potrebe izrade ovog Izvješća, Ministarstvo financija je procijenilo kako je izdano državno jamstvo u stopostotnom izdanom iznosu predstavlja državnu potporu s obzirom da postoji vrlo velika vjerojatnost da će jamstvo biti protestirano jer je riječ o poduzetniku u teškoćama.

Također, iz Tablice 7. proizlazi i da je u 2013. godini protestirano ukupno 331,8 milijuna kuna državnih jamstava koja u sebi sadrže elemente državnih potpora.

Što se tiče protestiranih državnih jamstava, u 2013. godini¹¹, u sektoru prometa protestirana su državna jamstva dana poduzetnicima Croatia Airlines d.d. u iznosu od 160,1 milijun kuna, HŽ Cargo d.o.o. u iznosu od 108 milijuna kuna i HŽ Putnički prijevoz d.o.o. u iznosu od 21,1 milijun kuna. U sektoru turizma protestirana su jamstva poduzetnika Lječilište Topusko u iznosu od 4,3 milijuna kuna, a u sektoru gospodarstva protestirana su jamstva poduzetnika Caliskan – Dioki u iznosu od 38,3 milijuna kuna.

¹¹ Navedena jamstva izdana su prije 2013. godine, a prikazana su kao protestirana jamstva u 2013. godini.

Preostali iznos jamstava prikazanih u Tablici 7. obuhvaća jamstva koja su pojedinim korisnicima potpora u 2013. godini dodijelile jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave u iznosu od 2,2 milijuna kuna.

Iz svega navedenog proizlazi da zbroj potpora sadržanih u izdanim i protestiranim državnim jamstvima s elementom potpore te jamstvima dodijeljenim od jedinica lokalne i područne samouprave u 2013. godini daje ukupan iznos potpore od 584 milijuna kuna.

U 2013. godini je u odnosu na 2012. godinu, a pogotovo u odnosu na 2011. godinu vidljiva pozitivna tendencija smanjenja ukupnog iznosa potpore sadržane u jamstvima. Tako je u 2013. godini dodijeljeno 34,7 posto manje potpora sadržanih u jamstvima nego u 2012. godini, odnosno za 47,6 posto manje nego u 2011. godini.

Iz podataka iz Tablice 8. vidljivo je da je u 2013. godini protestirano ukupno 331,8 milijuna kuna državnih jamstava koja u sebi sadrže elemente potpora, dok se 250 milijuna kuna odnosi na izdana jamstva s elementom potpore.

Tablica 8. Stopa rizika protestiranja državnih jamstava za razdoblje od 2011. do 2013. godine (u milijunima kuna)

Redni broj	Opis	2011.	2012.	2013.
1.	Izdana jamstva s elementom potpore	1.062,2	1.089,2	250,0
2.	Protestirana jamstva za brodogradnju	1.268,3	288,3	-
3.	Protestirana jamstva s elementom potpore	241,9	196,2	331,8
4.	Ukupna protestirana jamstva (2.+3.)	1.510,2	484,5	331,8
5.	Stopa rizika bez brodogradnje (3./1.)	22,77%	18,01%	132,72%

Izvor: Ministarstvo financija; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstava (Narodne novine, broj 39/2009) sadrži prijevod na hrvatski jezik Obavijesti Komisije o primjeni članka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državnih potpora u obliku jamstava (52008XC0620(02), SL C 155, 20. lipnja 2008. godine, str. 10.–22.) i Ispravka Obavijesti Komisije o primjeni članka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državnih potpora u obliku jamstava (52008XC0620(02)R(01), SL C 244, 25. rujna 2008. godine, str. 32.–32.). Stupanjem na snagu Zakona iz 2013. godine, ova Odluka je prestala važiti, te se s danom pristupanja EU, u Republici Hrvatskoj izravno primjenjuje spomenuta Obavijest Komisije.

S obzirom da su državna jamstva uobičajeno povezana s određenim zajmovima ili financijskim transakcijama, a sukladno odredbama Odluke o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstava smatra se da je u pravilu zajmoprimac korisnik potpore, ali to pod određenim uvjetima može biti i zajmodavac.

Ukoliko su zadovoljena sva četiri preduvjeta, pojedinačna jamstva ne sadrže državu potporu: korisnik kredita nije u teškoćama; konkretno jamstvo povezano je s financijskom obvezom, fiksnog je iznosa i vremenski ograničeno; jamstvo ne pokriva više od 80 posto neotplaćenog kredita; za jamstvo se plaća tržišna cijena. U slučaju programa državnih jamstava i drugi preduvjeti iz Odluke o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstava moraju biti zadovoljeni kako bi se isključila

moćnost da ono sadrži državnu potporu.

Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstava uređuje i pravila za dodjelu pojedinačnih i programa jamstava za male i srednje poduzetnike u kojem slučaju je predviđen pojednostavljeni postupak ocjenjivanja uključuje li konkretno jamstvo potporu. Ta državna jamstva ne uključuju elemente državnih potpora ukoliko se za iznos, za koji se izdaje državno jamstvo, plaća minimalna godišnja marža, odnosno „premija sigurne luke“, sukladna financijskoj kategorizaciji korisnika kredita.

Ukoliko jamstvo nije dodijeljeno u skladu s takozvanim „načelom ulagatelja u tržišnom gospodarstvu“, tada takvo jamstvo uključuje elemente potpora, pri čemu se potpora u jamstvu izračunava kao razlika između više tržišne cijene državnog jamstva i niže konkretne cijene koju korisnik za to državno jamstvo plaća. Smatra se da je potpora dana kada je jamstvo izdano, a ne kada su izvršena plaćanja u skladu s uvjetima iz jamstva ili kada je jamstvo pozvano na naplatu.

3. DRŽAVNE POTPORE POLJOPRIVREDI I RIBARSTVU

Sektoru poljoprivrede i ribarstva u 2013. godini dodijeljene su potpore u iznosu od 2.956,2 milijuna kuna, što predstavlja smanjenje za 586,5 milijuna kuna odnosno 16,6 posto u odnosu na 2012. godinu kada su potpore iznosile 3.542,7 milijuna kuna, te za 1.287,6 milijuna kuna ili 30,3 posto u odnosu na 2011. godinu kada su iznosile 4.243,8 milijuna kuna.

Potpore dodijeljene poljoprivredi i ribarstvu u 2013. godini imaju udio u ukupnim potporama oko 34,8 posto, što je smanjenje u odnosu na 2012. godinu kada je taj udio iznosio 40,3 posto i na 2011. godinu kada je iznosio 47 posto, te je samim time i udio tih potpora u BDP-u u 2013. godinu ispod 1 posto.

Tablica 9. Ukupne potpore i potpore poljoprivredi i ribarstvu za razdoblje od 2011. do 2013. godine

Poljoprivreda i ribarstvo	2011.		2012.		2013.		Indeks	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	2012./2011.	2013./2012.
Ukupne potpore	9.030,0	1.214,7	8.798,2	1.170,4	8.486,2	1.120,5	97,4	96,5
Potpore poljoprivredi i ribarstvu	4.243,8	570,8	3.542,7	471,3	2.956,2	390,3	83,5	83,4
Potpore bez poljoprivrede i ribarstva	4.786,2	643,8	5.255,5	699,1	5.530,0	730,2	109,8	105,2
udio (%) u ukupnim potporama	47,00		40,27		34,84		85,7	86,5
udio (%) u BDP-u	1,29		1,07		0,90		83,5	84,3

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U ovom Izvješću su prikazani i podaci o dodijeljenim potporama sektoru poljoprivrede i ribarstva, iako Ministarstvo financija sukladno Zakonu nije nadležno za odobravanje potpora sektoru poljoprivrede i ribarstva, uključujući prehrambenu industriju, industriju pića i duhansku industriju, međutim dužno je objaviti podatke o ovim potporama na osnovu dostavljenih podataka od strane Ministarstva poljoprivrede.

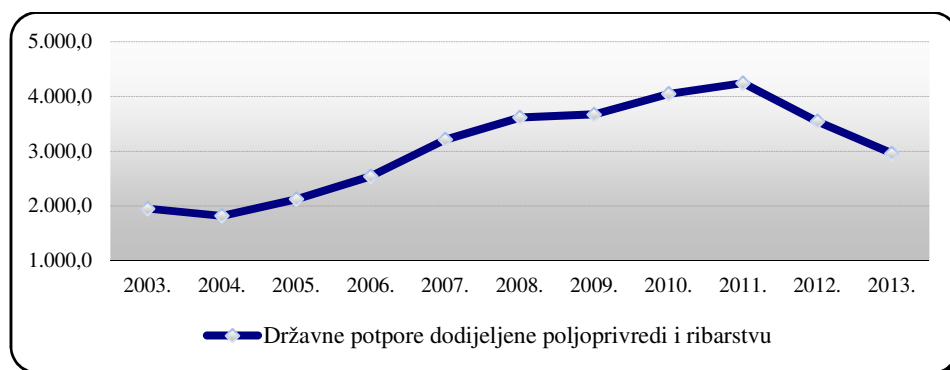
U 2013. godini potpore poljoprivredi i ribarstvu su dodjeljivane najvećim dijelom putem subvencija u iznosu od 2.956,2 milijuna kuna što čini 84,3 posto udjela u ukupno dodijeljenim potporama poljoprivredi i ribarstvu, dok je kroz porezne olakšice dodijeljeno 463,9 milijuna kuna s udjelom od 15,7 posto.

Potpore sektoru poljoprivrede i ribarstva u 2013. godini dodijeljene putem subvencija, odnose se na sljedeće programe i ciljeve: ukupno za Poljoprivredu, lov i šumarstvo iznos od 1.843,6 milijuna kuna (Izravna plaćanja u poljoprivredi te Mjere intervencije na tržištu poljoprivredno-prehrambenih proizvoda), ukupno za Ribarstvo iznos od 159,3 milijuna kuna (Prilagodba ribarske flote, Poticanje ustroja udruga proizvođača, Održavanje eko sustava ribnjaka te Intervencije na tržištu proizvoda ribarstva) te ukupno za 489,4 milijuna kuna (Očuvanje izvornih i zaštićenih pasmina, Potpora dohotku nekomercijalnim poljoprivrednicima, Investicijska potpora u poljoprivredi i ribarstvu, Manifestacije i sajmovi, IPARD, Teži uvjeti gospodarenja u poljoprivredi,

Osiguranje od mogućih šteta proizvodnji u poljoprivredi, Ekološka poljoprivredna proizvodnja, Integrirana poljoprivredna proizvodnja).

Potpore realizirane kroz porezne olakšice u 2013. godini odnose se na potrošnju tzv. plavog diesela u poljoprivredi, ribolovu i akvakulturi u iznosu od 463,9 milijuna kuna.

Slika 8. Ukupno dodijeljene potpore poljoprivredi i ribarstvu za razdoblje od 2003. do 2013. godine (u milijunima kuna)

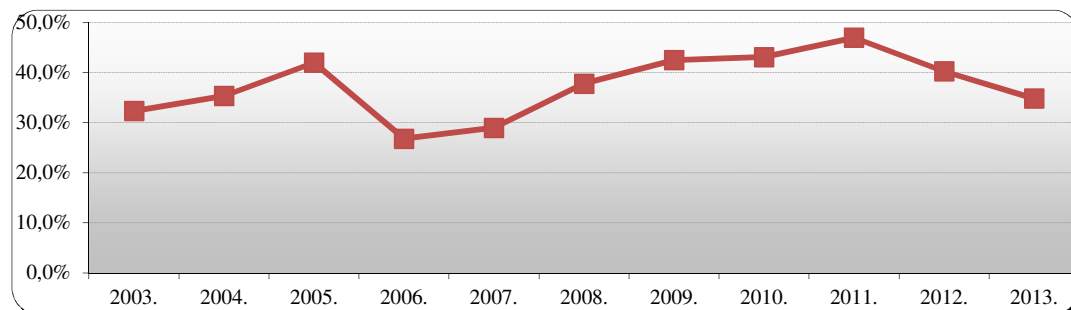

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Na Slici 8. prikazane su ukupno dodijeljene potpore poljoprivredi i ribarstvu u milijunima kuna za razdoblje od 2003. do 2013. godine, gdje je nakon dugo godina kontinuiranog rasta navedenih potpora, u 2012. godini primjetan pad odnosno smanjenje dodijeljenih potpora poljoprivredi i ribarstvu. Potpore su imale kontinuirani rast i to od 2004. godine kada su iznosile 1.819,8 milijuna kuna pa sve do 2011. godine kada su iznosile 4.243,8 milijuna kuna, te je vidljivo smanjenje potpora dodijeljenih u 2011. godine u odnosu na 2013. godini za 30,3 posto.

Na Slici 9., prikazan je udio potpora poljoprivredi i ribarstvu u ukupnim potporama za razdoblje od 2003. do 2013. godine u postocima, te je vidljivo smanjenje udjela navedenih potpora u 2013. godini.

Slika 9. Udio potpora poljoprivredi i ribarstvu u ukupnim potporama za razdoblje od 2003. do 2013. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

4. DRŽAVNE POTPORE INDUSTRIJI I USLUGAMA

U sektoru industrije i usluga, dodijeljene potpore u 2013. godini ukupno iznose 5.530 milijuna kuna, što je povećanje za 5,2 posto odnosno 274,5 milijuna kuna u odnosu na 2012. godinu kada su te potpore iznosile 5.255,5 milijuna kuna, te povećanje za 15,5 posto ili 743,8 milijuna kuna u odnosu na 2011. godinu, kada su potpore iznosile 4.786,2 milijuna kuna.

Udio navedenih potpora u promatranom razdoblju od 2011. do 2013. godine u ukupno dodijeljenim potporama, kontinuirano u prosijeku iznosi preko 50 posto, te u 2013. godini taj udio iznosi 65,2 posto, u 2012. godini udio iznosi 59,7 posto dok udio u 2011. godini iznosi 53 posto.

Što se tiče same strukture potpora u sektoru industrije i usluga, promatrano u razdoblju od 2011. do 2013. godine, sektorske potpore su kontinuirano dodjeljivane u daleko većem iznosu od horizontalnih potpora, što predstavlja negativan trend. U 2013. godini, unutar potpora danih sektoru industrije i usluga koje iznose 5.530 milijuna kuna, 63 posto udjela tih potpora čine potpore dodijeljene posebnim sektorima, a 37 posto udjela čine horizontalne potpore.

U 2013. godini potpore dodijeljene posebnim sektorima dodijeljene su u iznosu od 3.482,4 milijuna kuna što predstavlja smanjenje za 5,1 posto u odnosu na 2012. godinu kada su te potpore iznosile 3.670 milijuna kuna, te smanjenje za 1 posto u odnosu na 2011. godinu kada su te potpore iznosile 3.513,6 milijuna kuna. Samo smanjenje navedenih potpora u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu u većem dijelu se odnosi na smanjenje potpora sektoru prometa za 8,4 posto, potpora za turizam za 43,2 posto te potpora za sanaciju i restrukturiranje 54,2 posto.

Također, istovremeno u 2013. godini, horizontalne potpore dodijeljene su u ukupnom iznosu od 2.047,6 milijuna kuna pri čemu se na horizontalne potpore u užem smislu¹² odnosi 1.289,5 milijuna kuna, na regionalne potpore 591,2 milijuna kuna, te na potpore na lokalnoj razini 166,9 milijuna kuna.

Horizontalne potpore, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, su u 2013. godini više za 29,2 posto u odnosu na 2012. godinu, a u odnosu na 2011. godinu za 60,9 posto. Najveći dio iznosa koji se odnosi na povećanje horizontalnih potpora u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu, odnosi se na povećanje potpora za istraživanje i razvoj i inovacije, za razvoj širokopojsnih mreža, za regionalne potpore te povećanje potpora za zaštitu okoliša i uštedu energije.

¹² Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i očuvanje energije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje, kulturu, razvoj širokopojsnih mreža i olakšanje pristupa kapitalu zbog krize.

Tablica 10. Potpore industriji i uslugama za razdoblje od 2011. do 2013. godine

Kategorija	2011.			2012.			2013.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)
Industrija i usluge	4.786,2	643,8	53,00	5.255,5	699,1	59,73	5.530,0	730,2	65,16
<i>1. Sektorske potpore</i>	3.513,6	472,6	38,91	3.670,0	488,2	41,71	3.482,4	459,8	41,04
<i>2. Horizontalne potpore</i>	1.272,6	171,2	14,09	1.585,5	210,9	18,02	2.047,6	270,4	24,13
<i>2.1. horizontalni ciljevi</i>	715,7	96,3	7,93	1.114,3	148,2	12,67	1.289,5	170,3	15,20
<i>2.2. regionalne potpore</i>	403,6	54,3	4,47	231,3	30,8	2,63	591,2	78,1	6,97
<i>2.3. potpore na lokalnoj razini</i>	153,3	20,6	1,70	239,9	31,9	2,73	166,9	22,0	1,97

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

4.1. Horizontalne potpore

Horizontalnim potporama, prema EU metodologiji praćenja potpora, se smatraju potpore za horizontalne ciljeve u „užem“ smislu, regionalne potpore i potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

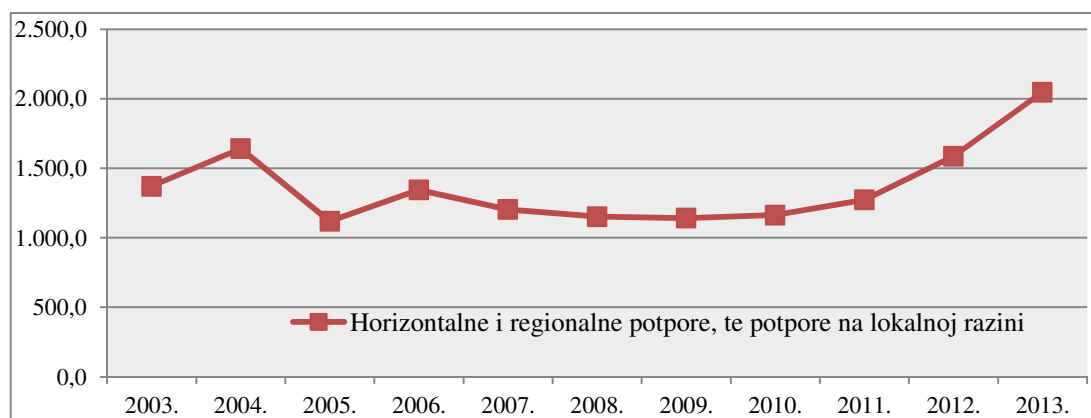
Horizontalne potpore u 2013. godini dodijeljene su u ukupnom iznosu od 2.047,6 milijuna kuna, što je povećanje za 29,2 posto ili 462,1 milijun kuna u odnosu na 2012. godinu, kada su potpore iznosile 1.585,5 milijuna kuna, te povećanje za 60,9 posto ili 775 milijuna kuna u odnosu na 2011. godinu, kada su potpore iznosile 1.272,6 milijuna kuna. Međutim, kod dodjele horizontalnih potpora vidljiv je kontinuirani pozitivan trend rasta dodijeljenih horizontalnih potpora.

Ukupno dodijeljene horizontalne potpore u 2013. godini uznose 2.047,6 milijuna kuna, gdje dodijeljene horizontalne potpore u užem smislu¹³ iznose 1.289,5 milijuna kuna, regionalne potpore 591,2 milijuna kuna, te potpore na lokalnoj razini 166,9 milijuna kuna.

Na Slici 10. prikazan je tijek kretanja ukupnih horizontalnih potpora, uključujući i regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini u razdoblju od 2003. do 2013. godine, u milijunima kuna.

¹³ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i očuvanje energije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje, kulturu, razvoj širokopoljnih mreža i olakšanje pristupa kapitalu radi krize.

Slika 10. Horizontalne potpore u razdoblju od 2003. do 2013. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Horizontalne potpore u „užem smislu“

Horizontalnim potporama u „užem smislu“, smatramo potpore dodijeljene horizontalnim ciljevima kao što su potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, za zaštitu okoliša i uštedu energije, potpore malim i srednjim poduzetnicima, za usavršavanje, zapošljavanje, za kulturu i očuvanje kulturne baštine, za podupiranje pristupa financiranju u krizi te razvoja širokopoljnih mreža.

Potpore dodijeljene horizontalnim ciljevima u „užem smislu“ u 2013. godini iznose 1.289,5 milijuna kuna te su više za 13,6 posto ili 175,2 milijuna kuna u odnosu na 2012. godinu kada su iznosile 1.114,3 milijuna kuna, te su više i u odnosu na 2011. godinu za 44,5 posto ili 573,8 milijuna kuna kada su iznosile 715,7 milijuna kuna. U promatranom razdoblju od 2011. do 2013. godine vidljiv je i rast horizontalnih ciljeva u „užem smislu“, iako prije ovdje promatranog razdoblja nije bio takav pozitivan trend. Razlog rasta navedenih potpora u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu je povećanje potpora: za istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i uštedu energije te razvoj širokopoljnih mreža. Potpore koje bilježe pad su potpore za: kulturu, malim i srednjim poduzetnicima te za zapošljavanje.

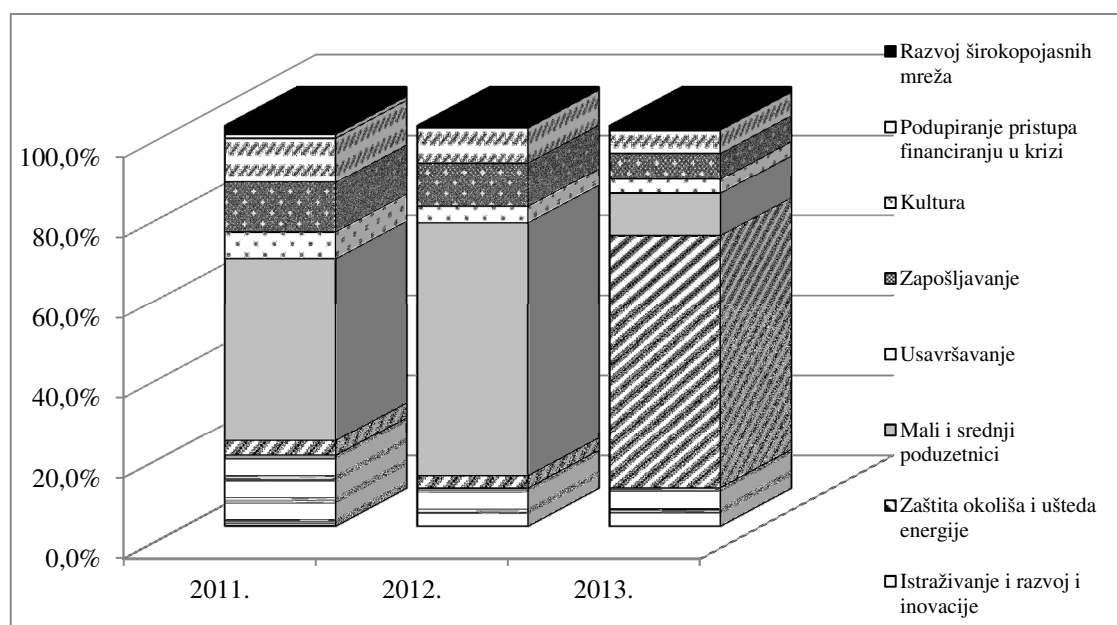
Udio horizontalnih potpora u „užem smislu“ u BDP-u u 2013. godini iznosi 0,4 posto, dok taj udio u 2012. godini iznosi preko 0,3 posto, a u 2011. godini iznosi preko 0,2 posto. Udio navedenih potpora u 2013. godini u ukupno dodijeljenim potporama sektoru industrije i usluga iznosi 23,3 posto, u 2012. godini iznosi 21,2 posto, i u 2011. godini iznosi 14,9 posto, dok udio u ukupno dodijeljenim potporama u 2013. godini iznosi 15,2 posto, u 2012. godini iznosi 13,1 posto, te u 2011. godini iznosi 8,4 posto.

Tablica 11. Horizontalne potpore za razdoblje od 2011. do 2013. godine (bez regionalnih potpora i potpora na lokalnoj razini)

Horizontalne državne potpore	2011.			2012.			2013.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)
Istraživanje i razvoj i inovacije	125,6	16,9	0,04	104,8	13,9	0,03	122,9	16,2	0,04
Zaštita okoliša i ušteda energije	26,8	3,6	0,01	34,7	4,6	0,01	810,5	107,0	0,25
Mali i srednji poduzetnici	324,5	43,6	0,10	703,3	93,6	0,21	137,2	18,1	0,04
Usavršavanje	48,1	6,5	0,01	45,6	6,1	0,01	45,6	6,0	0,01
Zapošljavanje	88,8	11,9	0,03	121,7	16,2	0,04	83,0	11,0	0,03
Kultura	79,1	10,6	0,02	96,9	12,9	0,03	74,9	9,9	0,02
Podupiranje pristupa financiranju u krizi	6,8	0,9	0,00	-	-	-	-	-	-
Razvoj širokopoljnih mreža	16,0	2,2	0,00	7,3	1,0	0,00	15,4	2,0	0,00
UKUPNO	715,7	96,3	0,22	1.114,3	148,2	0,34	1.289,5	170,3	0,39

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

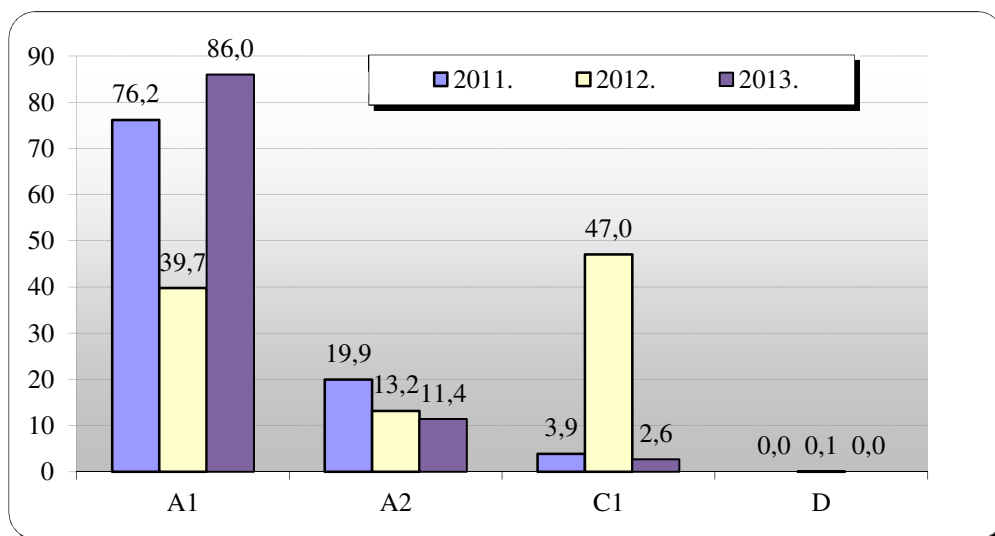
Slika 11. Struktura horizontalnih potpora za razdoblje od 2011. do 2013. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

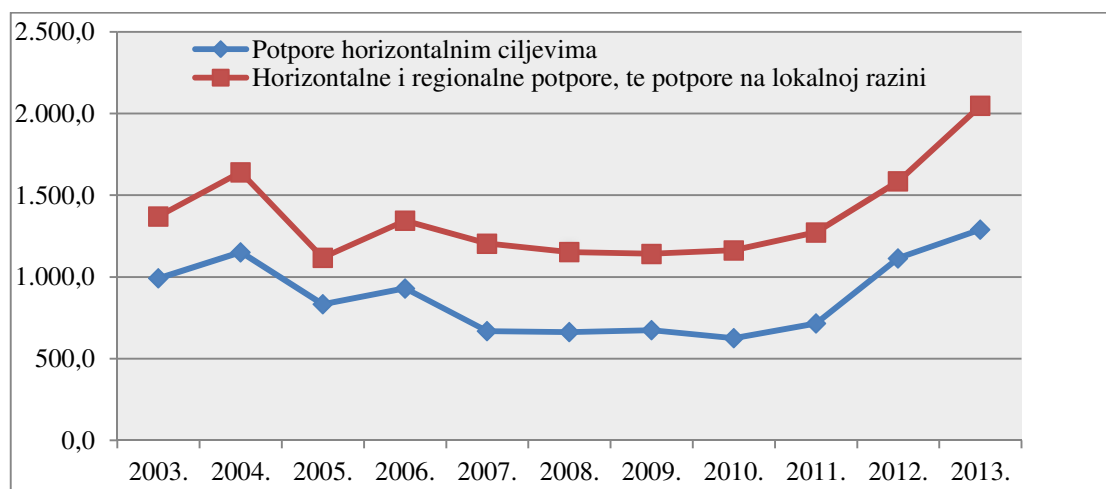
Horizontalne potpore u „užem smislu“ u 2013. godini, najvećim dijelom dodijeljene su putem subvencija s udjelom od 86 posto, kroz porezne olakšice 11,4 posto te putem povoljnih zajmova 2,6 posto.

Slika 12. Horizontalni ciljevi prema instrumentima dodjele¹⁴ za razdoblje od 2011. do 2013. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Slika 13. Odnos horizontalnih potpora u užem smislu i ukupnih horizontalnih potpora za razdoblje od 2003. do 2013. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

¹⁴ A1 subvencije, A2 porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice, C1 povoljni zajmovi, D jamstva.

4.1.1. Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije

Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije u 2013. godini dodijeljene su u iznosu od 122,9 milijuna kuna, što je povećanje za 17,3 posto ili 18,1 milijun kuna u odnosu na 2012. godinu kada su iznosile 104,8 milijuna kuna, te smanjenje za 2,2 posto ili 2,7 milijuna kuna u odnosu na 2011. godinu. Navedene potpore su u 2013. godini u najvećoj mjeri dodjeljivane u obliku poreznih olakšica i to u iznosu od 101,2 milijuna kuna (82,3 posto) te putem subvencija u iznosu od 21,7 milijuna kuna (17,7 posto).

Tablica 12. Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije za razdoblje od 2011. do 2013. godine

Istraživanje i razvoj i inovacije	2011.		2012.		2013.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	29,3	3,9	3,6	0,5	21,7	2,9
A2 porezne olakšice	96,3	13,0	101,2	13,5	101,2	13,4
UKUPNO	125,6	16,9	104,8	13,9	122,9	16,2
udio (%) u horizontalnim ciljevima	17,55		9,41		9,53	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	2,62		1,99		2,22	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	1,39		1,19		1,45	
udio (%) u BDP-u	0,04		0,03		0,04	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za istraživanje i razvoj i inovacije u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj u 2013. godini iznose tek 1,4 posto, a taj udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosi 2,2 posto, te nam taj podatak ukazuje na nedovoljno ulaganje u istraživačko – razvojne poduhvate. Međutim, ovi podaci se ne odnose na potpore za istraživanje i razvoj i inovacije koje se dodjeljuju znanstvenim institucijama ili njihovim istraživačkim centrima.

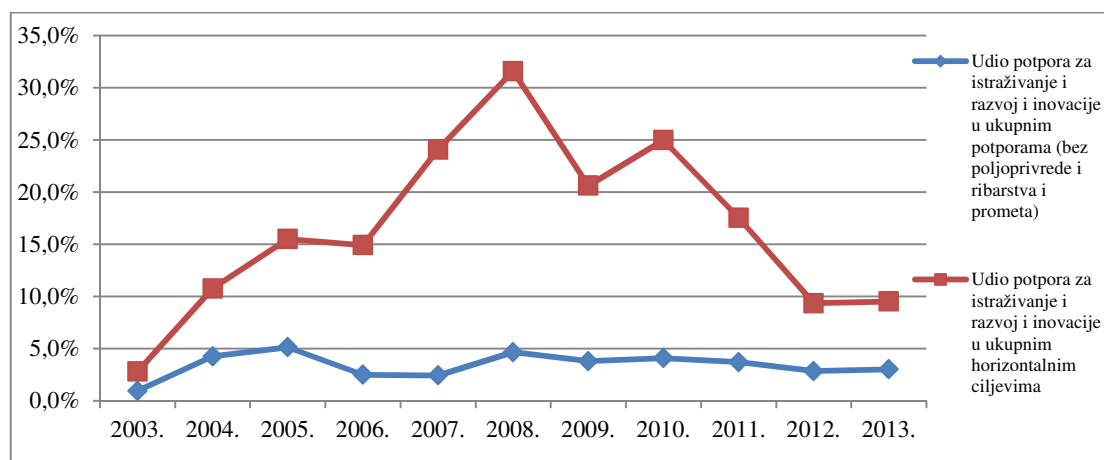
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta u 2013. godini dodijelilo je potpore za istraživanje i razvoj i inovacije u iznosu od 101,2 milijuna kuna temeljem odredbi o poreznim olakšicama sadržanim u Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Osim navedenih potpora, isto Ministarstvo je u 2013. godini dodijelilo i 415.416,67 kuna subvencija temeljem Programa i projekata znanstvenoistraživačke djelatnosti, a neki od korisnika tih potpora bili su: BC Institut za oplemenjivanje i proizvodnju bilja, Brodarski institut, Duhanski institut Zagreb d.o.o., Ericsson Nikola Tesla d.d., Imunološki zavod d.d., INA i Končar - Institut za elektrotehniku d.d.

U 2013. godini, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta dodijelilo je i 4,5 milijuna kuna subvencija za izdavanje znanstvenih časopisa i časopisa za popularizaciju znanosti te izdavanje znanstvenih knjiga i visokoškolskih udžbenika (sufinanciranje temeljem javnog poziva) gdje su neki od korisnika: Algoritam d.o.o., Brodarski institut d.o.o., Jesenski i Turk d.o.o., Leykam International d.o.o., Meandar Media d.o.o., Medicinska naklada d.o.o., Meridijani d.o.o., Naklada Ljevak d.o.o., Naklada Slap d.o.o., Nakladni zavod Globus d.o.o., Stanek Media d.o.o., Školska knjiga d.d., Verbum nakladništvo d.o.o., Zavod za istraživanje i razvoj sigurnosti d.d., Zrinski d.o.o. i ostali.

Poslovno inovacijska agencija Republike Hrvatske – BICRO u 2013. godini dodijelila je državne potpore temeljem nekoliko programa: EUREKA 3,1 milijun kuna, IRCRO 1,5 milijuna kuna, Programa poticanja tehnologijskih istraživačko-razvojnih projekata – TEST 2 milijuna kuna, Programa potpora za poticanje inovacijsko-tehnologijskog sustava 5,2 milijuna kuna, Programa Provjere inovativnog koncepta za znanstvenike i istraživače 2,8 milijuna kuna te Programa razvoja tehnologijske infrastrukture – TEHCRO 2,3 milijuna kuna.

Korisnici potpora temeljem naprijed navedenih programa Poslovno inovacijske agencije BICRO su: Brodarski institut d.o.o., Elektrotehnički fakultet, Osijek, Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje, Split, Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, Farmaceutsko-biokemijski fakultet, Zagreb, Industrijski Park Nova Gradiška d.o.o., Initium Futuri d.o.o., Institut Ruđer Bošković, Interaktivni studio d.o.o., Končar - Institut za elektrotehniku d.d., Medicinski fakultet, Rijeka, Medicinski fakultet, Zagreb, Poljoprivredni fakultet Osijek, Prehrambeno-biotehnoški fakultet u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Zagreb, Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku, Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Tehnološki park Varaždin d.o.o., Tehnološko - inovacijski centar Međimurje d.o.o., Titan-Sisak d.o.o., Znanstveno-tehnologijski park Sveučilišta u Rijeci d.o.o. i ostali.

Slika 14. Udio potpora za istraživanje i razvoj i inovacije za razdoblje od 2003. do 2013. godine u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa) te u ukupnim horizontalnim ciljevima (%)

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U Odluci o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora (Narodne novine, broj 37/2009) sadržan je prijevod na hrvatski jezik Uredbe Komisije Europskih zajednica (u daljnjem tekstu: EZ-a), broj 800/2008, od 6. kolovoza 2008. godine kojom se određene kategorije potpora proglašavaju usklađenima sa zajedničkim tržištem pri primjeni članaka 87. i 88. Ugovora (Opća uredba o skupnim izuzećima) (32008R0800, SL L 214, od 9. kolovoza 2008. godine, str. 3.–47.). Stupanjem na snagu Zakona iz 2013. godine, ova Odluka je prestala važiti, te se s danom pristupanja EU, u Republici Hrvatskoj izravno primjenjuje spomenuta Uredba Komisije, te koja se primjenjivala do 31. prosinca 2013. godine.

Na osnovi navedenih pravila sadržanih u Odluci o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora, moguće je dodijeliti potpore za poticanje istraživanja, razvoja i inovacija pod uvjetom da njihov bruto ekvivalent ne prelazi iznose koji su utvrđeni ovom Odlukom.

Potpore su se mogle dodijeliti i temeljem pravila sadržanih u Odluci o objavljivanju pravila o državnim potporama za istraživanje i razvoj i inovacije (Narodne novine, broj 84/2007), a temeljem ove Odluke preveden je na hrvatski jezik Okvir Zajednice za državne potpore za istraživanje i razvoj i inovacije (SL C 323, od 30. prosinca 2006. godine, str. 1.–26.), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2007. godine, a primjenjivao se do 31. prosinca 2013. godine.

Temeljem navedene Odluke o objavljivanju pravila o državnim potporama za istraživanje i razvoj i inovacije, dodjeljivane su potpore pri čemu su dozvoljeni intenziteti potpora iznosili: do 100 posto opravdanih troškova u slučaju temeljnih istraživanja; do 70 posto opravdanih troškova za male, 60 posto za srednje i 50 posto za velike poduzetnike u slučaju primijenjenih istraživanja; do 45 posto opravdanih troškova za male, do 35 posto za srednje i do 25 posto za velike poduzetnike u slučaju razvojnih istraživanja.

U slučaju provedbe studija o tehničkoj izvedivosti za troškove studija, koje su priprema za primijenjena istraživanja, malim i srednjim poduzetnicima potpore su se mogle dodijeliti u intenzitetu do 75 posto i velikim poduzetnicima do 65 posto opravdanih troškova, a za troškove studija, koje su priprema za razvojna istraživanja, malim i srednjim poduzetnicima potpore su se mogle dodijeliti u intenzitetu do 50 posto i velikim poduzetnicima do 40 posto opravdanih troškova.

Opravdani troškovi su oni koji se odnose na rad zaposlenih tehničara, istraživača i slično; opremu i instrumente; zemljišta i zgrade; savjetodavne i druge usluge; istraživanje, koje se provodi na osnovi ugovora, tehničkog znanja i patenta, koji se pribavljaju prema tržišnoj cijeni temeljem licence; te drugi operativni i opći troškovi.

Temeljem Odluke o objavljivanju pravila o državnim potporama za istraživanje i razvoj i inovacije državne potpore su se pod određenim uvjetima mogle dodijeliti i: malim i srednjim poduzetnicima za pokriće troškova zaštite prava industrijskog vlasništva, mladim poduzetnicima za bavljenje inovacijama, za inovacije postupaka, za organizaciju poslovanja u uslužnom sektoru, za usluge pružanja savjeta o inovacijama, za usluge kojima se potiču inovacije, za unajmljivanje visoko stručnog kadra i za inovacijske clusterne.

4.1.2. Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije

Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije u 2013. godini su dodijeljene u iznosu od 810,5 milijuna kuna u obliku subvencija, što predstavlja veliko povećanje za čak 2.235,7 posto ili 775,8 milijuna kuna u odnosu na 2012. godinu, kada su iznosile 34,7 milijuna kuna, odnosno povećanje od 783,7 milijuna kuna u odnosu na 2011. godinu kada su iznosile 26,8 milijuna kuna.

Tablica 13. Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije za razdoblje od 2011. do 2013. godine

Zaštita okoliša i očuvanje energije	2011.		2012.		2013.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	26,8	3,6	34,7	4,6	810,5	107,0
UKUPNO	26,8	3,6	34,7	4,6	810,5	107,0
udio (%) u horizontalnim ciljevima	3,74		3,11		62,85	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,56		0,66		14,66	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,30		0,39		9,55	
udio (%) u BDP-u	0,01		0,01		0,25	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije dodijelilo je Ministarstvo gospodarstva u obliku subvencija u iznosu od 500.000,00 kuna za razgradnju industrijskih kapaciteta poduzetnika Koksar d.o.o. Bakar, te je dodijelilo 21,6 milijuna kuna subvencija Hrvatskom operatoru tržišta energije – HROTE temeljem Programa novčanih poticaja za proizvodnju biogoriva za prijevoz. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture dodijelilo je 145,6 milijuna kuna subvencija temeljem Programa gradnje brodova za hrvatske brodare u razdoblju od 2007. do 2011. godine, za gradnju brodova s dvostrukom oplatom za prijevoz nafte, naftnih derivata, ulja, zauljenih i otpadnih voda te brodova za rasute terete, s ciljem veće sigurnosti plovidbe i većim stupnjem zaštite mora i okoliša, a potpore korisnici navedenih potpora su poduzetnici: Jadroplov d.d., Split u iznosu od 17,2 milijuna kuna, Tankerska plovidba d.d., Zadar u iznosu od 89,4 milijuna kuna te Uljanik Plovidba d.d., Pula u iznosu od 39 milijuna kuna.

Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije dodijelio je u 2013. godini i Hrvatski operator tržišta energije – HROTE putem subvencija u iznosu od 642,8 milijuna kuna. Potpore su dodjeljivane energetske sektoru za zaštitu okoliša u iznosu od 551,5 milijuna kuna sukladno Smjernicama Zajednice o državnim potporama za zaštitu okoliša za tarifni sustav za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije. Korisnici ovih potpora su: Eko d.o.o., Energija Gradec d.o.o., Farma muznih krava Mala Branjevina d.o.o., HOPS Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Končar- obnovljivi izvori d.o.o., Novi Agrar d.o.o., Osatina Grupa d.o.o., Oštra Stina d.o.o., Selan d.o.o., Strizivojna Hrast d.o.o., Univerzal d.o.o., Velika Popina d.o.o., Vjetroelektrana Crno Brdo d.o.o., Vjetroelektrana Jelinak d.o.o., Vjetroelektrana Orlice d.o.o., Vjetroelektrana Ponikve d.o.o., Vjetroelektrana Trtar-Krtolin d.o.o. i ostali.

Hrvatski operator tržišta energije je također dodijelio potpore u 2013. godini i za biogoriva u iznosu od 91,3 milijuna kuna, a korisnici tih potpora su Biodizel Vukovar d.o.o. u iznosu od 50,4 milijuna kuna te Biotron d.o.o. u iznosu od 40,9 milijuna kuna.

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost je u 2013. godini dodijelio potpore male vrijednosti za zaštitu okoliša i to u iznosu od 3,9 milijuna kuna, i to putem povoljnih zajmova 741.633,04 kune i putem subvencija 3,2 milijuna kuna. *De minimis* potpore dodijeljene su temeljem Programa za financiranje i sufinanciranje projekata u području zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije. Ukoliko bi se navedene potpore u iznosu od 3,9 milijuna kuna pribrojile

potporama za zaštitu okoliša i uštedu energije u iznosu od 810,5 milijuna kuna, ukupne potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije iznosile bi 814,4 milijuna kuna.

U skladu s odgovarajućim odredbama Odluke o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora (Narodne novine, broj 37/2009)¹⁵ moguće je bilo odobriti potpore za ulaganja u zaštitu okoliša u onim slučajevima kada bruto ekvivalent potpore ne prelazi utvrđeni prag kunske protuvrijednosti od 7,5 milijuna eura po poduzetniku i po projektu ulaganja.

Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za zaštitu okoliša (Narodne novine, broj 154/2008) sadrži prijevod na hrvatski jezik Smjernica Zajednice o državnim potporama za zaštitu okoliša (52008XC0401(03), SL C 82, od 1. travnja 2008. godine), koje su na snazi do 31. prosinca 2014. godine. Dana 28. lipnja 2014. godine, Objavljene su nove Smjernice za državne potpore za zaštitu okoliša i energiju za razdoblje 2014.-2020. (Službeni list Europske unije, C 200, 28. lipnja 2014. godine).

Temeljem Odluke o objavljivanju pravila o državnim potporama za zaštitu okoliša (Narodne novine, broj 154/2008) potpore su se mogle dodjeljivati u skladu s pravilima kako slijedi:

Potpore za poduzetnike povrh standarda Zajednice ili potpore koje povećavaju razinu zaštite okoliša u nedostatku standarda Zajednice, moguće je bilo odobriti u intenzitetu do 50 posto za velike, do 60 posto za srednje i do 70 posto opravdanih troškova ulaganja za male poduzetnike, a opravdani troškovi su dodatni troškovi ulaganja potrebni da bi se dostigla viša razina zaštite okoliša od one koju zahtijevaju standardi Zajednice. U tom slučaju opravdano ulaganje moglo se izvršiti u obliku ulaganja u nematerijalnu i/ili materijalnu imovinu.

Za istraživanje zaštite okoliša potpore je bilo moguće dodijeliti u intenzitetu do 50 posto za velike, do 60 posto za srednje i do 70 posto opravdanih troškova ulaganja za male poduzetnike.

U slučaju potpora za rano prilagođavanje budućim standardima Zajednice opravdanim troškovima smatraju se dodatni troškovi ulaganja, koji su nužni da se bi se ostvario stupanj zaštite okoliša, kojeg zahtijevaju standardi Zajednice, u usporedbi s postojećim stupnjem zaštite okoliša, kojeg se zahtijeva prije stupanja tog standarda na snagu. Ove potpore su se mogle dodijeliti u intenzitetu do 15 posto za velike, do 20 posto za srednje i do 25 posto opravdanih troškova ulaganja za male poduzetnike pod uvjetom da se investicija izvrši i okonča u razdoblju duljem od tri godine prije obveznog dana prenošenja zakonodavstva ili dana stupanja standarda na snagu. Intenzitet potpore iznosi do 10 posto za velike, do 15 posto za srednje i do 20 posto za male poduzetnike pod uvjetom da se investicija izvrši i okonča u razdoblju između jedne i tri godine prije obveznog dana prenošenja ili dana stupanja standarda na snagu.

Za gospodarenje otpadom potpore su se mogle dodijeliti u iznosu maksimalnog intenziteta do 50 posto za velike, do 60 posto za srednje i do 70 posto opravdanih troškova ulaganja za male poduzetnike, pri čemu su opravdani troškovi dodatni

¹⁵ Stupanjem na snagu Zakona iz 2013. godine, ova Odluka je prestala važiti, te se s danom pristupanja EU, u Republici Hrvatskoj izravno primjenjuje Uredba Komisije.

troškovi ulaganja potrebni da bi bila ostvarena investicija, koja bi za posljedicu imala gospodarenjem otpadom, koju snosi korisnik, u usporedbi s referentnom investicijom, odnosno konvencionalnom proizvodnjom istog kapaciteta, a koja ne podrazumijeva gospodarenje otpadom. Opravdani troškovi računaju se neto od koristi za poslovanje i troškova poslovanja, koji su vezani uz dodatno ulaganje i koji se javljaju tijekom prvih pet godina trajanja investicije.

Potpore za obnovljive izvore energije moguće je bilo odobriti u obliku operativnih potpora i za investicije, a opravdani troškovi ulaganja obuhvaćaju dodatne troškove ulaganja, koje snosi korisnik u usporedbi s konvencionalnom elektranom ili konvencionalnim sustavom grijanja s istim kapacitetom u smislu efikasne proizvodnje energije. Intenziteti potpora za ulaganja iznose do 60 posto opravdanih troškova za velike, do 70 posto opravdanih troškova za srednje i do 80 posto opravdanih troškova za male poduzetnike.

Opravdani troškovi potpora za štednju energije moraju obuhvaćati dodatne troškove investicija nužne da bi se ostvarila štednja energije viša od stupnja kojeg zahtijevaju standardi Zajednice. Te je potpore bilo moguće odobriti kao operativne potpore te kao potpore za investicije u maksimalnom intenzitetu do 60 posto za velike, 70 posto za srednje i 80 posto opravdanih troškova ulaganja za male poduzetnike.

Kada je riječ o potporama za postrojenja kogeneracije, pod opravdanim troškovima smatraju se dodatni troškovi ulaganja potrebni da bi se postiglo visokoučinkovito kogeneracijsko postrojenje u usporedbi s referentnim ulaganjem, a iste je bilo moguće odobriti u obliku potpora za tekuće poslovanje i kao investicije do maksimalnih 60 posto intenziteta za velike, 70 posto za srednje i 80 posto opravdanih troškova ulaganja za male poduzetnike.

Davatelji su mogli dodijeliti potpore za energetske učinkovito daljinsko grijanje uz uporabu konvencionalne energije za opravdane dodatne troškove ulaganja nužne za postizanje investicije, kojom bi se postiglo energetske učinkovito daljinsko grijanje u usporedbi s referentnom investicijom, u iznosu intenziteta potpore do 50 posto za velike, do 60 posto za srednje i do 70 posto opravdanih troškova ulaganja za male poduzetnike.

Sukladno pravilima, potpore za zbrinjavanje onečišćenih lokacija iznose do 100 posto opravdanih troškova, pri čemu se opravdani troškovi odnose na rashode zbrinjavanja umanjene za iznos povećanja vrijednosti zemljišta.

Da bi se utvrdili opravdani troškovi kod potpora za premještanje poduzetnika, potrebno je obuhvatiti sve koristi proizišle iz konkretnog premještanja (prihode od prodaje napuštenog zemljišta i druge), kao i sve troškove premještaja (rashode za nabavu zemljišta ili proizvodnog pogona istog kapaciteta, kakvo je bilo i napušteno postrojenje i druge). Ove su se potpore mogle dati velikim poduzetnicima u iznosu do 50 posto, srednjim u iznosu do 60 posto i malim poduzetnicima u iznosu do 70 posto opravdanih troškova.

4.1.3. Potpore za zapošljavanje

U 2013. godini, potpore za zapošljavanje dodijeljene su u iznosu od 83 milijuna kuna putem subvencija, što predstavlja smanjenje za 31,8 posto odnosno 38,7 milijuna kuna u odnosu na 2012. godinu, te smanjenje za 6,5 posto odnosno 5,8 milijuna kuna u odnosu na 2011. godinu.

Tablica 14. Potpore za zapošljavanje za razdoblje od 2011. do 2013. godine

Zapošljavanje	2011.		2012.		2013.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	88,8	11,9	121,7	16,2	83,0	11,0
UKUPNO	88,8	11,9	121,7	16,2	83,0	11,0
udio (%) u horizontalnim ciljevima	12,41		10,92		6,44	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	1,86		2,32		1,50	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,98		1,38		0,98	
udio (%) u BDP-u	0,03		0,04		0,03	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Hrvatski zavod za zapošljavanje je dodijelio 58,6 milijuna kuna subvencija kroz Nacionalni plan za poticanje zapošljavanja za 2011. i 2012. godinu (s primjenom u 2013. godini), a najveći korisnici navedenih potpora su: Ancona Grupa d.o.o., Ciprijanović d.o.o., DIV tvornica vijaka d.o.o., Kostel Promet, d.o.o., Purex d.o.o., Strizivojna hrast d.o.o., Weber ESCAL d.o.o. i ostali.

Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom je kao poticaj pri zapošljavanju osoba s invaliditetom dodijelio iznos od 24,4 milijuna kuna poduzetnicima kao što su: URIHO, DES Split, Suvenir Arbor Vitae d.o.o., Meiso d.d., Hrast-Export-Puklavec d.o.o., Tekop nova i ostali.

Ukoliko bi se dodijeljenim držanim potporama u iznosu od 83 milijuna kuna pridodale i potpore male vrijednosti koje je dodijelilo Ministarstvo branitelja u iznosu od 9,2 milijuna kuna, tada bi ukupne potpore za zapošljavanje iznosile 92,2 milijuna kuna.

Potpore za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju, čiji bruto ekvivalent nije viši od 5 milijuna eura godišnje, zatim potpore za zapošljavanje radnika s invaliditetom u obliku subvencija za plaće, čiji bruto ekvivalent nije viši od 10 milijuna eura godišnje, te potpore za nadoknadu dodatnih troškova za zapošljavanje radnika s invaliditetom, čiji bruto ekvivalent nije viši od 10 milijuna eura godišnje po pojedinom poduzetniku, sukladne su bile s pravilima iz Odluke o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora (Narodne novine, broj 37/2009). Stupanjem na snagu Zakona iz 2013. godine, ova Odluka je prestala važiti, te se s danom pristupanja EU, u Republici Hrvatskoj izravno primjenjuje Uredba Komisije (EZ) br. 800/2008 od 6. kolovoza 2008. godine, o ocjenjivanju određenih kategorija potpora sukladnima sa zajedničkim tržištem u primjeni članaka 87. i 88. Ugovora (Uredba o općem skupnom izuzeću) (Službeni list Europske unije L 214/3, od 9. kolovoza 2008. godine).

Opravdani troškovi kod potpora za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju u obliku subvencija za plaće obuhvaćaju troškove plaća u periodu do maksimalno 12 mjeseci nakon zapošljavanja (odnosno opravdani troškovi su troškovi plaća u periodu do maksimalno 24 mjeseca nakon zapošljavanja, ukoliko je radnik u iznimno nepovoljnom položaju). Maksimalni intenzitet potpore iznosi do 50 posto opravdanih troškova.

U slučaju dodjele potpora za zapošljavanje radnika s invaliditetom u obliku subvencija za naknadu plaće maksimalni intenzitet iznosi do 75 posto opravdanih troškova plaća tijekom perioda u kojem je taj radnik zaposlen.

Opravdani troškovi dodjele potpora za naknadu dodatnih troškova zapošljavanja radnika s invaliditetom obuhvaćaju troškove prilagodbe poslovnih prostorija, zapošljavanja osoblja za vrijeme iskorišteno za pružanje pomoći radnicima s invaliditetom, prilagođavanja ili kupnje opreme i kompjuterskih programa, koje u svom radu upotrebljavaju ti radnici. U onim slučajevima kada je korisnik potpore taj koji omogućuje zaštićeno zaposlenje, opravdanima se smatraju i troškovi za izgradnju ili proširenje poduzetnika i ugradnju opreme te za administraciju i transport, koji su izravno povezani sa zapošljavanjem radnika s invaliditetom. Maksimalni dopušteni intenzitet ove vrste potpora može iznositi do 100 posto opravdanih troškova.

U skladu s pravilima propisanim Odlukom o dopunama Odluke o objavljivanju pravila o državnim potporama za zapošljavanje (Narodne novine, broj 31/2012) mogle su se dodijeliti potpore za zapošljavanje koje iznosom prelaze naprijed navedene pragove iz Odluke o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora.

U Odluci o dopunama Odluke o objavljivanju pravila o državnim potporama za zapošljavanje je na hrvatski jezik prevedeno Priopćenje Komisije – Kriteriji za analizu sukladnosti državnih potpora za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju i radnika s invaliditetom, koje podliježu obvezi pojedinačne prijave (52009XC0811(02), SL C 188, od 11. kolovoza 2009. godine, str. 6.–10.). Stupanjem na snagu Zakona iz 2013. godine, ova Odluka je prestala važiti, te se s danom pristupanja EU, u Republici Hrvatskoj izravno primjenjuje spomenuto Priopćenje Komisije.

4.1.4. Potpore malim i srednjim poduzetnicima

U 2013. godini potpore malim i srednjim poduzetnicima dodijeljene su u iznosu od 137,2 milijuna kuna, što je smanjenje za 80,5 posto odnosno 566,1 milijun kuna u odnosu na 2012. godinu kada su iznosile 703,3 milijuna kuna, te smanjenje za 57,7 posto odnosno 187,3 milijuna kuna u odnosu na 2011. godinu kada su iznosile 324,5 milijuna kuna.

Potpore za male i srednje poduzetnike u 2013. godini su prema instrumentima dodjeljivane u obliku subvencija u iznosu od 103,1 milijun kuna ili 75,1 posto, dok se iznos od 34,1 milijun kuna ili 24,9 posto odnosi na potpore dodijeljene u obliku povoljnih zajmova.

Tablica 15. Potpore malim i srednjim poduzetnicima u razdoblju od 2011. do 2013. godine

Mali i srednji poduzetnici	2011.		2012.		2013.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	296,7	39,9	179,2	23,8	103,1	13,6
C1 povoljniji zajmovi	27,8	3,7	524,1	69,7	34,1	4,5
UKUPNO	324,5	43,6	703,3	93,6	137,2	8,1
udio (%) u horizontalnim ciljevima	45,34		63,12		10,64	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	6,78		13,38		2,48	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	3,59		7,99		1,62	
udio (%) u BDP-u	0,10		0,21		0,04	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Hrvatska banka za obnovu i razvitak (u daljnjem tekstu: HBOR) je u 2013. godini dodijelila temeljem Pravilnika o osnovnim uvjetima financiranja pojedinih ciljnih skupina malim i srednjim poduzetnicima 90,1 milijun kuna potpora, najvećim dijelom kroz subvencije u iznosu od 56 milijuna kuna te kroz povoljne zajmove u iznosu od 34,1 milijun kuna. Pravilnik o osnovnim uvjetima financiranja pojedinih ciljnih skupina HBOR-a je u stvari temelj za dodjelu potpora putem nekih od programa kao što su: Program kreditiranja gospodarstva, Program kreditiranja projekata kandidata za IPARD Mjeru 101. i Mjeru 103., Program kreditiranja projekata kandidata za IPARD Mjeru 302., Program kreditiranja razvitka malog i srednjeg poduzetništva, Program kreditiranja razvitka otoka, Program kreditiranja ženskog poduzetništva, Program kreditiranja turističkog sektora, Program kreditiranja nove proizvodnje, Program kreditiranja projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije i ostali. Potpore temeljem navedenog Pravilnika koristili su poduzetnici: Adria Klub Hotel d.o.o., Anamil d.o.o., Conscientia d.o.o., Cedar d.o.o., Eko Zadar Dva d.o.o., Igo-Mat d.o.o., Divali d.o.o., Knego Konti d.o.o., Laguna Novigrad d.d., Mebu d.o.o., Marjan voće d.o.o., Meridian Solis 1 d.o.o., Nivo revizija d.o.o., Potkonje j.d.o.o., Reflex gradnja d.o.o., Rezidencije Cavtat d.o.o., Standard d.o.o., Stella Mediterranea d.o.o. Sunčane elektrane Petrokov d.o.o., Tgs servis d.o.o., To-Ko d.o.o., Turisthotel d.d., Tvornica Turbina d.o.o., Vila Dražanac d.o.o. i ostali.

Ministarstvo poljoprivrede dodijelilo je u 2013. godini subvencije temeljem Operativnog programa razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja 2011. – 2014. malim i srednjim poduzetnicima u iznosu od 47,1 milijun kuna poduzetnicima: Ancona Grupa d.o.o., Cedar d.o.o., Drvene Konstrukcije d.o.o., Drvoproizvod d.d., Drvotrade d.o.o., Lipovljani Lignum d.o.o., More d.o.o., Parketi Sabljo d.o.o., Sinago d.o.o., Slavonija Di d.o.o., Stoliv Ivanković, Strizivojna Hrast d.o.o., Tvin d.o.o. i ostalim.

U 2013. godini su dodjeljivane i potpore male vrijednosti malim i srednjim poduzetnicima i to u ukupnom iznosu od 360 milijuna kuna, a davatelji su Hrvatska agencija za malo gospodarstvo i investicije¹⁶, Ministarstvo poduzetništva i obrta i Hrvatska banka za obnovu i razvitak.

¹⁶ U cijelom Godišnjem izvješću se navodi Hrvatska agencija za malo gospodarstvo i investicije (u daljnjem tekstu: HAMAG INVEST) jer se radi o potporama koje je HAMAG INVEST dodjeljivao u 2013. godini, a Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO) nastala je u 2014. godini spajanjem HAMAG INVEST-a i Poslovno-inovacijske agencije Republike Hrvatske (BICRO).

Hrvatska agencija za malo gospodarstvo i investicije je u 2013. godini dodijelila potpore male vrijednosti u iznosu od 81 milijun kuna temeljem Operativnog plana poticanja malog i srednjeg poduzetništva, zatim Hrvatska banka za obnovu i razvitak temeljem Pravilnika o osnovnim uvjetima financiranja pojedinih ciljnih skupina iznos od 64,8 milijuna kuna, te Ministarstvo poduzetništva i obrta iznos od 214,2 milijuna kuna temeljem Plana poticanja poduzetništva i obrtništva (Poduzetnički impuls).

Ukoliko bi se dodijeljenim potporama za male i srednje poduzetnike u iznosu od 137,2 milijuna kuna pridodale i *de minimis* potpore malim i srednjim poduzetnicima u iznosu od 360 milijuna kuna, tada bi ukupne potpore dodijeljene malim i srednjim poduzetnicima u 2013. godini iznosile 497,2 milijuna kuna.

Na osnovi Odluke o objavljivanju pravila o državnim potporama za poticanje ulaganja rizičnog kapitala u male i srednje poduzetnike (Narodne novine, br. 91/2008 i 117/2012) su u hrvatski pravni sustav uvedene Smjernice Zajednice o državnim potporama za poticanje ulaganja rizičnoga kapitala u male i srednje poduzetnike (52006XC0818(01), SL C 194, od 18. kolovoza 2006. godine) i Priopćenje Komisije o izmjeni Smjernica Zajednice o državnim potporama za poticanje ulaganja rizičnog kapitala u male i srednje poduzetnike (52010XC1207(02), SL C 329, od 7. prosinca 2010. godine, str. 4.–5.). Ova pravila prestala su važiti 31. prosinca 2013. godine, a stupanjem na snagu Zakona iz 2013. godine, ova Odluka je prestala važiti, te se s danom pristupanja EU, u Republici Hrvatskoj izravno primjenjuje spomenute Smjernice Komisije.

U skladu s pravilima iz Odluke o objavljivanju pravila o državnim potporama za poticanje ulaganja rizičnog kapitala u male i srednje poduzetnike malim i srednjim poduzetnicima mogle su se dodijeliti potpore za ulaganja u rizični kapital.

Potpore, kojima je cilj poticati male i srednje poduzetnike, sukladne su s pravilima iz Odluke o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora (Narodne novine, broj 37/2009)¹⁷ ukoliko se iste dodjeljuju za zapošljavanje i investicije u iznosu bruto ekvivalenta, koji nije viši od 7,5 milijuna eura, kao i za savjetodavne usluge i prisustvovanje poduzetnika na izložbama i sajmovima u iznosu bruto ekvivalenta, koji nije viši od 2 milijuna eura, računajući po svakom pojedinom poduzetniku i projektu.

Opravdani troškovi dodijeljenih potpora za poticanje malih i srednjih poduzetnika, koje se odnose na investicije i zapošljavanje, obuhvaćaju investicijske troškove za nematerijalnu i materijalnu imovinu te procijenjene troškove plaća izračunate u periodu dvije godine, koje su povezane s radnim mjestima, koja su neposredno otvorena zahvaljujući konkretnom investicijskom projektu. Intenzitet potpore u ovom slučaju ne smije prijeći 20 posto opravdanih troškova za male te 10 posto opravdanih troškova za srednje poduzetnike.

¹⁷ Stupanjem na snagu Zakona iz 2013. godine, ova Odluka je prestala važiti, te se s danom pristupanja EU, u Republici Hrvatskoj izravno primjenjuje Uredba Komisije (EZ) br. 800/2008 od 6. kolovoza 2008. godine, o ocjenjivanju određenih kategorija potpora sukladnima sa zajedničkim tržištem u primjeni članaka 87. i 88. Ugovora (Uredba o općem skupnom izuzeću) (Službeni list Europske unije L 214/3, od 9. kolovoza 2008. godine).

Potpore se mogu dodijeliti u korist malih i srednjih poduzetnika za savjetodavne usluge pod uvjetom da ne premašuju propisani iznos od 50 posto opravdanih troškova savjetodavnih usluga, koje daju vanjski konzultanti.

Malim i srednjim poduzetnicima potpore se mogu dodijeliti i za sudjelovanje na sajmovima i izložbama pod uvjetom da iste ne premašuju propisani iznos od 50 posto opravdanih troškova, koji su povezani s iznajmljivanjem, postavljanjem i vođenjem štanda za vrijeme prvog prisustvovanja poduzetnika na sajmu ili izložbi.

U slučaju dodjele potpora u korist novih malih ženskih poduzetnika u skladu s programima opravdanim se smatraju troškovi pravnih, savjetodavnih, konzultantskih i administrativnih usluga, koji su potrebni da bi se osnovao mali poduzetnik, kao i troškovi kamata za vanjsko financiranje, iznajmljivanja postrojenja, opreme, energije, vode, grijanja, poreza, amortizacije i dječje i roditeljske skrbi. Maksimalni intenzitet potpore iznosi 15 posto opravdanih troškova nastalih tijekom prvih pet godina računajući od dana osnivanja poduzetnika, a takve je potpore moguće dodijeliti ako njihov iznos ne premašuje milijun eura po svakom pojedinom poduzetniku.

Malim i srednjim poduzetnicima potpore je moguće dati sukladno programima u obliku rizičnog kapitala. Tranše ulaganja u tom slučaju ne bi smjele biti više od iznosa od 1,5 milijuna eura po pojedinom poduzetniku tijekom bilo kojeg razdoblja od godine dana. Konkretna mjera potpore, koja se odnosi na rizični kapital, treba biti izvršena u obliku udjela u investicijskom fondu privatnog kapitala, kojim je upravljano na komercijalnoj i profitnoj osnovi te u skladu i s drugim uvjetima navedenim u Odluci o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora.

4.1.5. Potpore za usavršavanje

Potpore za usavršavanje u 2013. godini dodijeljene su u iznosu od 45,6 milijuna kuna te su dodijeljene u istom iznosu kao i 2012. godini, dok su u odnosu na 2011. godinu manje za 5,2 posto ili 2,5 milijuna kuna.

Tablica 16. Potpore za usavršavanje za razdoblje od 2011. do 2013. godine

Usavršavanje	2011.		2012.		2013.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	1,8	0,2	-	-	-	-
A2 porezne olakšice	46,3	6,2	45,6	6,1	45,6	6,0
UKUPNO	48,1	6,5	45,6	6,1	45,6	6,0
udio (%) u horizontalnim ciljevima	6,72		4,09		3,54	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	1,00		0,87		0,82	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,53		0,52		0,54	
udio (%) u BDP-u	0,01		0,01		0,01	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore za usavršavanje su prema instrumentima u 2013. godini dodijeljene u obliku poreznih olakšica sukladno Zakonu o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu koje je dodijelilo Ministarstvo gospodarstva.

U Odluci o dopunama Odluke o objavljivanju pravila o potporama za usavršavanje (Narodne novine, broj 68/2011) prevedeno je Priopćenje Komisije – Kriteriji za analizu sukladnosti državnih potpora za usavršavanje koje podliježu obvezi pojedinačne prijave (52009XC0811(01), SL C 188, od 11. kolovoza 2009. godine, str. 1.–5.), koja prestaje važiti 31. prosinca 2013. godine.¹⁸

U skladu s odredbama Odluke o dopunama Odluke o objavljivanju pravila o potporama za usavršavanje (Narodne novine, broj 68/2011) potpora za usavršavanje se mogla dodijeliti ukoliko njezin bruto ekvivalent prelazi prag od 2 milijuna eura po projektu usavršavanja i poduzetniku.

U slučajevima kada bruto ekvivalent dodijeljene potpore ne premašuje 2 milijuna eura po pojedinom poduzetniku i projektu usavršavanja, potpore za usavršavanje se mogu dati korisnicima temeljem Odluke o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora (Narodne novine, broj 37/2009).¹⁹

Opravdanim troškovima projekta usavršavanja, za kojeg se mogu odobriti potpore, smatraju se troškovi predavača, putni troškovi i smještaj predavača i polaznika, tekući troškovi materijala i potrošne robe, koji su povezani s projektom, amortizacija alata i opreme, troškovi savjetovanja i usmjeravanja, koji su povezani s projektom, troškovi polaznika i opći indirektni troškovi.

Maksimalni iznos intenziteta potpore za posebno usavršavanje iznosi do 25 posto, a za opće usavršavanje do 60 posto opravdanih troškova. Ovi se intenziteti mogu uvećati za 10 posto, ukoliko se usavršavanje obavlja za radnike u nepovoljnom položaju ili radnike s invaliditetom, za 10 posto, ukoliko se potpora daje poduzetniku srednje veličine i za 20 posto, ukoliko se potpora daje malom poduzetniku, a u djelatnosti pomorskog prometa, potpora se može odobriti u intenzitetu do 100 posto opravdanih troškova sukladno uvjetima propisanim Odlukom o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora.

4.1.6. Potpore za kulturu

Potpore za kulturu su dodijeljene u 2013. godini u iznosu od 74,9 milijuna kuna i to u obliku subvencija, što je u odnosu na 2012. godinu manje za 22,7 posto odnosno 22 milijuna kuna, a u odnosu na 2011. godinu su manje za 5,3 posto odnosno 4,2 milijuna kuna.

¹⁸ Stupanjem na snagu Zakona iz 2013. godine, ova Odluka je prestala važiti, te se s danom pristupanja EU, u Republici Hrvatskoj izravno primjenjuje spomenuto Priopćenje Komisije.

¹⁹ Stupanjem na snagu Zakona iz 2013. godine, ova Odluka je prestala važiti, te se s danom pristupanja EU, u Republici Hrvatskoj izravno primjenjuje Uredba Komisije (EZ) br. 800/2008 od 6. kolovoza 2008. godine, o ocjenjivanju određenih kategorija potpora sukladnima sa zajedničkim tržištem u primjeni članaka 87. i 88. Ugovora (Uredba o općem skupnom izuzeću) (Službeni list Europske unije L 214/3, od 9. kolovoza 2008. godine).

Tablica 17. Potpore za kulturu u razdoblju od 2011. do 2013. godine

Kultura	2011.		2012.		2013.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	79,1	10,6	96,3	12,8	74,9	9,9
D jamstva	-	-	0,6	0,1	-	-
UKUPNO	79,1	10,6	96,9	12,9	74,9	9,9
udio (%) u horizontalnim ciljevima	11,05		8,70		5,81	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	1,65		1,84		1,35	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,88		1,10		0,88	
udio (%) u BDP-u	0,02		0,03		0,02	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore za kulturu te zaštitu kulturne baštine su u 2013. godini dodjeljivali Ministarstvo kulture i Hrvatski audiovizualni centar.

Hrvatski audiovizualni centar je u 2013. godini dodijelio 57,7 milijuna kuna potpora u obliku subvencija, sukladno Pravilniku o poticanju ulaganja u proizvodnju audiovizualnih djela temeljem Zakona o audiovizualnim djelatnostima te Pravilnika o postupku, kriterijima i rokovima za provedbu Nacionalnog programa promicanja audiovizualnog stvaralaštva. Korisnici navedenih potpora su: Alka film, Artizana film d.o.o., Factum, Hrvatski državni arhiv, Hrvatski filmski savez, Inter film d.o.o., Kabinet, Kinorama Zagreb, Maxima film, Nukleus, Produkcija živa d.o.o., Propeler film d.o.o., Ustanova Zagreb film te ostali.

Ministarstvo kulture dodijelilo je u 2013. godini temeljem Programa financiranja nakladništva od 2011. do 2013. godine potpore u obliku subvencija u iznosu od 17,2 milijuna kuna. Od navedenog iznosa, za izdavanje časopisa i elektroničkih publikacija dodijeljeno je 5,7 milijuna kuna, za književne manifestacije 3,8 milijuna kuna, kao potpora izdavanju knjiga 7,5 milijuna kuna te 201 tisuću kuna književnim programima u knjižarama. Korisnici potpora po navedenom programu su: Hrvatska gospodarska komora, Matica hrvatska Zagreb, Društvo hrvatskih književnika, Hrvatsko društvo pisaca, Druga strana d.o.o., Udruga "Sa(n)jam knjige", Pula, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, Hrvatski filmski savez, Centar za knjigu, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Školska knjiga, Jesenski i Turk, Zagreb, Knjižara Matica, Šibenik. Knjižara Verbum, Zadar, Hrvatska kulturna zaklada, Arhitekst, Zagreb, KopMedija, Zagreb, Novi liber, Superknjižara, Vuković i Runjić, MMC Interkultura, Zagreb, Timarex i ostali.

Potrebno je napomenuti kako su u 2013. godini uz potpore za kulturu dodijeljene i potpore male vrijednosti za kulturu te zaštitu kulturne baštine i to u obliku subvencija, a dodjeljivale su ih Ministarstvo kulture sukladno Programu „Poduzetništvo u kulturi“ u iznosu od 1,7 milijuna kuna, te Agencija za elektroničke medije temeljem Programa raspodjele sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija u iznosu od 14,8 milijuna kuna.

Ukoliko bi se dodijeljenim potporama za kulturu u iznosu od 74,9 milijuna kuna pridodale i potpore male vrijednosti dodijeljene za kulturu u iznosu od 16,5 milijuna

kuna, tada bi ukupne potpore dodijeljene za kulturu, te zaštitu kulturne baštine u 2013. godini iznosile 91,4 milijuna kuna.

U Odluci o objavljivanju pravila o državnoj potpori kinematografskoj i ostaloj audiovizualnoj djelatnosti (Narodne novine, br. 46/2008 i 144/2011)²⁰ sadržano je Priopćenje Komisije Vijeću, Europskom parlamentu, Gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o nekim pravnim aspektima u vezi s kinematografskim i ostalim audiovizualnim djelatnostima 52001DC0534, (SL C 43, od 16. veljače 2002. godine, str. 6.–17.), 52004DC0171, (SL C 123, od 30. travnja 2004. godine, str. 1.–7.), 52007XC0616, (SL C 134, od 16. lipnja 2007. godine, str. 5.) i Priopćenje Komisije o kriterijima ocjene državnih potpora sukladno Priopćenju Komisije o određenim pravnim aspektima u vezi s kinematografskom i ostalim audiovizualnim djelatnostima (Priopćenje o kinematografiji) od 26. rujna 2001. godine (52009XC0207(01), SL C 31, od 7. veljače 2009. godine, str. 1.).

Odredbama Odluke o objavljivanju pravila o državnoj potpori kinematografskoj i ostaloj audiovizualnoj djelatnosti (Narodne novine, br. 46/2008 i 144/2011) propisano je da je država dužna osigurati da se sadržaj kinematografske i TV proizvodnje, za koju se dodjeljuju potpore, odnosi na kulturu.

Maksimalni intenzitet potpora ne smije premašiti 50 posto ukupnog proračuna kinematografske i TV proizvodnje. Taj intenzitet može biti viši kada je u pitanju dodjela potpora za filmove s niskim proračunom i za složene filmove. Pojedini proizvođač audiovizualnog i kinematografskog proizvoda smije potrošiti minimalno 20 posto proračuna filma izvan države, a da mu se pritom ne umanju ukupno osigurani iznos potpore.

Potpore dodijeljene u svrhu poticanja kulture i za zaštitu baštine smatraju se usklađenima s člankom 4. stavkom 3. Zakona.

4.1.7. Podupiranje pristupa financiranju u krizi

Potpore za podupiranje pristupa financiranju u krizi nisu dodjeljivane u 2012. i 2013. godini, jer je Odlukom o objavljivanju pravila privremenog okvira za mjere državnih potpora kojima se podupire pristup financiranju u trenutnoj financijskoj i gospodarskoj krizi omogućena dodjela ovih potpora samo do kraja 2011. godine, kada je i dodijeljeno 6,8 milijuna kuna subvencija.

²⁰ Stupanjem na snagu Zakona iz 2013. godine, ova Odluka je prestala važiti, te se s danom pristupanja EU, u Republici Hrvatskoj izravno primjenjuju navedena Priopćenja Komisije. Od 15. studenoga 2013. godine, na snazi je Komunikacija Komisije o državnoj potpori za filmove i ostala audiovizualna djela (Službeni list Europske unije, C 332, od 15. studenoga 2013. godine).

Tablica 18. Potpore kojima se podupire pristup financiranju u krizi za razdoblje od 2011. do 2013. godine

Podupiranje pristupa financiranja u krizi	2011.		2012.		2013.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	6,8	0,9	-	-	-	-
UKUPNO	6,8	0,9	-	-	-	-
udio (%) u horizontalnim ciljevima	0,95		-		-	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,14		-		-	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,08		-		-	
udio (%) u BDP-u	0,00		-		-	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U Službenom listu EU u 2011. godini je objavljeno Priopćenje Komisije – Privremeni okvir Unije za mjere državnih potpora kojima se podupire pristup financiranju u trenutnoj financijskoj i gospodarskoj krizi (SL C 6, od 11. siječnja 2011. godine, str. 5.–15.) kojim je omogućena dodjela ovih potpora u razdoblju do 31. prosinca 2011. godine.

U skladu s odredbama Odluke o objavljivanju pravila privremenog okvira za mjere državnih potpora kojima se podupire pristup financiranju u trenutnoj financijskoj i gospodarskoj krizi (Narodne novine, broj 56/2009) dodjeljivane su potpore s ciljem ublažavanja negativnih posljedica nastalih zbog gospodarske krize.

Potpore, koje imaju za cilj olakšati pristup poduzetnika izvorima financiranja u uvjetima financijske i gospodarske krize, bile su sukladne pravilima o potporama pod određenim uvjetima, kako slijedi:

- *potpore su se mogle dodijeliti do ukupnog iznosa kunske protuvrijednosti 500.000 eura bespovratnih gotovinskih sredstava po pojedinom poduzetniku,*
- *potpore su dodjeljivane temeljem programa,*
- *potpore je bilo moguće odobriti poduzetnicima, koji nisu bili u financijskim poteškoćama 1. srpnja 2008. godine. Moguće ih je bilo odobriti i poduzetnicima, koji nisu tada bili u financijskim poteškoćama, ali su radi financijske i gospodarske krize u njima naknadno nastupile poteškoće,*
- *potpore su se mogle dodijeliti najkasnije do 31. prosinca 2011. godine,*
- *prije nego što je odobrio potpore davatelj je od korisnika trebao zatražiti pisanu ili elektronsku izjavu o svim primljenim potporama male vrijednosti u tekućoj fiskalnoj godini. Time se osiguralo da te nove potpore neće povisiti ukupni iznos potpora primljenih od 1. siječnja 2008. godine do 31. prosinca 2011. godine iznad predviđene gornje granice kunske protuvrijednosti od 500.000,00 eura,*
- *ove potpore nije bilo moguće dati za poticanje izvoza na način da bi u povlaštenu položaj bila stavljena domaća komponenta u odnosu na stranu,*
- *ova Odluka se ne primjenjuje na ribarstvo, niti na primarnu proizvodnju poljoprivrednih proizvoda.*

4.1.8. Potpore za razvoj širokopojsnih mreža

U 2013. godini je za razvoj interneta i širokopojsnog pristupa internetu na područjima od posebne državne skrbi, brdsko-planinskim područjima i otocima dodijeljeno 15,4 milijuna kuna subvencija, što je povećanje za 8,1 milijun kuna ili 111 posto u odnosu na 2012. godinu kada je dodijeljeno 7,3 milijuna kuna, te smanjenje za 3,8 posto u odnosu na 2011. godinu, kada je dodijeljeno 16 milijuna kuna.

Tablica 19. Potpore razvoju širokopojsnih mreža za razdoblje od 2011. do 2013. godine

Razvoj širokopojsnih mreža	2011.		2012.		2013.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	16,0	2,2	7,3	1,0	15,4	2,0
UKUPNO	16,0	2,2	7,3	1,0	15,4	2,0
udio (%) u horizontalnim ciljevima	2,24		0,66		1,19	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,33		0,14		0,28	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,18		0,08		0,18	
udio (%) u BDP-u	0,00		0,00		0,00	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Navedene potpore dodjeljivala je u 2013. godini Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (u daljnjem tekstu: HAKOM)²¹ putem subvencija, a cilj Programa za razvoj interneta i širokopojsnog pristupa internetu na područjima od posebne državne skrbi, brdsko-planinskim područjima i otocima, je poticanje brzog razvoja širokopojsnih mreža u ruralnim područjima obuhvaćenim Zakonom o područjima od posebne državne skrbi, Zakonom o otocima i Zakonom o brdsko-planinskim područjima, s isključivim uvjetom kako je riječ o područjima na kojima nije prisutan operator širokopojsne mreže (odnosno tzv. „bijelo” područje). Korisnici Programa u 2013. godini su operatori pokretnih i nepokretnih komunikacija na veleprodajnoj razini. Jedan od korisnika programa je poduzetnik Odašiljači i veze d.o.o. kojemu je dodijeljeno 280.416,00 kuna s ciljem razvoja infrastrukture širokopojsnog pristupa internetu za povezivanje matičnih i područnih škola smještenih na području Dubrovnika, Šibenika i Zadra te škole smještene na otocima radi njihovog povezivanja u Hrvatsku akademsku i istraživačku mrežu CARNet i radi uspostavljanja sustava za daljinsko podučavanje. Drugi korisnik navedenog Programa je poduzetnik Hrvatski Telekom d.d., s iznosom od 13,8 milijuna kuna s ciljem brzog razvoja širokopojsnih mreža poticanjem teritorijalne, društvene i gospodarske kohezije i omogućavanjem jednakih uvjeta školovanja na svim područjima Republike Hrvatske, kako bi se učenicima u školama, na otocima i geografski udaljenim područjima, omogućilo održavanje nastave primjenom videokonferencijskih veza u nastavi i uključivanje u nastavu nastavnika iz drugih škola. I treći korisnik je poduzetnik PRO-PING d.o.o., koji je dobio 1,3 milijuna kuna potpora.

²¹ U cijelom Godišnjem izvješću se navodi Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (u daljnjem tekstu: HAKOM) jer se radi o potporama koje je Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije dodjeljivala u 2013. godini, a Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti nastala je u 2014. godini spajanjem Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije i Agencije za regulaciju tržišta željezničkih usluga.

Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama koja se odnose na brzi razvoj širokopojasnih mreža (Narodne novine, broj 64/2011) propisuje na koji način se ove potpore mogu dodijeliti u onim područjima, gdje bez državnih poticaja ne bi postojao dostatan interes privatnih investitora za investiranje u pristupne mreže sljedeće generacije („NGA next-generation access“) i u razvoj osnovnih širokopojasnih mreža.

Nova pravila iz Priopćenja Komisije – Smjernica EU o primjeni pravila o državnim potporama u odnosu na brzi razvoj širokopojasnih mreža (SL C25, 26. siječnja 2013. godine, str. 1.) na snazi su od 27. siječnja 2013. godine, a revidiraju odredbe koje se odnose na super brze širokopojasne mreže, povezanost, neutralnost u pogledu tehnologije, slobodan pristup i transparentnost.

Odluka razlikuje bijela, siva i crna područja. U zapostavljanim i neprofitabilnim bijelim i sivim područjima, smatra se da je korisnicima opravdano dodijeliti potpore, za razliku od crnih područja, za koja se smatra da su konkurentna te da njih nije potrebno poticati ovom vrstom potpore.

Svrha dodjele potpora za razvoj širokopojasnih mreža je potaknuti brzu i raširenu uspostavu širokopojasnih mreža na način da se očuva tržišno natjecanje u ovom sektoru. Stoga je pri dodjeli ovih potpora od korisnika potrebno zatražiti dostavu dokaza da je pristup financiranim mrežama omogućen i operatorima trećih strana. Naime, potpore potiču investicije u brze i vrlo brze širokopojasne mreže, no smatra se da bi ta ulaganja prvenstveno trebali izvršiti privatni investitori.

U Odluci su sadržani sljedeći uvjeti, koji nužno moraju biti ispunjeni kako bi se na najmanju moguću mjeru smanjio iznos potpore i potencijalno narušavanje tržišnog natjecanja: izrada detaljnih karata područja obuhvaćenih mjerom potpore, primjena otvorenih natječaja za sve investitore za realizaciju projekta, izbor ekonomski najprihvatljivije ponude na natječaju, neutralnost u pogledu tehnologije, korištenje postojeće infrastrukture, kako bi se izbjegla nepotrebna rastrošnost, primjena mehanizma povrata sredstava sa svrhom izbjegavanja prekomjerne naknade i drugi uvjeti.

Odluka predviđa primjenu testa ravnoteže. Prilikom provedbe testa ravnoteže, potrebno je procijeniti balans između, s jedne strane pozitivnog utjecaja, kojeg potpora može imati na ostvarenje zajedničkog interesa i, s druge strane negativnih utjecaja, kojeg potpora može imati na tržišno natjecanje i trgovinu. Kod provođenja testa ravnoteže potrebno je odgovoriti na sljedeće: je li mjera primjereno oblikovana da bi ispunila cilj od zajedničkog interesa; je li potpora primjeren instrument politike, odnosno postoje li drugi, bolje postavljeni instrumenti; postoji li poticajni učinak, odnosno mijenja li mjera ponašanje poduzetnika; je li mjera potpore proporcionalna, odnosno bi li se ista promjena ponašanja mogla postići s manjim iznosom potpore; je li ukupna bilanca potpore pozitivna.

4.2. Regionalne potpore

U 2013. godini, regionalne potpore iznosile su 591,2 milijuna kuna, što predstavlja povećanje za 155,6 posto ili 359,9 milijuna kuna u odnosu na 2012. godinu kada su iznosile 231,3 milijuna kuna, te povećanje za 46,5 posto ili 187,6 milijuna kuna u odnosu na 2011. godinu.

Tablica 20. Regionalne potpore za razdoblje od 2011. do 2013. godine

Regionalne potpore	2011.		2012.		2013.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
Regionalne potpore	403,6	54,3	231,3	30,8	591,2	78,1
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	8,43		4,40		10,69	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	4,47		2,63		6,97	
udio (%) u BDP	0,12		0,07		0,18	

Izvor: Ministarstvo financija – Porezna uprava, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

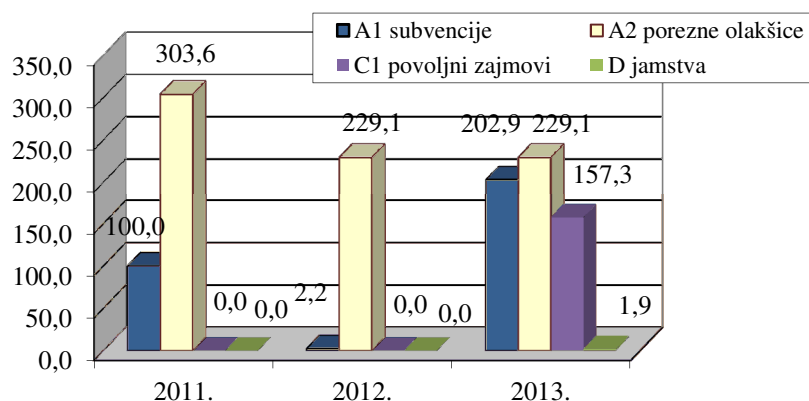
Regionalne potpore prema instrumentima, dodjeljivane su najviše u obliku poreznih olakšica kroz koje je dodijeljeno 229,1 milijun kuna, u obliku subvencija iznos od 202,9 milijuna kuna, kroz povoljnije kredite 157,3 milijuna kuna te kao jamstva 1,9 milijuna kuna.

Tablica 21. Regionalne potpore po instrumentima dodjele za razdoblje od 2011. do 2013. godine (u milijunima kuna)

Instrument	2011.	2012.	2013.
A1 subvencije	100,0	2,2	202,9
A2 porezne olakšice	303,6	229,1	229,1
C1 povoljniji krediti	0,8	-	157,3
D jamstva			1,9
UKUPNO	403,6	231,3	591,2

Izvor: Ministarstvo financija – Porezna uprava, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Slika 15. Regionalne potpore prema instrumentima dodjele za razdoblje od 2011. do 2013. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija – Porezna uprava, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Ministarstvo poduzetništva i obrta dodijelilo je 9,3 milijuna kuna subvencija. Sukladno Zakonu o poticanju ulaganja dodijeljeno je 906.447,86 kuna subvencija korisnicima: Decospan Mato Furnir d.o.o., Flame Spray Croatia d.o.o., Kvadra d.o.o., Muraplast d.o.o., Rasco d.o.o., Teding d.o.o., WE-KR d.o.o. i ostalima. Sukladno Zakonu o poticanju investicija i unapređenju investicijskog okruženja dodijeljeno je 8,1 milijun kuna subvencija korisnicima Conex Trade d.o.o. i Adriatica Dunav d.o.o. Također je dodijeljeno poduzetniku Feroimpex automobilska tehnika d.o.o. 294.231,39 kuna putem jamstava.

Hrvatska agencija za malo gospodarstvo i investicije dodijelila je 1,6 milijuna kuna, dok je Ministarstvo gospodarstva ukupno dodijelilo regionalne potpore u 2013. godini u iznosu od 369,1 milijun kuna. Temeljem Zakona o poticanju ulaganja dodijeljeno je 229,1 milijun kuna putem poreznih olakšica. Temeljem Zakona o poticanju investicija i unapređenju investicijskog okruženja dodijeljeno je 20 milijuna kuna, i to poduzetnicima Harburg – Freudenberg Belišće d.o.o. 12,4 milijuna kuna i Benetton Tekstil d.o.o. 7,6 milijuna kuna. Isto ministarstvo je dodijelilo i 120 milijuna kuna subvencija temeljem Operativno programa regionalnih potpora za ulaganje u opremu za 2013. godinu. Korisnici tih potpora su: DIV tvornica vijaka d.o.o., Centrometal d.o.o., Ericsson Nikola Tesla d.d., Feroimpex automobilska tehnika d.o.o., Jamnica d.d., Kraš d.d. Zagreb, Ledo d.d., Pliva Hrvatska d.o.o., Zagrebačka pivovara d.o.o., Zvijezda d.d., Žito d.o.o., Solana Pag d.d., Muraplast d.o.o., Rasco d.o.o., Saponia d.d. Osijek, Sladorana d.d., Tvornica šećera Osijek i ostali.

Hrvatska banka za obnovu i razvitak je u 2013. godini dodijelila regionalne potpore temeljem Pravilnika o osnovnim uvjetima financiranja pojedinih ciljnih skupina u iznosu od 211,2 milijuna kuna, i to najvećim dijelom putem povoljnih zajmova u iznosu od 157,3 milijuna kuna te kroz subvencije u iznosu od 53,9 milijuna kuna. Regionalne potpore su dodjeljivane temeljem Pravilnika putem nekih od programa kao što su: Program kreditiranja gospodarstva, Program kreditiranja projekata kandidata za IPARD Mjeru 101. i Mjeru 103., Program kreditiranja projekata kandidata za IPARD Mjeru 302., Program kreditiranja razvitka malog i srednjeg poduzetništva, Program kreditiranja razvitka otoka, Program kreditiranja ženskog poduzetništva, Program kreditiranja turističkog sektora, Program Program kreditiranja nove proizvodnje, Program kreditiranja projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije i ostali. Potpore temeljem navedenog Pravilnika koristili su poduzetnici: Acg Lukaps d.o.o., Adria Villas d.o.o., Dubrovnik - Babin kuk d.d., Estare culto Valpovo d.o.o., Gumiimpex-grp d.d., Jadran - galenski laboratorij d. d., Kandit d.o.o., Lth metalni lijev d.o.o., Moslavina proizvodi d.o.o., Natura-milk-Đurđevac d.o.o., Riviera Adria d.d., Šerif export - import d.o.o., Terra argenta d.o.o., UO „Morska vila“, UO „Oleandar“, UO „Zvizda mora“, Yasenka d.o.o., Zonula d.o.o. i ostali.

Uz regionalne potpore u 2013. godini, dodjeljivane su i potpore male vrijednosti za regionalne ciljeve i to u ukupnom iznosu od 96,2 milijuna kuna, a davatelji tih potpora su Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo financija, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje dodijelio je putem poreznih olakšica 12,8 milijuna kuna temeljem Zakona o obnovi i razvoju Grada Vukovara. Ministarstva su temeljem Zakona o obnovi i razvoju Grada Vukovara dodijelila je 7,3 milijuna kuna, a

temeljem Zakona o područjima posebne državne skrbi 36,4 milijuna kuna, sve u obliku poreznih olakšica, dok je temeljem Zakona o slobodnim zonama dodijeljen iznos od 30,8 milijuna kuna također kroz porezne olakšice. Temeljem Zakona o brdsko-planinskim područjima dodijeljeno je 899.784,00 kuna te temeljem Programa državne potpore male vrijednosti otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta 8 milijuna kuna subvencija.

Ukoliko bi se regionalnim potporama koje su dodijeljene u 2013. godini u iznosu od 591,2 milijuna kuna pridodale i potpore male vrijednosti za regionalne ciljeve u iznosu od 96,2 milijuna kuna, tada bi ukupan iznos svih regionalnih potpora dodijeljenih u 2013. godini iznosio 687,4 milijuna kuna.

Dana 26. veljače 2013. godine na snagu je stupila Odluka o karti regionalnih potpora (Narodne novine, broj 19/2013), koja je važila do 1. siječnja 2014. godine i prema kojoj je Republika Hrvatska bila podijeljena na dvije regije: Jadransku i Kontinentalnu Hrvatsku. Dok su Odlukom o karti regionalnih potpora (Narodne novine, broj 52/2008) definirane tri prostorne jedinice u Republici Hrvatskoj (Sjeverozapadna, Središnja i Istočna i Jadranska Hrvatska) u kojima se dodjeljuju potpore za ekonomski razvoj regija s niskim životnim standardom ili velikom nezaposlenošću kao i maksimalni dopušteni intenziteti potpora.

Odluka o objavljivanju pravila o regionalnim potporama (Narodne novine, br. 58/2008 i 117/2012) sadrži pravila iz Smjernica o nacionalnim regionalnim potporama za 2007.–2013. (52006XC0304(02), SL C 54, od 4. ožujka 2006. godine, str. 13.–45.), Uredbe Komisije (EZ-a) broj 1628/2006 od 24. listopada 2006. godine o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o EZ-u na nacionalne regionalne potpore za ulaganja (32006R1628, SL L 302, od 1. studenoga 2006. godine, str. 29.) i Priopćenja Komisije koje se odnosi na kriterije za dubinsku ocjenu regionalnih potpora za velike investicijske projekte (52009XC0916(02), SL C 223, od 16. rujna 2009. godine, str. 3.–10.). Ova pravila su vrijedila do 31. prosinca 2013.²²

Temeljem odredbi Odluke o objavljivanju pravila o regionalnim potporama (Narodne novine, br. 58/2008 i 117/2012) regionalne potpore se mogu dodijeliti u cilju poticanja početnih ulaganja u nematerijalnu i materijalnu imovinu, kako bi se osnovale nove i proširile postojeće poslovne aktivnosti korisnika potpore, proširila proizvodnja na nove proizvode i postigla bitna promjena proizvodnih procesa. Nematerijalna ulaganja obuhvaćaju rashode za prava na patente, licence, te tehnološko ili stručno znanje, a materijalna ulaganja obuhvaćaju rashode za opremu, zgrade i zemljište.

Regionalne potpore mogu se dodijeliti i za rashode plaća zaposlenih na poslovima koji su direktno nastali zbog izvršenih ulaganja.

Regionalne potpore dodjeljuju se kako bi se zadržala investicija u nekom području u trajanju od minimalno pet godina za što se očekuje da će doprinijeti boljem razvoju te regije. Regionalna potpora mora poticati investicije koje bez potpora države ne bi bile izvršene.

²² Nove Smjernice o regionalnim potporama 2014.-2020. objavljene su u Službenom listu Europske unije, C 209, od 23. srpnja 2013. godine).

Zato se operativne regionalne potpore smiju dati korisnicima samo ukoliko su iste iznosom proporcionalne konkretnim regionalnim nedostacima, koji se ispravljaju potporom, i samo ukoliko stvarno podupiru razvoj određene regije.

Vlastiti doprinos, kojim će korisnik potpore doprinijeti regionalnom razvoju, treba iznositi minimalno 25 posto iznosa opravdanih troškova, bilo iz vlastitih sredstava poduzetnika, bilo iz drugih izvora financiranja, a koja u sebi ne sadrže elemente potpora.

Veliki projekti početnih ulaganja, čiji iznos opravdanih troškova prelazi prag od 50 milijuna eura, moraju se pojedinačno prijaviti Agenciji radi odobrenja.

Pravila iz Odluke o objavljivanju pravila o regionalnim potporama iz okvira svoje primjene izuzimaju određene djelatnosti, na koje se primjenjuju posebna pravila, kao što su ribarstvo, akvakultura, brodogradnja, promet te proizvodnja primarnih poljoprivrednih proizvoda, ugljena, čelika i sintetičkih vlakana.

Temeljem Odluke o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora (Narodne novine, broj 37/2009), regionalne potpore dodjeljuju se za novoosnovane male poduzetnike, te za investicije i zapošljavanje.²³

²³ Stupanjem na snagu Zakona iz 2013. godine, ova Odluka je prestala važiti, te se s danom pristupanja EU, u Republici Hrvatskoj izravno primjenjuje Uredba Komisije (EZ) br. 800/2008 od 6. kolovoza 2008. godine, o ocjenjivanju određenih kategorija potpora sukladnima sa zajedničkim tržištem u primjeni članaka 87. i 88. Ugovora (Uredba o općem skupnom izuzeću) (Službeni list Europske unije L 214/3, od 9. kolovoza 2008. godine).

4.3. Državne potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Ministarstvo financija i u ovom Izvješću prikazuje podatke o dodijeljenim državnim potporama koje jedinice područne i lokalne (regionalne) samouprave dodjeljuju, međutim, iako to i nisu veliki iznosi potpora, jer raspolažu s manjim sredstvima za podupiranje gospodarstva u odnosu na tijela središnje vlasti, no i tako dodijeljena sredstva mogu poboljšati rast i razvoj gospodarstva odnosno poduzetništva.

Najveći dio sredstava koje dodjeljuju gradovi, općine i županije iz njihovog proračuna odnose se na ulaganja u komunalnu i cestovnu infrastrukturu te na razne tekuće donacije (udrugama, sportskim i kulturno-umjetničkim društvima, Crvenom križu, zdravstvenim i vjerskim ustanovama i slično) što u stvari i nisu potpore u smislu Zakona.

Dodijeljene potpore od strane jedinica područne i lokalne (regionalne) samouprave²⁴ u 2013. godini iznose 166,9 milijuna kuna, što je smanjenje za 30,4 posto ili 73 milijuna kuna u odnosu na 2012. godinu, te povećanje za 8,9 posto ili 13,6 milijuna kuna u odnosu na 2011. godinu.

Prema instrumentima dodjele u 2013. godini, potpore su dodijeljene u najvećem djelu od 66,3 posto ili 110,7 milijuna kuna putem subvencija, zatim 19,2 posto ili 32 milijuna kuna putem jamstava te 14,5 posto ili 24,2 milijuna kuna putem udjela u vlasničkom kapitalu.

Tablica 22. Potpore dodijeljene na lokalnoj razini prema instrumentima dodjele za razdoblje od 2011. do 2013. godine

Potpore na lokalnoj razini	2011.		2012.		2013.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	135,2	18,2	185,3	24,6	110,7	14,6
A1 neposredna subvencija kamata	2,7	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
A2 otpis duga	2,1	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
B1 udio u temeljnom kapitalu	0,0	0,0	0,0	0,0	23,6	3,1
B1 pretvaranje duga u vlasnički udjel	0,0	0,0	1,7	0,2	0,6	0,1
C1 povoljni zajmovi	0,0	0,0	30,0	4,0	0,0	0,0
D jamstva	13,3	1,8	22,9	3,0	32,0	4,2
UKUPNO	153,3	20,6	239,9	31,9	166,9	22,0
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	3,20		4,56		3,02	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	1,70		2,73		1,97	
udio (%) u BDP-u	0,05		0,07		0,05	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Prema kategoriji dodjele u 2013. godini, potpore su dodijeljene u najvećem iznosu od 63,5 milijuna kuna ili 38 posto za kopneni cestovni promet, zatim 32,5 milijuna kuna ili 19,5 posto za restrukturiranje poduzetnika u teškoćama, 30 milijuna kuna ili 18 posto za

²⁴ Podatke o dodijeljenim potporama u 2013. godini, dostavile su sve županije (njih 20 i Grad Zagreb), zatim svi gradovi (ukupno 128) te 396 općina (od ukupno 428). Podatke o potporama nisu dostavile 32 općine, a to su: Bogdanovci, Bošnjaci, Čađavica, Davor, Dragalić, Drnje, Dubrovačko primorje, Ervenik, Funtana-Fontane, Gradište, Gunja, Jarmina, Kalnik, Kanfanar, Konjščina, Krapinske Toplice, Kršan, Nijemci, Nuštar, Okučani, Perušić, Petrovsko, Privlaka, Sveti Petar u Šumi, Svetvinčenat, Štitar, Tinjan, Tordinci, Tovarnik, Vrbanja, Vrbje te Vrpolje.

zapošljavanje, 15,8 milijuna kuna ili 9,5 posto za isključivo pravo obavljanja određene djelatnosti, 11,4 milijuna kuna ili 6,8 posto za radiotelevizijsko emitiranje, 8,7 milijuna kuna ili 5,2 posto za regionalni razvoj te 5 milijuna kuna ili 3 posto za turizam.

I u 2013. godini, kao i u prethodnim razdobljima, i nadalje su najveći pojedinačni davatelji veliki gradovi. Grad Zagreb je dodijelio iznos od 41,4 milijuna kuna potpora, i to između ostalog ustanovi URIHO 30 milijuna kuna, za subvencioniranje proizvodnje i emitiranje audiovizualnih i/ili radijskih programskih sadržaja u programima nakladnika televizija ili radija 11,4 milijuna kuna, a nakladnici su: HIT FM d.o.o., Nezavisna Televizija d.o.o., Obiteljski radio d.o.o., Otvorena Televizija Zagreb d.d., Radio 101 d.o.o., Radio Kaj d.o.o., Totalni FM d.o.o., Z1 Televizija d.o.o. te Zagrebački Radio Plavi 9 d.o.o.

U 2013. godini je i Grad Split aktivirao jamstva u iznosu od 32 milijuna kuna HNK Hajduk, Grad Virovitica je dodijelila 6 milijuna kuna subvencija za regionalni razvoj poduzetnicima odnosno poticanje poduzetništva u poduzetničkim zonama korisnicima: Teraslavonica d.o.o, Spectra Media d.o.o. i Brana d.o.o.

Nadalje, i ostale jedinice područne i lokalne (regionalne) samouprave su dodjeljivale potpore, kao što su na primjer Grad Osijek, koji je dodijelio 53,9 milijuna kuna, Grad Zadar 12,8 milijuna kuna, Grad Pula 7,9 milijuna kuna te ostali gradovi, općine i županije.

I županije, općine i gradovi dodjeljivale su potpore male vrijednosti u iznosu od 114,5 milijuna kuna najvećim dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata.

4.4. Sektorske potpore

Sektorske potpore u 2013. godini dodijeljene su u iznosu od 3.482,4 milijuna kuna, što predstavlja smanjenje za 5,1 posto ili 187,6 milijuna kuna u odnosu na 2012. godinu, kada su potpore iznosile 3.670 milijuna kuna, te predstavlja smanjenje za 1 posto, ili 31,2 milijuna kuna u odnosu na 2011. godinu kada su iznosile 3.513,6 milijuna kuna.

U 2013. godini sektorske potpore imaju 63 posto udjela u ukupno dodijeljenim potporama industriji i uslugama, te u ukupno dodijeljenim potporama (s poljoprivredom i ribarstvom) imaju udio od 41 posto. Najveći razlog smanjenja sektorskih potpora u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu rezultat su smanjenja potpora sektoru prometa, turizmu te za sanaciju u restrukturiranje.

Za dodjelu potpora posebnim sektorima vrijede i posebna pravila za dodjelu sektorskih potpora koja su dio pravne stečevine EU, te su u cijelosti prenesena u hrvatsko zakonodavstvo²⁵, a izuzetak su potpore turizmu na koje se primjenjuju opća pravila o potporama.

Tablica 23. Sektorske potpore za razdoblje od 2011. do 2013. godine

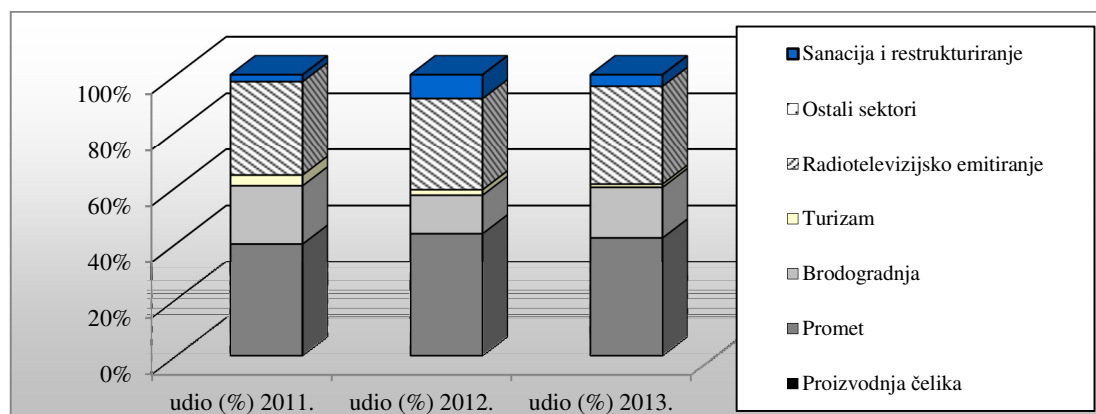
Posebni sektori	2011.			2012.			2013.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio BDP (%)
Promet	1.399,0	188,2	0,42	1.595,6	212,3	0,48	1.462,2	193,1	0,45
Brodogradnja	724,0	97,4	0,22	499,4	66,4	0,15	622,3	82,2	0,19
Turizam	133,1	17,9	0,04	71,0	9,4	0,02	40,3	5,3	0,01
Radiotelevizijsko emitiranje	1.171,8	157,6	0,35	1.195,1	159,0	0,36	1.216,2	160,6	0,37
Sanacija i restrukturiranje	85,7	11,5	0,03	308,9	41,1	0,09	141,4	18,7	0,04
Ukupno	3.513,6	472,6	1,06	3.670,0	488,2	1,11	3.482,4	459,8	1,07

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2013. godini, posebnim sektorima dodijeljeno je ukupno 3.482,4 milijuna kuna potpora, a od tog iznosa najviše potpora dodijeljeno je sektoru prometa, i to 1.462,2 milijuna kuna ili 42 posto s udjelom u sektorskim potporama, zatim za usluge za javno radiotelevizijsko emitiranje dodijeljeno je 1.216,2 milijuna kuna odnosno 34,9 posto, sektoru brodogradnje dodijeljeno je 622,3 milijuna kuna što čini udio od 17,9 posto, potom su dodijeljene potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama u iznosu od 141,4 milijuna kuna ili s udjelom od 4,1 posto, a najmanje potpora dodijeljeno je sektoru turizma i to u iznosu od 40,3 milijuna kuna odnosno 1,2 posto udjela.

²⁵ Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama sektoru brodogradnje (Narodne novine, broj 154/2008), Odluka o objavljivanju pravila o potpori u prometu (Narodne novine, br. 141/2008 i 31/2010), Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za javne radiodifuzijske usluge (Narodne novine, broj 31/2010), Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje (Narodne novine, br. 20/2007 i 119/2011). Stupanjem na snagu Zakona iz 2013. godine, ove Odluke su prestale važiti, te se s danom pristupanja EU, u Republici Hrvatskoj izravno primjenjuje legislativa Europske komisije.

Slika 16. Struktura potpora dodijeljenih pojedinim sektorima u razdoblju od 2011. do 2013. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Ako dodijeljene potpore u 2013. godini promatrano prema instrumentima dodjele, tada u posebnim sektorima prevladavaju subvencije s iznosom od 2.797,5 milijuna kuna ili s udjelom od 80,3 posto, zatim slijede jamstva s iznosom od 581,8 milijuna kuna ili s 16,7 posto udjela, kroz povoljne zajmove dodijeljeno je 96 milijuna kuna ili 2,8 posto udjela te kroz porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice 7,1 milijun kuna ili 0,2 posto udjela.

Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa

U Odluci o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku naknade za javne usluge²⁶ sadržana su pravila o potporama za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, jer propisi dopuštaju da država pod određenim uvjetima daje naknadu za pružanje navedenih usluga, jer se takve usluge ne bi mogle obaviti na odgovarajući način (ni cijenom, a niti kvalitetom) po tržišnim kriterijima te tada država ima obvezu pokrivanja troškova, odnosno država snosi dio troškova ili ukupne troškove za obavljanje tih usluga.

Upravo u okviru sektorskih potpora prevladavaju potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa kao naknada za obavljanje javne usluge, a prvenstveno se radi o uslugama u kopnenom, pomorskom i zračnom prometu, uslugama zračnih luka, za javne radiodifuzijske usluge za emitiranje javnog radio i televizijskog programa, za poštanske usluge i električnu energiju.

Naknada koji dobiju korisnici navedenih potpora predstavlja kompenzaciju za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa.

²⁶ Stupanjem na snagu Zakona iz 2013. godine, ova Odluka je prestala važiti, te se s danom pristupanja EU, u Republici Hrvatskoj izravno primjenjuje legislativa Europske komisije.

Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku naknade za javne usluge (Narodne novine, broj 39/2008) sadrži prijevod na hrvatski jezik Odluke Komisije od 28. studenoga 2005. o primjeni članka 86. stavka 2. Ugovora o EZ-u na državne potpore koje se dodjeljuju u obliku naknada određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (SL L 312, od 29. studenoga 2005. godine, str. 67.–73., Okvira Zajednice o državnim potporama u obliku naknada za obavljanje usluga u javnom interesu (SL C 297, od 29. studenoga 2005. godine, str. 4.–7.) i Presude Europskog suda od 24. srpnja 2003. godine u Predmetu C-280/00 Altmark Trans GmbH i Regierungspräsidium Magdeburg protiv Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH 62000J0280 (IES /2003/ str. I-07747).

Sukladno Odluci o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku naknade za javne usluge (Narodne novine, broj 39/2008) davatelj povjerava korisniku potpora obvezu obavljanja usluge od općeg gospodarskog interesa na osnovi službenih akata u kojima treba biti sadržano: vrijeme trajanja i priroda obveze pružanja javne usluge; područje obveze i korisnik; priroda posebnog ili isključivog prava danog korisniku; parametri za obračun i nadzor dane naknade; te načini izbjegavanja dodjele ili povrata prekomjerne naknade.

Ako se poduzetnik, koji je korisnik potpore, osim komercijalnim aktivnostima bavi i aktivnostima koje su obuhvaćene uslugama od općeg gospodarskog interesa, priznaju se isključivo oni rashodi koji se odnose na usluge od općeg gospodarskog interesa. Rashodi, koji se odnose na usluge od općeg gospodarskog interesa obuhvaćaju sljedeće: varijabilne rashode od pružanja usluge od općeg gospodarskog interesa, proporcionalan doprinos fiksnim rashodima zajedničkim uslugama od općeg gospodarskog interesa i drugim aktivnostima poduzetnika i odgovarajući prinos na vlastiti kapital. Rashodi za infrastrukturu i za investicije se priznaju samo ukoliko su isti neophodni da bi se usluga od općeg gospodarskog interesa mogla nesmetano obavljati.

Smatra se da prekomjerna naknada za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa kao takva nije nužna, te je stoga riječ o nepotrebnoj potpori koja se mora vratiti davatelju. Naknada za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa ne smije biti viša od iznosa potrebnog za pokriće rashoda korisnika potpore, koji su proizašli iz njegove obveze da obavlja javne usluge, uključujući relevantne prihode i razumnu dobit, te se na redovnoj osnovi mora nadzirati visina naknade, kako ona ne bi bila prekomjerna.

Dana 31. siječnja 2012. godine stupila su na snagu nova pravila o potpori u obliku naknade za javne usluge sadržana u Odluci Komisije od 20. prosinca 2011. godine o primjeni članka 106. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na državne potpore u obliku naknada određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (SL L 7, od 11. siječnja 2012. godine, str. 3.–10.), Priopćenju Komisije – Okviru Europske unije o državnim potporama u obliku naknada za javne usluge (SL C 8, od 11. siječnja 2012. godine, str. 15.–22.) te Priopćenju Komisije o primjeni pravila Europske unije o državnim potporama na naknadu za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (SL C 8, od 11. siječnja 2012. godine, str. 4.–14.). Nova pravila uvode precizniju metodologiju za utvrđivanje iznosa naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa, obvezu poštivanja regulative koja se odnosi na javnu nabavu, jednaki tretman pružatelja istih usluga pri određivanju naknade i druge odredbe.

Od 29. travnja 2012. godine primjenjuju se i pravila sadržana u Uredbi Komisije (EU), br. 360/2012, od 25. travnja 2012. godine, o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore male vrijednosti koje se dodjeljuju poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (SL L 114, od 26. travnja 2012. godine, str. 8.–13.). Ova pravila obuhvaćaju potpore čiji iznos ne prelazi kunsku protuvrijednost od 500.000,00 eura po pojedinom poduzetniku u roku od tri fiskalne godine.

Tablica 24. Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u 2013. godini dodijeljene putem subvencija

Kategorija potpore	Naziv potpore	Iznos (u mln HRK)
Javno radiotelevizijsko emitiranje	Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji (RTV pristojba)	1.189,0
	Satelitski TV program za Sjevernu Ameriku	3,3
	Glas Hrvatske - međunarodni radijski program za iseljništvo	10,0
Željeznički promet	Poticanje željezničkog putničkog prijevoza i Modernizacija željezničkog putničkog prijevoza - HŽ Putnički prijevoz d.o.o.	385,0
	Modernizacija željezničkih vozila - HŽ Cargo d.o.o.	11,2
Pomorski promet	Program prometnog povezivanja otoka s kopnom i međusobno i unutarotočnog prometnog povezivanja	325,5
Zračni promet	Mjera očuvanja prometne povezanosti regija 2007. - 2011. (domaći linijski zračni prijevoz) - Croatia Airlines d.d.	193,1
	Očuvanje prometne povezanosti regija (domaći linijski zračni prijevoz) - Trade Air d.o.o.	1,7
	Osiguranje sigurnosno prometnih standarda u zračnim lukama Republike Hrvatske - Odluka o obvezi otvorenosti Zračne luke Rijeka d.o.o.	3,2
	Osiguranje sigurnosno prometnih standarda u zračnim lukama Republike Hrvatske - Odluka o obvezi otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. za javni zračni promet 2009. - 2013.	3,3
Ukupno		2.125,3

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u 2013. godini dodijeljene su isključivo u obliku subvencija i to u iznosu od 2.125,3 milijuna kuna, što predstavlja udio od 61 posto ukupno dodijeljenih sektorskih potpora, te udio od 25 posto ukupno dodijeljenih potpora u Republici Hrvatskoj.

Agencija za obalni linijski pomorski promet je u 2013. godini dodijelila subvencije za obavljanje javne usluge u ukupnom iznosu od 325,5 milijuna kuna poduzetnicima koji obavljaju pomorski prijevoz temeljem Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu, odnosno Programa prometnog povezivanja otoka s kopnom i otoka međusobno i unutarotočnog prometnog povezivanja. Korisnici navedenih naknada su: Jadrolinija, G&V Line d.o.o., M.B. Kapetan Luka, Miatrade d.o.o., Linijska nacionalna plovidba d.d., TUO Mankul, Mediteranska plovidba d.d., Porat Ilovik d.o.o., Bura line&Offshore i ostali.

Hrvatska radiotelevizija je također korisnik naknade za obavljanje javne usluge odnosno za javno radiotelevizijsko emitiranje u 2013. godini, u ukupnom iznosu od 1.202,3 milijuna kuna, što čini iznos od 1.189 milijuna kuna prihoda od pristojbi ili pretplate temeljem Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji, zatim iznos od 3,3 milijuna kuna za Satelitski TV program za Sjevernu Ameriku te 10 milijuna kuna za međunarodni radijski program za iseljništvo – Glas Hrvatske.

I Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture je u 2013. godini dodijelilo iznos od 194,8 milijuna kuna subvencija temeljem Mjera očuvanja prometne povezanosti regija, što čine potpore poduzetniku Croatia Airlines d.d. za obavljanje javne službe u iznosu od 193,1 milijun kuna te poduzetniku Trade Air d.o.o. iznos od 1,7 milijuna kuna.

Temeljem Osiguranja sigurnosno prometnih standarda u zračnim lukama Republike Hrvatske, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture je dodijelilo naknadu za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa i Zračnoj luci Rijeka d.o.o. u iznosu od 3,2 milijuna kuna temeljem Odluke o obvezi otvorenosti Zračne luke Rijeka d.o.o. za javni zračni promet u razdoblju od 2010. do 2014. godine, te Zračnoj luci Osijek d.o.o. 3,3 milijuna kuna temeljem Odluke o otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. u razdoblju od 2009. do 2013. godine. Ukupno za Osiguranje sigurnosno prometnih standarda u zračnim lukama Republike Hrvatske ministarstvo je dodijelilo 6,5 milijuna kuna.

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture dodijelilo je i naknadu za poticanje željezničkog prijevoza u 2013. godini u ukupnom iznosu od 396,2 milijuna kuna, na što se za Poticanje željezničkog putničkog prijevoza i Modernizaciju željezničkog putničkog prijevoza poduzetniku HŽ Putnički prijevoz d.o.o. odnosi iznos od 385 milijuna kuna, a za Modernizaciju željezničkih vozila poduzetniku HŽ Cargo d.o.o. iznos od 11,2 milijuna kuna.

4.4.1. Potpore prometu

U 2013. godini potpore sektoru prometa iznosile su 1.462,2 milijuna kuna, što je smanjenje za 8,4 posto odnosno 133,4 milijuna kuna u odnosu na 2012. godinu kada su te potpore iznosile 1.595,6 milijuna kuna, te povećanje za 4,5 posto odnosno 63,2 milijuna kuna u odnosu na 2011. godinu kada su potpore iznosile 1.399 milijuna kuna. Potpore sektoru prometa u 2013. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznose 17,2 posto.

Najveći dio potpora u sektoru prometa odnosi se na željeznički promet, i to iznos od 775,3 milijuna kuna, s udjelom dodijeljenih potpora u sektoru prometa od 53 posto, na pomorski promet se odnosi iznos od 325,5 milijuna kuna ili 22,3 posto udjela, te na zračni promet iznos od 361,4 milijuna kuna ili 24,7 posto udjela u sektoru prometa.

Tablica 25. Potpore sektoru prometa za razdoblje od 2011. do 2013. godine

Promet	2011.		2012.		2013.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
Željeznički promet	754,9	101,5	963,3	128,1	775,3	102,4
Pomorski promet	382,8	51,5	375,0	49,9	325,5	43,0
Zračni promet	261,3	35,1	257,3	34,2	361,4	47,7
UKUPNO	1.399,0	188,2	1.595,6	212,3	1.462,2	193,1
udio (%) u posebnim sektorima	39,82		43,48		41,99	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	29,23		30,36		26,44	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	15,49		18,14		17,23	
udio (%) u BDP-u	0,42		0,48		0,45	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Najveći dio dodijeljenih potpora u sektoru prometa u 2013. godini odnosi se na subvencije, koje su dodijeljene u iznosu od 923 milijuna kuna i čine 63,1 posto ukupno dodijeljenih potpora sektoru prometa, dok su potpore putem jamstava dodijeljene u iznosu od 250 milijuna kuna s udjelom od 17,1 posto te plaćanja za protestirana jamstva dodijeljena u iznosu od 289,2 milijuna kuna i čine 19,8 posto udjela navedenih potpora.

Tablica 26. Potpore dodijeljene sektoru prometa prema instrumentima za razdoblje od 2011. do 2013. godine (u milijunima kuna)

	2011.	2012.	2013.
A1 subvencije	1.077,8	860,2	923,0
D jamstva	321,2	735,4	539,2
Ukupno	1.399,0	1.595,6	1.462,2

Izvor: Ministarstvo financija i Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2013. godini, potpore **željezničkom prometu** dodijeljene su u iznosu od 775,3 milijuna kuna te su za 19,5 posto ili 188 milijuna kuna manje u odnosu na 2012. godinu, i više za 2,7 posto ili 20,4 milijuna kuna u odnosu na 2011. godinu. Potpore željezničkom prometu imaju udio od 9,1 posto u ukupno dodijeljenim potporama te udio od 53 posto u sektoru prometa. Najveći dio navedenih potpora dodijeljen je putem subvencija u iznosu od 396,2 milijuna kuna, kroz jamstva 250 milijuna kuna te kroz plaćanja za aktivirana jamstva 129,1 milijun kuna.

Ministarstvo financija je u 2013. godini izdalo državna jamstva u iznosu od 250 milijuna kuna poduzetniku HŽ Putnički prijevoz d.o.o. za financiranje programa modernizacije prijevoznih kapaciteta, programa modernizacije i izgradnje objekata, informatizacije društva, usluge najma trase i za financiranje tekuće likvidnosti.

Također, u 2013. godini aktivirana su državna jamstva u iznosu od 129,1 milijun kuna, i to iznos od 108 milijuna kuna odnosi se na aktivirana izdana jamstva poduzetniku HŽ Cargo d.o.o. i iznos od 21,1 milijun kuna poduzetniku HŽ Putnički prijevoz d.o.o.

I Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture je u 2013. godini dodijelilo subvencije u ukupnom iznosu od 396,2 milijuna kuna. Potpore su dodijeljene sukladno Programu poticanja željezničkog, putničkog i kombiniranog prometa i modernizacije željezničkog prometa. Za poticanje željezničkog putničkog prijevoza, poduzetniku HŽ Putnički prijevoz d.o.o. dodijeljeno je 355 milijuna kuna subvencija, dok je za modernizaciju željezničkog putničkog prijevoza istom poduzetniku HŽ Putnički prijevoz d.o.o. dodijeljeno 30 milijuna kuna a poduzetniku HŽ Cargo d.o.o. 11,2 milijuna kuna.

Iako je sektoru željezničkog prometa u 2013. godini dodijeljeno 775,3 milijuna kuna potpora, iz državnog proračuna dodijeljeno je i znatno više sredstava, no ta sredstva se uglavnom odnose na obnovu i modernizaciju infrastrukture te se ne smatraju potporom u smislu Zakona i nisu prikazana u ovom Izvješću.

Za ostali **kopneni promet** (cestovni i riječni promet), na lokalnoj razini u 2013. godini dodijeljene su potpore u iznosu od 63,5 milijuna kuna.

U 2013. godini, **pomorskom prometu** je dodijeljeno 325,5 milijuna kuna potpora u obliku subvencija, što je smanjenje za 13,2 posto odnosno 49,5 milijuna kuna u odnosu na 2012. godinu kada je dodijeljeno 375 milijuna kuna, te smanjenje za 15 posto ili 57,3 milijuna kuna u odnosu na 2011. godinu kada su te potpore iznosile 382,8 milijuna kuna.

Potpore sektoru prometa u 2013. godini u ukupnim potporama imaju udio od 3,8 posto, dok taj udio u sektoru prometa iznosi 22,3 posto.

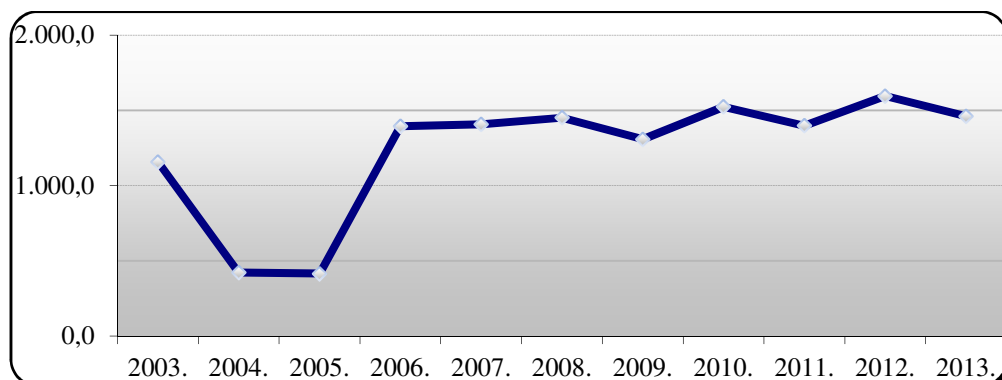
Agencija za obalni linijski pomorski promet je u 2013. godini dodijelila potpore pomorskom prometu u ukupnom iznosu od 325,5 milijuna kuna putem subvencija temeljem Programa prometnog povezivanja otoka s kopnom i otoka međusobno i unutarotočnog prometnog povezivanja za poticanje redovitih pomorskih putničkih i brzobrodskih linija te razvoj i sigurnost pomorskog prometa i lučke infrastrukture. Potpore su dodjeljivane poduzetnicima koji obavljaju pomorski prijevoz sukladno Zakonu o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu, a korisnici potpora su: Jadrolinija, G&V Line d.o.o., M.B. Kapetan Luka, Miatrade d.o.o., Linijska nacionalna plovidba d.d., TUO Mankul, Bura line&Offshore i ostali.

U 2013. godini potpore **zračnom prometu** dodijeljene su u ukupnom iznosu od 361,4 milijuna kuna, što predstavlja povećanje od 40,5 posto odnosno 104,1 milijun kuna u odnosu na 2012. godinu kada su te potpore iznosile 257,3 milijuna kuna, te povećanje od 38,3 posto ili 100,1 milijun kuna u odnosu na 2011. godinu kada su iznosile 261,3 milijuna kuna. Navedene potpore u 2013. godini, dodjeljivane su u obliku subvencija u iznosu od 201,3 milijuna kuna odnosno s udjelom u potporama zračnom prometu od 55,7 posto, te temeljem aktiviranih jamstava u iznosu od 160,1 milijun kuna odnosno udjelom u zračnom prometu od 44,3 posto. U 2013. godini potpore zračnom prometu imaju udio od 4,3 posto u ukupnim potporama te udio od 24,7 posto u sektoru prometa.

Jedan od značajnijih korisnika potpora u sektoru zračnog prometa je poduzetnik Croatia Airlines d.d. kojem je u 2013. godini dodijeljeno 353,2 milijuna kuna potpora. Ministarstvo financija je u 2013. godini navedenom poduzetniku aktiviralo jamstva u iznosu od 160,1 milijun kuna, dok je Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture istom poduzetniku dodijelilo potpore u obliku subvencije u ukupnom iznosu od 193,1 milijun kuna kao naknadu za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske o obvezi obavljanja domaćeg linijskog zračnog prijevoza, odnosno Mjere očuvanja prometne povezanosti regija za domaći linijski zračni prijevoz.

Također, u 2013. godini Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture dodijelilo je i ukupan iznos od 6,5 milijuna kuna u obliku subvencija temeljem Odluka Vlade Republike Hrvatske koje se odnose na osiguranje sigurnosno prometnih standarda u zračnim lukama Republike Hrvatske kao naknadu za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa, a potpore su dobili Zračna luka Osijek d.o.o. u iznosu od 3,3 milijuna kuna i Zračna luka Rijeka d.o.o. u iznosu od 3,2 milijuna kuna. Isto ministarstvo je dodijelilo i poduzetniku Trade Air d.o.o. 1,7 milijuna kuna subvencija za Očuvanje prometne povezanosti regija (domaći linijski zračni prijevoz).

Slika 17. Potpore dodijeljene sektoru prometa za razdoblje od 2003. do 2013. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Pravila o potporama danim sektoru kopnenog, pomorskog i zračnog prometa sadržana su u Odluci o objavljivanju pravila o potpori u prometu (Narodne novine, br. 141/2008 i 31/2010)²⁷.

*Pravila o potporama **kopnenom prometu** obuhvaćaju prijevoz željeznicom, cestom i unutarnjim plovnim putovima. Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa dodjeljuju se kopnenom prometu temeljem ugovora o javnim uslugama, koji mora sadržavati sljedeće: definiciju javne usluge i područje na koje se odnosi; parametre za obračun naknade, utvrđene unaprijed na transparentan i objektivan način; opseg i narav dodijeljenih isključivih prava; način rasporeda rashoda koji proizlaze iz obveze pružanja javnih usluga. U djelatnosti željezničkog prometa potpore se korisnicima daju za financiranje željezničke infrastrukture, za obnovu i nabavu voznog parka, za koordinaciju željezničkog prometa i za restrukturiranje poduzetnika u teškoćama.*

*Potpore se sukladno programima mogu dati sektoru **pomorskog prometa** sa svrhom poticanja upisa u registre ili povratak pod zastavu Republike Hrvatske, konsolidacije pomorskog sektora, poboljšanja pomorskog know-how-a i promicanja novih usluga u području kratkopružnog pomorskog prijevoza. U pomorskoj kabotaži potpore se mogu dati kao naknada za obavljanja javne službe i za kratkopružni pomorski promet u cilju postizanja održive i sigurne pokretljivosti i poboljšanja prometne učinkovitosti. Dozvoljene su i potpore za rashode zapošljavanja u pomorstvu (smanjene stope doprinosa za socijalno osiguranje i poreza na prihod pomoraca) potpore za usavršavanje časnika ili naknade plaća za vrijeme usavršavanja te za profesionalno usavršavanje ribara na otvorenim morima, koji žele raditi kao pomorci. Potpore za obnovu pomorske flote mogu se dodijeliti ako im je konačni cilj smanjivanje flote, a smiju se dodijeliti i potpore za investicije zbog postizanja veće sigurnosti, poboljšanja opremljenosti plovila i poticanja uporabe čistih i sigurnih plovila. Moguće je odobriti i potpore za restrukturiranje pomorskih poduzetnika kao i potpore sukladne pravilima o regionalnim potporama.*

²⁷ Stupanjem na snagu Zakona iz 2013. godine, ova Odluka je prestala važiti, te se s danom pristupanja EU, u Republici Hrvatskoj izravno primjenjuje legislativa Europske komisije. Također, potpore dane sektoru prometa u značajnoj mjeri obuhvaćaju naknadu za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa.

Pravila o potporama zračnom prometu odnose se na zračne prijevoznike i djelatnosti koje oni koriste, poput škola letenja, trgovine u slobodnim carinskim zonama, franchisinga i zrakoplovnih naknada. Potpore za zračni promet se dodjeljuju za zaštitu okoliša, istraživanje i razvoj, male i srednje poduzetnike, zapošljavanje, usavršavanje i regionalni razvoj. Operativne potpore se mogu dodijeliti za direktno subvencioniranje zračnih putova, ukoliko se daju za obavljanje javne službe i kao potpora socijalne prirode namijenjena pojedinim kategorijama putnika neovisno o porijeklu usluge. Potpore za restrukturiranje je moguće odobriti samo jednom, ukoliko ne uzrokuju povećanje kapaciteta te ukoliko poduzetnik ne pribavlja udjele kod drugih zračnih prijevoznika. Potpora za sanaciju se može dodijeliti isključivo radi pripreme plana restrukturiranja. Potpore se mogu odobriti i zračnim lukama za izgradnju, korištenje, održavanje i upravljanje infrastrukturom, opremu, pružanje pomoćnih usluga i obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa.

4.4.2. Potpore brodogradnji

U 2013. godini sektoru brodogradnje dodijeljeno je 622,3 milijuna kuna potpora što predstavlja povećanje za 24,6 posto odnosno za 122,9 milijuna kuna u odnosu na 2012. godinu kada je dodijeljeno 499,4 milijuna kuna, te smanjenje u odnosu na 2011. godinu za 14,1 posto odnosno za 101,7 milijuna kuna kada je dodijeljeno 724 milijuna kuna.

Tablica 27. Potpore sektoru brodogradnje za razdoblje od 2011. do 2013. godine

Brodogradnja	2011.		2012.		2013.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	-	-	468,7	62,3	622,3	82,2
C1 povoljniji krediti	18,4	2,5	-	-	-	-
D jamstva	705,6	94,9	30,7	4,1	-	-
UKUPNO	724,0	97,4	499,4	66,4	622,3	82,2
udio (%) u posebnim sektorima	20,61		13,61		17,87	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	15,13		9,50		11,25	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	8,02		5,68		7,33	
udio (%) u BDP-u	0,22		0,15		0,19	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore dodijeljene u 2013. godini sektoru brodogradnje odnose se isključivo na subvencije koje je Ministarstvo gospodarstva dodijelilo hrvatskim brodogradilištima za restrukturiranje. Naime, temeljem odobrenih planova restrukturiranja velikih hrvatskih brodogradilišta, Ministarstvo gospodarstva dodijelilo je ukupno 622,3 milijuna kuna, od čega je Brodograđevnoj industriji Brodosplit d.d. dodijeljeno 400 milijuna kuna, Brodogradilištu Brodotrogir d.d. 138,3 milijuna kuna te Brodograđevnoj industriji 3. Maj d.d. 84 milijuna kuna.

Naime, rješenjima su odobrene potpore za restrukturiranje poduzetnika Brodogradilište Brodotrogir d.d., Brodograđevna industrija 3. Maj d.d., Brodograđevna industrija Split d.d. i Brodogradilište Kraljevica d.d. u ukupnom

iznosu 16,4 milijardi kuna. Rješenja obuhvaćaju potpore dodijeljene od 1. ožujka 2006. godine do završetka postupka restrukturiranja, a dio tih potpora prikazan je u naprijed navedenoj tablici.

Što se tiče jamstava, u 2013. godini, u sektoru brodogradnje nije bilo izdanih jamstava niti protestiranih odnosno aktiviranih jamstava.

S obzirom da se tijekom cijelog ovoga Izvješća usporedo prikazuju podaci za razdoblje 2011. – 2013., u sljedećoj tablici su prikazana i jamstva u prošlim razdobljima, jer se u 2013. godini nisu dodjeljivala.

Tablica 28. Potpore sadržane u jamstvima danim sektoru brodogradnje za razdoblje od 2011. do 2013. godine (u milijunima kuna)

	Državna jamstva s elementima potpore	2011.	2012.	2013.
1.	Izdana jamstva za kredite	689,3	-	-
2.	Izdana jamstva za avanse	218,5	272,2	-
3.	Izdana jamstva za Uljanik Brodogradilište d.d.	-	91,1	-
4.	Izdana državna jamstva za brodogradnju ukupno (1.+2.+3.)	907,8	363,3	-
5.	Potpore u izdanim jamstvima za kredite (1.*100%)	689,3	-	-
6.	Potpore u izdanim jamstvima za avanse (2.*tržišna kamata)	16,3	23,8	-
7.	Potpore u izdanim jamstvima za Uljanik Brodogradilište d.d. (3.*razlika kamata)	-	6,9	-
8.	Potpore u izdanim jamstvima za brodogradnju ukupno (5.+6.+7.)	705,6	30,7	-

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

S obzirom da u 2013. godini nije bilo izdanih jamstava sektoru brodogradnje, u prethodnoj tablici su prikazani podaci za 2011. i 2012. godinu. Kako je navedeno, u 2012. godini je izdano ukupno 363,3 milijuna kuna državnih jamstava za velika hrvatska brodogradilišta, dok je u 2011. godini izdano ukupno 907,8 milijuna kuna. U jamstvima za avanse izdanim u 2012. godini bila je sadržana potpora od 23,8 milijuna kuna, a u 2011. godini potpora je iznosila 16,3 milijuna kuna. Iz tablice proizlazi da je u 2012. godini ukupna potpora sadržana u izdanim državnim jamstvima za sektor brodogradnje iznosila 30,7 milijuna kuna, a u 2011. godini 705,6 milijuna kuna.

Iznos elementa državne potpore sadržane u državnim jamstvima za kredite brodogradilišta izdanim u 2011. godini, kako je prikazano u tablici, izračunat je u stopostotnom iznosu izdanog jamstva jer je, sukladno odobrenim planovima restrukturiranja, otplatu konkretnih kredita brodogradilišta, kao poduzetnika u teškoćama, preuzela država. Međutim, budući da se na primljene avanse od kupaca brodova u pravilu ne plaća kamata, iznos elementa potpore sadržane u izdanim državnim jamstvima za avanse brodogradilišta u 2011. i 2012. godini izračunat je kao iznos tržišne kamate koji bi bio plaćen za avanse.

Naime, iz odredbi točke 4.2. iz Odluke o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstava (Narodne novine, broj 39/2009), koja je bila na snazi do 30. lipnja 2013. godine, proizlazi da se kod pojedinačnog državnog jamstva protuvrijednost potpore za jamstvo računa kao razlika između tržišne kamate, koju bi poduzetnik snosio bez jamstva, i kamate postignute zahvaljujući jamstvu. Uvjeti za izračun

intenziteta potpore kod pojedinačnog jamstva bili su propisani Odlukom o objavljivanju pravila o utvrđivanju referentne i diskontne stope (Narodne novine, broj 114/2008), koja je također bila na snazi do 30. lipnja 2013. godine, u skladu s čijim odredbama je osnovnu referentnu stopu potrebno uvećati, kako bi se uzeo u obzir mjerodavni profil rizika vezan uz djelatnost koja se pokriva, poduzetnika kojem se jamči i kolateral koji je pružio. U konkretnom slučaju brodogradilišta, za izračun tržišne kamate, na osnovnu je referentnu stopu na dan izdavanja jamstva dodano 400 baznih bodova zajmovne marže za rizik za poduzetnike u teškoćama s ponuđenim visokim instrumentima osiguranja, sukladno objavama o referentnim stopama. Slično je i u slučaju Uljanik Brodogradilišta d.d., gdje je element potpore sadržane u državnim jamstvima izdanim za tog poduzetnika, izračunat sukladno metodologiji iz Odluke o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstava (Narodne novine, broj 39/2009), odnosno kao razliku između kamata, koje bi bile plaćene po tržišnoj kamatnoj stopi, i iznosa stvarno plaćenih kamata.

Temeljem opisanih odredbi iz naprijed navedene Odluke o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstava, državna jamstva smatraju se dodijeljenima u trenutku kada su izdana, a ne kada su protestirana. Stoga su državna jamstva za sektor brodogradnje, koja su protestirana u razdoblju 2011. – 2013., prikazana u Tablici 29. isključivo kako bi se dobila cjelovita informacija o stanju državnih jamstava danih brodogradilištima, dok su ta jamstva uključena u Tablicu 28. u ukupan iznos potpora u onoj godini kada su izdana, a ne protestirana.

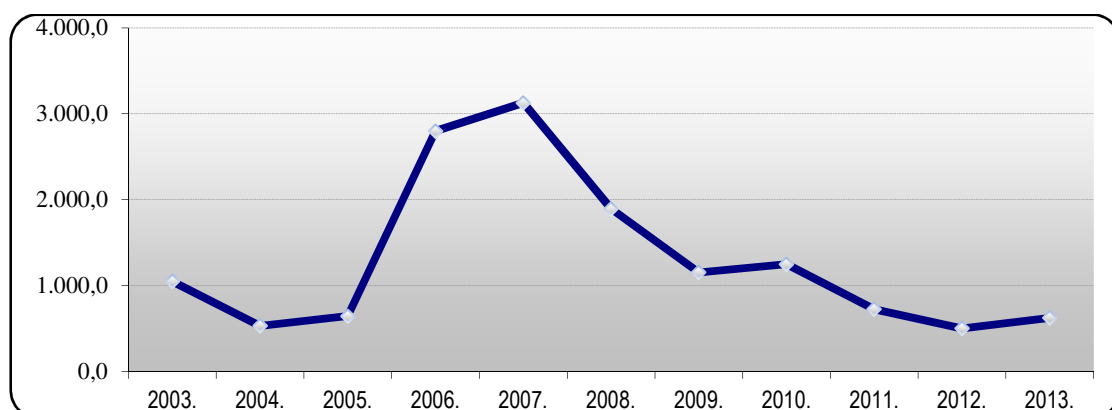
Tablica 29. Državna jamstva protestirana u sektoru brodogradnje u razdoblju od 2011. do 2013. godine (u milijunima kuna)

Brodogradilište	2011.	2012.	2013.
3. Maj Brodogradilište d.d.	481,2	123,1	-
Brodosplit Brodogradilište d.o.o.	503,4	109,6	-
Brodotrogir d.d.	105,3	34,1	-
Brodogradilište Kraljevica d.d.	67,2	19,1	-
Brodosplit BSO d.o.o.	9,5	2,4	-
Uljanik Brodogradilište d.d.	101,8	-	-
Ukupna protestirana jamstva	1.268,4	288,3	-

Izvor: Ministarstvo financija; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U Tablici 29. su prikazana protestirana jamstva, te je vidljivo kako u 2013. godini nije bilo protestiranih državnih jamstava, dok je u 2012. godini protestirano jamstava u iznosu od 288,3 milijuna kuna što je za 77,3 posto manje u odnosu na 2011. godinu kada je protestirano 1.268,4 milijuna kuna državnih jamstava.

Slika 18. Potpore dodijeljene sektoru brodogradnje za razdoblje od 2003. do 2013. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Dana 1. siječnja 2012. godine na snagu je stupio Okvir o državnim potporama brodogradnji (SL C 364, od 14. prosinca 2011., str. 9.)²⁸. U skladu s pravilima iz Okvira, potpore se mogu odobriti brodogradilištima, ili vlasnicima brodova u slučaju izvoznih kredita, za gradnju, popravak ili preinaku trgovačkih plovila na vlastiti pogon i za inovacije za gradnju plutajućih i mobilnih odobalnih (off shore) objekata.

Regionalne potpore se sukladno karti regionalnih potpora mogu dodijeliti za izgradnju, popravak ili preinaku brodova ukoliko ispunjavaju sljedeće uvjete: potpore su dodijeljene za ulaganje u nadgradnju ili modernizaciju postojećih brodogradilišta, a nisu povezane s financijskim restrukturiranjem brodogradilišta. U područjima u kojima je nizak životni standard ili velika nezaposlenosti intenzitet potpore ne smije prijeći 22,5 posto bruto ekvivalenta potpore, u područjima iz članka 4., stavka 3., točke d. Zakona, intenzitet potpore ne smije prijeći 12,5 posto bruto ekvivalenta potpore (ili najviši iznos dopušten za regionalne potpore, ako je niži), a potpore moraju biti ograničene na pokrivanje opravdanih troškova koji su utvrđeni pravilima o regionalnim potporama.

Potpore za inovacije u brodogradnji sukladne su s pravilima do maksimalnog intenziteta od 20 posto bruto ukoliko se odnose na industrijsku primjenu inovativnih proizvoda i procesa, odnosno tehnološki nove ili značajno poboljšane proizvode i postupke, u usporedbi s najsuvremenijim proizvodima i procesima prisutnima u sektoru brodogradnje, a koji nose rizik tehnološkog ili industrijskog neuspjeha. Potpore za inovacije za proizvode i procese moraju biti ograničene na potporu za troškove za ulaganja, oblikovanje, projektiranje i testiranje, koji se izravno i isključivo odnose na inovativni dio projekta i koji su nastali nakon datuma

²⁸ Okvir je objavljen temeljem Odluke o objavljivanju pravila o državnim potporama sektoru brodogradnje (Narodne novine, broj 3/2013), a primjenjuje se do 31. prosinca 2013. godine. Prethodno je na snazi bila Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama sektoru brodogradnje (Narodne novine, broj 154/2008). Stupanjem na snagu Zakona iz 2013. godine, ova Odluka je prestala važiti, te se s danom pristupanja EU, u Republici Hrvatskoj izravno primjenjuje legislative Europske komisije. Dana 6. prosinca 2013. godine objavljena je u Službenom listu EU, C 357, str. 1., Komunikacija Komisije za produženje primjene Okvira za državne potpore u brodogradnji.

podnošenja zahtjeva za potporu za inovacije. Opravdani troškovi uključuju troškove brodogradilišta i troškove nabave roba i usluga od trećih strana, ukoliko se te robe i usluge strogo odnose na inovaciju. Potpore za inovacije moraju imati poticajni učinak i za posljedicu imati promjenu ponašanja korisnika potpore na način da utječu na povećanje razine njegovih inovacijskih aktivnosti, te se kao posljedica potpore opseg inovativnih aktivnosti mora povećati s obzirom na područje primjene, iznos koji je potrošen ili brzinu.

Potpore brodogradnji u obliku kredita, koje financijski prati država i koji se dodjeljuju nacionalnim i nenacionalnim vlasnicima brodova ili trećim stranama za gradnju ili preinaku plovila, smatraju se usklađenima s pravilima ukoliko su usklađene s uvjetima iz Sporazuma Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (u daljnjem tekstu: OECD) o smjernicama za osiguranje izvoznih kredita koje financira država i Dogovora o izvoznim kreditima u brodogradnji iz 1998. godine, kao i drugim uvjetima koji bi naslijedili takav sporazum.

4.4.3. Potpore turizmu

Turizmu je u 2013. godini dodijeljen iznos potpora od 40,3 milijuna kuna, što je smanjenje za 43,2 posto ili 30,7 milijuna kuna u odnosu na 2012. godinu, kada su te potpore iznosile 71 milijun kuna, te smanjenje za 69,7 posto ili 92,8 milijuna kuna u odnosu na 2011. godinu kada su navedene potpore iznosile 133,1 milijun kuna.

U 2013. godini potpore turizmu dodjeljivane su u obliku neposrednih subvencija kamata u iznosu od 36 milijuna kuna odnosno 89,3 posto, dok su jamstva aktivirana u iznosu od 4,3 milijuna kuna ili 10,7 posto ukupnih potpora dodijeljenih u sektoru turizma.

Tablica 30. Potpore turizmu prema instrumentima za razdoblje od 2011. do 2013. godine

Turizam	2011.		2012.		2013.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	70,1	9,4	47,0	6,3	36,0	4,8
D jamstva	63,0	8,5	24,0	3,2	4,3	0,6
UKUPNO	133,1	17,9	71,0	9,4	40,3	5,3
udio (%) u posebnim sektorima	3,79		1,93		1,16	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	2,78		1,35		0,73	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	1,47		0,81		0,47	
udio (%) u BDP-u	0,04		0,02		0,01	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Ministarstvo turizma je u 2013. godini dodijelilo potpore u iznosu od 36 milijuna kuna temeljem Programa kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva u turizmu „Poticaj za uspjeh“. Korisnici navedenih potpora su mali i srednji poduzetnici koji obavljaju ugostiteljsko turističku djelatnost, kao primjerice: Eles d.o.o. Rijeka, GEO-TEO d.o.o. Cres, Hotel Punta Osejava d.o.o. Makarska, Luna d.o.o. Lun, Makart Hoteli d.o.o. Zagreb, Mimoza d.o.o. Split, Simela d.o.o. Vrbovsko, Ture d.o.o. Postira, V.E.M.S. d.o.o. te Zadar Gradnja d.o.o. Zadar.

Ministarstvo financija je u 2013. godini protestiralo izdana jamstva koja se odnose na naplatu dospjelih kredita u iznosu od 4,3 milijuna kuna poduzetniku Lječilište Topusko.

Osim navedenih potpore, Ministarstvo turizma je u 2013. godini dodijelilo i potpore male vrijednosti u iznosu od 16,4 milijuna kuna u obliku subvencija i neposrednih subvencija kamata sukladno programima: Korak više u 2013. godini, Poticanje inovacije u turizmu u 2013. godini – Inovativni turizam, 1000 bazena za hrvatski turizam, Dodjela bespovratnih sredstava manifestacijama u funkciji razvoja turizma u 2013. godini, Razvoj turizma na selu u 2013. godini, Poticanje razvoja turizma na turistički nerazvijenim područjima u 2013. godini te Razvoj turizma u malom gospodarstvu.

Ukoliko bi se iznosu od 40,3 milijuna kuna dodijeljenih potpora sektoru turizma u 2013. godini pribrojio i iznos potpora male vrijednosti za turizam od 16,4 milijuna kuna, tada bi ukupan iznos potpora u 2013. godini dodijeljen za poticanje razvoja turizma iz državnog proračuna iznosio 56,7 milijuna kuna.

4.4.4. Potpore za sanaciju i restrukturiranje

U 2013. godini potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama dodijeljene su u iznosu od 141,4 milijuna kuna što je smanjenje za 54,2 posto odnosno 167,5 milijuna kuna u odnosu na 2012. godinu, kada su te potpore iznosile 308,9 milijuna kuna, odnosno povećanje za 65 posto ili 55,7 milijuna kuna u odnosu na 2011. godinu kada su te potpore iznosile 85,7 milijuna kuna.

Tablica 31. Potpore za sanaciju i restrukturiranje za razdoblje od 2011. do 2013. godine

Sanacija i restrukturiranje	2011.		2012.		2013.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A2 otpis duga	-	-	-	-	7,1	0,9
B1 udio u temeljnom kapitalu	-	-	200,0	26,6	-	-
C1 povoljniji krediti	85,7	11,5	28,4	3,8	96,0	12,7
D jamstva	-	-	80,5	10,7	-	-
D protestirana jamstva	-	-	-	-	38,3	5,1
UKUPNO	85,7	11,5	308,9	41,1	141,4	18,7
udio (%) u posebnim sektorima	2,44		8,42		4,06	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	1,79		5,88		2,56	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,95		3,51		1,67	
udio (%) u BDP-u	0,03		0,09		0,04	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama su prema instrumentima dodjele, u 2013. godini dodjeljivane u iznosu od 96 milijuna kuna kroz povoljne kredite, 38,3 milijuna kuna putem protestiranih jamstava te 7,1 milijun kuna kroz otpis duga.

Ministarstvo financija je u 2013. godini protestiralo državno jamstvo u iznosu od 38,3 milijuna kuna za poduzetnika Caliskan – Dioki, a jamstvo je dano za avansno plaćanje investitora, te za isplatu plaća radnicima DIOKI d.d. i DINA – Petrokemija d.d.

Centar za restrukturiranje i prodaju (CERP) dodjeljivao je u 2013. godini uglavnom potpore u obliku pozajmica odnosno zajmove poduzetnicima u teškoćama u ukupnom iznosu od 96 milijuna kuna. Korisnici navedenih potpora s dodijeljenim iznosima su: 3. Maj MiD d.d. Rijeka 52,6 milijuna kuna, 3. Maj TIBO d.d. Matulji 24,7 milijuna kuna, Borovo d.d. Vukovar 6 milijuna kuna, HOC Bjelolasica d.o.o. Jasenak 5,2 milijuna kuna, HTP Korčula d.d. Korčula 2,7 milijuna kuna, Club Adriatic d.o.o. Zagreb 1,5 milijuna kuna, Slavonija MK d.d. Osijek 1,2 milijuna kuna, Orłjava d.o.o. Požega 840.000,00 kuna, Dalma d.d. Split 690.000,00 kuna te Park Prevlaka d.o.o. Gruda 600.000,00 kuna.

Također, osim naprijed navedenih potpora, Centar za restrukturiranje i prodaju je otpisao i 7,1 milijun kuna poduzetniku IPK tvornica ulja Čepin d.d.

Poduzetnik u teškoćama je svaki poduzetnik koji nije u stanju vlastitim ili sredstvima svojih vlasnika ili vjerovnika prekinuti negativno poslovanje, a koje bi bez dodjele potpora dovelo u pitanje njegov opstanak na tržištu. Sukladno odredbama iz Odluke o objavljivanju pravila o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje (Narodne novine, br. 20/2007 i 119/2011)²⁹ poduzetnicima u teškoćama se mogu dodijeliti potpore za sanaciju i restrukturiranje u svim sektorima, osim poduzetnicima u industriji čelika i ugljena.

Odlukom je definirana potpora za sanaciju kao ona kojoj je namjena održati poslovanje poduzetnika u teškoćama za vrijeme izrade programa restrukturiranja ili likvidacije. Ova vrsta potpore mora imati ograničeno vrijeme trajanja i mora biti vraćena, odnosno smije se dati na rok do maksimalno šest mjeseci u obliku kredita ili jamstva po tržišnim uvjetima, odnosno po kamatnoj stopi koja se obračunava na kredite dane poduzetnicima koji nisu u teškoćama.

S druge strane, postupak restrukturiranja mora biti zasnovan na dalekosežnom izvedivom programu kojem je svrha uspostavljanje dugotrajne održivosti poduzetnika. Taj postupak bi trebao obuhvaćati racionalizaciju i reorganizaciju djelatnosti, obustavu onih poslovnih aktivnosti, koje su uzrokovale negativne trendove poslovanja, te diverzifikaciju.

Da bi se umanjili negativni efekti restrukturiranja, poduzetnik je dužan poduzeti mjere kompenzacije, koje mogu obuhvaćati prodaju imovine, ograničenje proizvodnih ili prodajnih kapaciteta, prisutnosti na tržištu ili prepreka pristupu tržištu.

Korisnik potpore za restrukturiranje dužan je doprinijeti postupku restrukturiranja iz vlastitih sredstava, kao što je prodaja imovine, koja nije neophodna za njegovo održanje na tržištu, ili iz vanjskog financiranja, u skladu s tržišnim uvjetima, i to na sljedeći način: najmanje 25 posto vlastitog doprinosa poduzetnika u troškovima restrukturiranja za male poduzetnike, 40 posto za srednje te 50 posto za velike poduzetnike.

²⁹ Valjanost pravila iz Odluke istekla je 9. listopada 2012. godine. U 2012. godini je usvojeno Priopćenje Komisije o produljenju primjene Smjernica Zajednice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama od 1. listopada 2004. godine (SL C 296, od 2. listopada 2012. godine, str. 3.), temeljem kojeg je valjanost postojećih pravila produljena do donošenja novih.

Sukladno načelu jednokratne dodjele (prvi puta, zadnji puta) potpore za sanaciju ili restrukturiranje smiju se dodijeliti samo jednom u razdoblju od deset godina, a kako bi se izbjeglo umjetno održanje poduzetnika na tržištu.

4.4.7. Javno radiotelevizijsko emitiranje

U 2013. godini potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje dodijeljene su u ukupnom iznosu od 1.216,2 milijuna kuna, te su više za 1,8 posto ili 21,1 milijun kuna u odnosu na 2012. godinu kada su iznosile 1.195,1 milijun kuna, te su više za 3,8 posto ili 44,4 milijuna kuna u odnosu na 2011. godinu kada su iznosile 1.171,8 milijuna kuna.

Tablica 32. Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje za razdoblje od 2011. do 2013. godine

Radiotelevizijsko emitiranje	2011.		2012.		2013.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	1.171,8	157,6	1.195,1	159,0	1.216,2	160,6
UKUPNO	1.171,8	157,6	1.195,1	159,0	1.216,2	160,6
udio (%) u posebnim sektorima	33,35		32,56		34,92	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	24,48		22,74		21,99	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	12,98		13,58		14,33	
udio (%) u BDP-u	0,35		0,36		0,37	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore su u 2013. godini dodijeljene Hrvatskoj radioteleviziji u ukupnom iznosu od 1.202,3 milijuna kuna, gdje se na radiotelevizijske pristojbe za javno radiotelevizijsko emitiranje odnosi iznos od 1.189 milijuna kuna, kao subvencija u iznosu od 3,3 milijuna kuna za Satelitski TV program za Sjevernu Ameriku te kao subvencija od 10 milijuna kuna za Glas Hrvatske - međunarodni radijski program za iseljeničtvo.

Radiotelevizijska pristojba se dodjeljuje temeljem Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji za poticanje javnog radiotelevizijskog emitiranja, a obveza plaćanja pristojbe za radiotelevizijsko emitiranje uspostavljena je svim vlasnicima radijskih i televizijskih prijemnika, i u 2013. godini iznosi 80,00 kuna mjesečno, te visina pristojbe ne može biti viša od 1,5 posto prosječne neto mjesečne plaće.

Osim potpora Hrvatskoj radioteleviziji, i Agencija za elektroničke medije je dodjeljivala potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje temeljem Programa raspodjele sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija sukladno Zakonu o elektroničkim medijima i Pravilniku o Fondu za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija. Državna potpora dodijeljena je putem subvencija u iznosu od 13,9 milijuna kuna, a neki od korisnika su: Dubrovačka televizija, Hrvatski radio Otočac, Kanal RI, Mijor, Nezavisna televizija, OAR, OTV, Radio Benkovac, Radio Kaj, Radio Senj, Slavonsko-brodska televizija, Televizija Dalmacija, Televizija Jadran, Televizija Slavonije i baranje, Televizija Šibenik, TV Istra, TV Nova – Pula, VOX, VTV – Varaždin, VTV – Vinkovci te Z1 televizija.

Temeljem Odluke o objavljivanju pravila o državnim potporama za javne radiodifuzijske usluge (Narodne novine, broj 31/2010)³⁰ potporu za djelatnost radiotelevizijskog emitiranja moguće je odobriti javnim nakladnicima za poticanje kulture ukoliko je ista namijenjena ostvarenju kulturnih ciljeva. S obzirom da je u pravilu javna radiodifuzija neposredno povezana ne samo s kulturnim, već i s društvenim i demokratskim potrebama društva i potrebama očuvanja medijskoga pluralizma, potpore za djelatnost javne radiodifuzije se ipak u najvećoj mjeri dodjeljuju za obavljanje javnih usluga, pri čemu mora biti zadovoljeno sljedeće: poduzetnik mora biti direktno zadužen za obavljanje javne usluge (zaduženje), javna usluga, koju poduzetnik obavlja, mora biti usluga od općeg gospodarskog interesa, koja je takvom i izrijekom određena (definicija), primjena pravila o potporama ne smije sprječavati poduzetnika u tome da neometano pruža javnu uslugu (test razmjernosti).

Javne radiodifuzijske usluge mogu se financirati samo javnim sredstvima, u kojem slučaju je riječ o jednostrukom financiranju poduzetnika, ali se iste mogu istovremeno financirati i sredstvima od komercijalnih aktivnosti (prodaja oglasnog prostora i drugo), u kojem slučaju je riječ o dvojnog financiranju. U slučaju dvojnog financiranja, radi transparentnosti, nužno je računovodstveno odvojiti prihode i rashode proizašle iz djelatnosti javnih usluga, od prihoda i rashoda proizašlih iz pružanja komercijalnih usluga.

Naknada za javnu uslugu ne smije premašiti neto rashode od pružanja te usluge, uključujući posredne i neposredne prihode od pružanja usluge, kao i razumnu dobit. Provedbom djelotvornog i redovnog nadzora trošenja primljenih državnih sredstava izbjegava se mogućnost dodjele prekomjerne naknade za javnu uslugu.

Javni nakladnici dužni su svoje komercijalne usluge pružati sukladno načelu ulagača u tržišnom gospodarstvu i načelu nepristrane transakcije te ne smiju postupati netržišno protiv svojih konkurenata koristeći dobivene potpore.

Javni nakladnici smiju upotrebljavati dobivena javna sredstva za obavljanje audiovizualne djelatnosti na novim distribucijskim platformama, koje su dostupne široj javnosti i skupinama s posebnim interesima, pod uvjetom da su ispunjene kulturne, demokratske i socijalne potrebe i da iste ne proizvode negativne učinke na trgovinu, koji nisu neophodni za pružanje takve javne usluge.

³⁰ U Odluci je sadržano Priopćenje Komisije o primjeni pravila o državnim potporama za javne radiodifuzijske usluge (SL C 257, od 27. listopada 2009. godine, str. 1.–14.). Stupanjem na snagu Zakona iz 2013. godine, ova Odluka je prestala važiti, te se s danom pristupanja EU, u Republici Hrvatskoj izravno primjenjuje legislativa Europske komisije.

5. DRŽAVNE POTPORE PREMA KARTI STATISTIČKIH REGIJA REPUBLIKE HRVATSKE – NUTS 2

NUTS je statistička klasifikacija za prikupljanje, obradu, analizu i publiciranje statističkih prostornih podataka na razini EU, kojom se prostorne jedinice razvrstavaju temeljem broja stanovnika u različite razine, te je podloga za određivanje prihvatljivosti prostornih jedinica za korištenje fondova EU u okviru definiranja kohezijske politike. NUTS se primjenjuje od datuma ulaska države u članstvo EU, a do datuma ulaska se koristi pojam prostornih jedinica za statistiku.

S obzirom da se prostorne jedinice za statistiku definiraju sukladno kriterijima za primjenu NUTS-a temeljem Uredbe (EZ) broj 1059/2003 Europskog Parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. godine o uspostavi Zajedničke klasifikacije prostornih jedinica za statistiku (NUTS). Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske novu Nacionalnu klasifikaciju prostornih jedinica za potrebe statistike počeo je primjenjivati od 1. siječnja 2013. godine, a korištenje nove klasifikacije za potrebe kohezijske politike počelo je od 1. srpnja 2013. godine, odnosno nakon pristupanja Republike Hrvatske u EU.³¹

Svaka zemlja kandidat za pristupanje EU obvezna je utvrditi statističke prostorne jedinice prema EU klasifikaciji, odnosno NUTS³² kao dio pravne stečevine EU, tako je i Republika Hrvatska imala istu obvezu sukladno SSP-u.

Dana 26. veljače 2013. godine na snagu je stupila Odluka o karti regionalnih potpora (Narodne novine, broj 19/2013), koja je važila do 1. siječnja 2014. godine i prema kojoj je Republika Hrvatska podijeljena na dvije regije: Jadransku i Kontinentalnu Hrvatsku. Prije navedene Odluke, Republika Hrvatska je bila podijeljena na tri NUTS 2 regije: Sjeverozapadna Hrvatska, Središnja i Istočna (Panonska) Hrvatska i Jadranska Hrvatska.

Temeljem kriterija statističke podjele na razini NUTS 2 u 2013. godini, Republika Hrvatska je podijeljena na dvije regije:

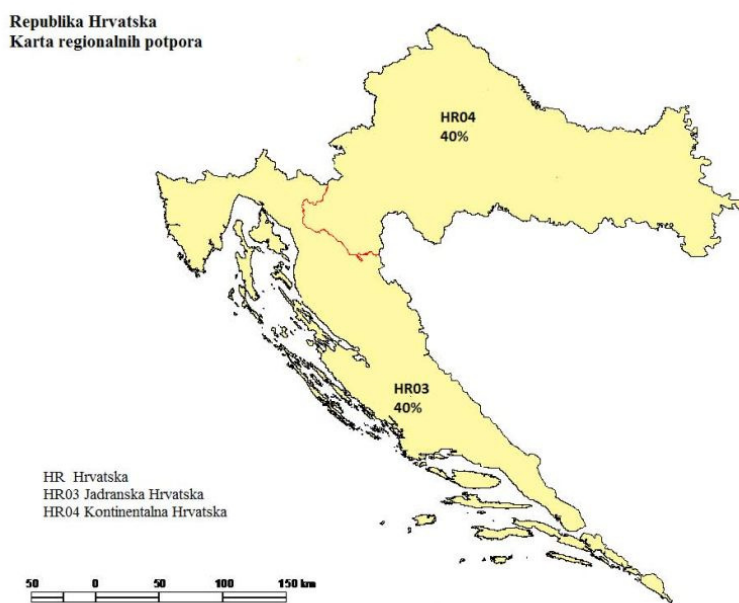
1. Kontinentalna Hrvatska – čine je Grad Zagreb + 13 županija: Grad Zagreb, Zagrebačka županija, Krapinsko–zagorska županija, Varaždinska županija, Koprivničko–križevačka županija, Međimurska županija, Bjelovarsko–bilogorska županija, Virovitičko–podravska županija, Požeško–slavonska županija, Brodsko–posavska županija, Osječko–baranjska županija, Vukovarsko–srijemska županija, Karlovačka županija te Sisačko–moslavačka županija;

³¹ Nacionalna prostorna jedinica za statistiku (NKPJS) objavljena je u Narodnim novinama, broj 35/2007.

³² Statistička nomenklatura prostornih jedinica koju je definirao Europski statistički ured (Eurostat) kako bi stvorio jedinstvenu i koherentnu strukturu za teritorijalnu raspodjelu koristi se od 1988. godine u zakonodavstvu vezanom na strukturne fondove. Postoje tri razine klasifikacije definirane prema veličini i broju stanovnika na određenom području (NUTS 1, NUTS 2, NUTS 3) koje se koriste za definiranje prihvatljivosti neke regije za financiranje iz instrumenata kohezijske politike. Kohezijski fond koristi NUTS 1, ERDF koristi NUTS 2, ESF koristi NUTS 2 i 3, a Europska teritorijalna suradnja koristi NUTS 3. Eurostat je odobrio NUTS 2 klasifikaciju za Republiku Hrvatsku u ožujku 2007. godine.

2. Jadranska Hrvatska – čine je 7 županija: Primorsko–goranska županija, Ličko–senjska županija, Zadarska županija, Šibensko–kninska županija, Splitsko–dalmatinska županija, Istarska županija i Dubrovačko–neretvanska županija.

Slika 19. Karta statističkih regija Republike Hrvatske za 2013. godinu (NUTS 2)

Izvor: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U okviru kohezijske politike, statističke jedinice NUTS ne predstavljaju pravnu ni administrativnu podjelu teritorija države, niti obveznu osnovu za vođenje politike regionalnog razvoja temeljem pravne stečevine EU, iako NUTS služi za utvrđivanje razine i vrste pomoći te je značajan za provođenje politike tržišnog natjecanja, poljoprivredne i druge politike, te se sukladno statističkim indikatorima, kao npr. regionalni BDP po stanovniku, utvrđuje koja su područja pogodna za primjenu instrumenata ovih politika, temeljem mjerila koja su zajednička za cijelu EU.

Kako je prikazano na Slici 19., a s obzirom da je temeljem kriterija statističke podjele na razini NUTS 2 Republika Hrvatska podijeljena na dvije regije, bilo je potrebno izraditi i novu kartu regionalnih potpora³³. Prema njoj, maksimalni intenzitet regionalnih potpora za velike poduzetnike u obje prostorne jedinice iznosi 40 posto, za male poduzetnike može se povećati za 20 odnosno te se za srednje poduzetnike može povećati za 10 posto bruto ekvivalenta potpore³⁴. Intenzitet regionalne potpore može odrediti davatelj potpore, međutim ne u većem iznosu od iznosa propisanog Odlukom o karti regionalnih potpora.

³³ Za dodjelu regionalnih potpora na odgovarajući način primjenjuje se Zakon o državnim potporama (Narodne novine, br. 72/2013 i 141/2013), Smjernice za nacionalne regionalne potpore za 2007.–2013. (52006XC0304(02), SL C 54, od 4. ožujka 2006. godine, str. 13.–45.), te Priopćenje Komisije koje se odnosi na kriterije za dubinsku ocjenu regionalnih potpora za velike investicijske projekte (52009XC0916(02), SL C 223, od 16. rujna 2009. godine, str. 3.–10.).

³⁴ Bruto ekvivalent potpore utvrđuje se sukladno propisima iz Odluke o karti regionalnih potpora.

Samo postojanje regionalne karte uvjet je dodjele regionalnih državnih potpora koje se dodjeljuju ponajprije za poticanje početnih ulaganja u svrhu gospodarskog napretka područja s neuobičajeno niskim životnim standardom³⁵ ili velikom nezaposlenosti, a omogućava provedbu važnih zakona, kao primjerice Zakona o poticanju investicija i unapređenju investicijskog okruženja i ostalih čiji je cilj razvoj najugroženijih područja poticanjem ulaganja i otvaranjem novih radnih mjesta.

S obzirom da je sukladno podacima Statističkog ureda Europske unije (EUROSTAT) i Državnog zavoda za statistiku o BDP-u po stanovniku mjeren u paritetima kupovne moći za razdoblje 2000. – 2002. godine, prostorne jedinice su područja na kojima se mogu dodjeljivati regionalne potpore. Prostorna jedinica Jadranska Hrvatska doseže 46,74 posto prosječnog BDP-a po stanovniku u EU-25 a Kontinentalna Hrvatska 49,62 posto.

Tablica 33. Dodijeljene potpore u 2013. godine prema karti statističkih regija Republike Hrvatske (NUTS 2)* (u milijunima kuna)

Industrija i usluge	Jadranska Hrvatska	Kontinentalna Hrvatska	Ukupno Republika Hrvatska
Horizontalni ciljevi	539,1	750,4	1.289,5
Istraživanje i razvoj i inovacije	5,9	117,0	122,9
Zaštita okoliša i očuvanje energije	431,7	378,9	810,6
Mali i srednji poduzetnici	56,0	81,3	137,3
Usavršavanje	6,8	38,8	45,6
Zapošljavanje	25,9	57,0	82,9
Kultura	5,1	69,7	74,8
Razvoj širokopoljnih mreža	7,7	7,7	15,4
Posebni sektori	2.146,5	1.335,9	3.482,4
Promet	813,8	648,5	1.462,3
Brodogradnja	622,3	0,0	622,3
Turizam	27,5	12,8	40,3
Radiotelevizijsko emitiranje	601,7	614,5	1.216,2
Sanacija i restrukturiranje	81,2	60,1	141,3
Regionalne potpore	194,2	397,0	591,2
Potpore na lokalnoj razini	63,2	103,7	166,9
Ukupno	2.943,0	2.587,0	5.530,0

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

* Prikazane su ukupno dodijeljene potpore bez potpora za poljoprivredu i ribarstvo

Važno je napomenuti kako u ukupno prikazanim potporama u Tablici 33., nisu obuhvaćene potpore za poljoprivredu i ribarstvo. Naime, Ministarstvo financija ne raspolaže podacima o tim potporama po pojedinim županijama niti po korisnicima, već samo agregiranim podacima za pojedine ciljeve i namjene potpora koje je dostavilo Ministarstvo poljoprivrede.

Prema podacima o dodijeljenim potporama, u statističkoj regiji Jadranska Hrvatska u 2013. godini je dodijeljeno ukupno 2.943 milijuna kuna potpora, od čega se 2.146,5 milijuna kuna ili 72,9 posto odnosi na posebne sektore, dok se na horizontalne potpore (uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini) odnosi iznos od 796,5 milijuna kuna ili 27,1 posto potpora dodijeljenih korisnicima u ovoj regiji.

³⁵ Područje s neuobičajeno niskim životnim standardom ili velike nezaposlenosti je područje koje odgovara prostornoj jedinici za statistiku 2. razine te ima BDP po stanovniku, mjeren paritetima kupovne moći, niži od 75 posto prosjeka zemalja članica Europske unije 25.

Potpore dodijeljene u statističkoj regiji Kontinentalna Hrvatska iznose ukupno 2.587 milijuna kuna, a na sektorske potpore odnosi se iznos od 1.335,9 milijuna kuna odnosno 51,6 posto, dok se na horizontalne potpore (uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini) odnosi 1.251,1 milijun kuna ili 48,4 posto potpora.

Određene potpore koje su prikazane u Tablici 33., a odnose se na potpore za razvoj širokopojsnih mreža, potpore Hrvatskoj radioteleviziji, poduzetnicima HŽ Cargo d.o.o. i HŽ Putnički prijevoz d.o.o., te poduzetnicima Croatia Airlines d.d. i Trade Air d.o.o. raspodijeljene su po statističkim regijama iskoristivosti, a ne po sjedištu korisnika potpore.

Potpore za razvoj širokopojsnih mreža (brzi internet) u ukupnom iznosu od 15,4 milijuna kuna, jednako su raspodijeljene na obje regije, i Jadransku i Kontinentalnu Hrvatsku, no nisu prikazane samo u regiji Kontinentalna Hrvatska iako je sjedište korisnika potpora baš u toj statističkoj regiji. Naime, potpore za razvoj širokopojsnih mreža mogu se koristiti isključivo na područjima od posebne državne skrbi, brdsko-planinskim područjima i otocima, a ta područja zahvaćaju upravo obje statističke regije. Potpore Hrvatskoj radioteleviziji u iznosu od 1.189 milijuna kuna podijeljene su na obje regije u jednakom iznosu jer se radi o pretplati koja se prikuplja u cijeloj Republici Hrvatskoj, dok je samo u regiji Kontinentalna Hrvatska prikazan i iznos od 3,3 milijuna kuna jer se radi se o iznosu koji je dodijeljen Hrvatskoj radioteleviziji za emitiranje satelitskog TV programa za Sjevernu Ameriku te također i iznos od 10 milijuna kuna za emitiranje radijskog program za iseljeništvo, Glas Hrvatske. Potpore poduzetnicima HŽ Cargo d.o.o. i HŽ Putnički prijevoz d.o.o. u ukupnom iznosu od 775,4 milijuna kuna podijeljene su na sve obje regije u jednakom iznosu, a ne samo u statističkoj regiji prema sjedištu korisnika potpore, jer se radi o potporama za obavljanje javne službe i one se odnose na cijeli teritorij Republike Hrvatske. Potpore dodijeljene poduzetnicima Croatia Airlines d.d. i Trade Air d.o.o. u iznosu od 354,9 milijuna kuna, prikazane su podijeljeno na dvije regije, i to iznos od 97,4 milijuna kuna u regiji Jadranska Hrvatska te isto 97,4 milijuna kuna u regiji Kontinentalna Hrvatska jer su navedene potpore koristili poduzetnici isključivo za obavljanje javne usluge, dok je iznos od 160,1 milijuna kuna prikazan samo u regiji Kontinentalna Hrvatska jer se radi o jamstvima koja su poduzetnici koristili.

Iz prikazanih podataka po regijama, ispada da su najveći korisnici horizontalnih potpora (uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini) poduzetnici iz statističke regije Kontinentalna Hrvatska, gdje su veći iznosi, u odnosu na Jadransku Hrvatsku, bili dodjeljivani za: Istraživanje i razvoj i inovacije, usavršavanje, zapošljavanje, kulturu, regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini. Što se tiče dodijeljenih potpora posebnim sektorima, najveći korisnici su iz regije Jadranska Hrvatska, gdje su veći iznosi, u odnosu na Kontinentalna Hrvatsku, bili dodjeljivani sektoru prometa, turizmu za sanaciju i restrukturiranje, dok se potpore za brodogradnju u Kontinentalnoj Hrvatskoj uopće nisu dodjeljivale.

Tablica 34. Dodijeljene potpore po instrumentima u 2013. godini sukladno NUTS 2.*
(u milijunima kuna)

	Jadranska Hrvatska	Kontinentalna Hrvatska	Ukupno Republika Hrvatska
A1	2.458,5	1.761,2	4.219,7
A2	49,5	333,5	383,0
B1	0,6	23,6	24,2
C1	212,8	74,6	287,4
D	221,6	394,1	615,7
ukupno	2.943,0	2.587,0	5.530,0

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

** Prikazane su ukupno dodijeljene potpore bez potpora za poljoprivredu i ribarstvo*

Što se tiče instrumenata dodjele potpora u 2013. godini, najčešći oblik potpora u obje regije su subvencije. U regiji Jadranska Hrvatska, 83,5 posto potpora je dodijeljeno putem subvencija, zatim slijede jamstva sa 7,5 posto, povoljni zajmovi 7,2 posto, porezne olakšice 1,7 posto te udjeli u vlasničkom kapitalu s 0,02 posto udjela u ukupno dodijeljenim potporama u toj regiji. Također je i u regiji Kontinentalna Hrvatska, dodijeljeno najviše subvencija u ukupno dodijeljenim potporama u toj regiji i to s udjelom od 68,1 posto, slijede jamstva s 15,2 posto, porezne olakšice 12,9 posto, povoljni zajmovi 2,9 posto te 0,9 posto se odnosi na udjele u vlasničkom kapitalu.

6. POTPORE MALE VRIJEDNOSTI

U 2013. godini, potpore male vrijednosti odnosno *de minimis* potpore iznose 617,7 milijuna kuna, što je za 107,9 milijuna kuna odnosno 21,2 posto više nego u 2012. godini, kada su iznosile 509,8 milijuna kuna, te su više za 29,4 milijuna kuna ili 5 posto u odnosu na 2011. godinu, kada su iznosile 588,3 milijuna kuna.

Potpore male vrijednosti su u 2013. godini najvećim dijelom dodijeljene putem subvencija s udjelom od 54,5 posto, kroz jamstva 13,3 posto, kroz porezna oslobođenja i izuzeća 12,2 posto, putem neposredne subvencije kamata 9,5 posto, dok se ostalih 10,5 posto odnosi na plaćanja za opozvana jamstva, povoljnije zajmove, snižavanje, oslobođenje, olakšice i oprost plaćanja doprinosa, kapitalna ulaganja te na otpis duga.

Iako se u smislu Zakona, *de minimis* potpore u stvari i ne smatraju potporama, s obzirom da iznos kunske protuvrijednosti od 200.000 eura ne može narušiti trgovinu između Republike Hrvatske i država članica EU, u ovom Izvješću navede *de minimis* potpore su prikazane, s obzirom da se radi o značajnom izdvajanju proračunskih sredstava kojima se pomaže poduzetnicima.

Tablica 35. Potpore male vrijednosti za razdoblje od 2011. do 2013. godine

Potpore male vrijednosti	2011.	2012.	2013.
	u mln HRK	u mln HRK	u mln HRK
A1 Neposredne subvencije kamata	23,3	16,1	58,9
A1 Subvencije	293,5	284,4	336,5
A2 Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice	183,2	98,8	75,6
A2 Otpis duga	-	-	2,4
A2 Snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa	17,9	16,6	14,3
B1 Kapitalna ulaganja	-	1,3	3,3
C1 Povoljni zajmovi	37,9	71	21,7
D Jamstva	15,7	15,9	82,1
D Plaćanja za opozvana jamstva	16,8	5,7	22,9
UKUPNO	588,3	509,8	617,7

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Od ukupno dodijeljenih 617,7 milijuna kuna potpora male vrijednosti, davatelji potpora na razini središnje države dodijelili su ukupno 503,2 milijuna kuna ili 81,5 posto, dok su davatelji na lokalnoj razini dodijelili 114,5 milijuna kuna ili 18,5 posto.

Odluka o objavljivanju pravila o potporama male vrijednosti (Narodne novine, broj 45/2007), sadrži odredbe iz Uredbe Komisije Europskih zajednica, broj 1998/2006, od 15. prosinca 2006. godine, o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici na potpore male vrijednosti (Službeni list Europske unije, L 379, od 28. prosinca 2006. godine, str. 5 -10), koja je vrijedila do 31. prosinca 2013. godine. Od 1. siječnja 2014. godine na snazi je nova Uredba Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. godine o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora u funkcioniranju Europske unije na de minimis potpore (Službeni list Europske unije, L 352, od 24. prosinca 2013. godine).

Prema definiciji iz Odluke o objavljivanju pravila o potporama male vrijednosti (Narodne novine, broj 45/2007) potpore male vrijednosti su potpore koje u tri fiskalne godine po pojedinom korisniku ne prelaze iznos kunske protuvrijednosti od 200.000,00 eura. U sektoru cestovnog prometa, potpore dane u tri fiskalne godine po pojedinom korisniku ne smiju prijeći iznos kunske protuvrijednosti od 100.000,00 eura i ne smiju biti dane za nabavu vozila.

Potpore male vrijednosti nije moguće dodijeliti poduzetnicima u teškoćama, u industriji čelika, za nabavu transportnih sredstava i opreme kao ni za poticanje izvoza.

Za dodjelu ove vrste potpora nije bilo potrebno odobrenje Agencije, jer se smatra da one u značajnoj mjeri ne narušavaju trgovinu između Republike Hrvatske i EU.

Prilikom dodjele potpore male vrijednosti, davatelj potpore dužan je obavijestiti korisnika potpore da mu je dodijeljena takva potpora i o tome mora izvijestiti Agenciju u roku od 15 dana od dana dodjele potpore male vrijednosti. Također, davatelj potpore dužan je voditi evidenciju o danim potporama male vrijednosti po pojedinim korisnicima i te podatke čuvati u razdoblju od deset godina od dana dodjele potpore.

Prema dostavljenim podacima od strane davatelja, *de minimis* potpore su u 2013. godini, dodjeljivali:

- Ministarstvo gospodarstva dodijelilo je 30,8 milijuna kuna potpora temeljem Zakona o slobodnim zonama u obliku oprosta poreza, poreznih oslobođenja, izuzeća i olakšica.

- Ministarstvo poduzetništva i obrta dodijelilo je 214,2 milijuna kuna temeljem Plana poticanja poduzetništva i obrtništva odnosno, Poduzetničkog impulsa kao potpora poticanju i jačanju konkurentnosti hrvatskog malog i srednjeg poduzetništva.

- Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije dodijelilo je ukupno 52,6 milijuna kuna *de minimis* potpora, od čega 8 milijuna kuna subvencija temeljem Programa državne potpore male vrijednosti otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta te temeljem Zakona o područjima posebne državne skrbi 36,4 milijuna kuna poreznih olakšica, dok je temeljem Zakona o brdsko-planinskim područjima dodijeljeno 899.784,00 kune, te Zakona o obnovi i razvoju Grada Vukovara 7,3 milijuna kuna poreznih olakšica.

- Ministarstvo turizma dodijelilo je ukupno 16,4 milijuna kuna u obliku subvencija i neposrednih subvencija kamata, sukladno programima: Program „Korak više u 2013. godini“ 5,8 milijuna kuna, Program „Poticanje inovacije u turizmu u 2013. godini – Inovativni turizam“ 4,5 milijuna kuna, Program „1000 bazena za hrvatski turizam“ 2,6 milijuna kuna, Program dodjele bespovratnih sredstava manifestacijama u funkciji razvoja turizma u 2013. godini 1,5 milijuna kuna, Program razvoja turizma na selu u 2013. godini 1,2 milijuna kuna, Program poticanja razvoja turizma na turistički nerazvijenim područjima u 2013. godini 540.000,00 kuna te Program "Razvoj turizma u malom gospodarstvu 2001.-2003." 353.471,19 kuna.

- Ministarstvo kulture dodijelilo je 1,7 milijuna kuna subvencija sukladno Programu „Poduzetništvo u kulturi“.

- Ministarstvo branitelja dodijelilo je 9,2 milijuna kuna subvencija temeljem Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja nezaposlenih hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja (Mjera potpore za proširenje postojeće djelatnosti, Mjera samozapošljavanja, Mjera potpore projektima zadruga hrvatskih branitelja te Mjera potpore radu zadruga hrvatskih branitelja).

- Hrvatska agencija za malo gospodarstvo i investicije dodijelila je ukupno 81 milijun kuna temeljem Operativnog plana poticanja malog i srednjeg poduzetništva (Inovacije, Financijski leasing, Likvidnost, Novi poduzetnik, Činidbena jamstva, Poljoprivreda, PPD i Rast i razvoj) te temeljem Programa Poduzetnički impuls 2013 (Aktivnost B1: Jačanje poslovne konkurentnosti, projekt Poticanje energetske učinkovitosti i projekt Mikrokreditiranje).

- Hrvatska banka za obnovu i razvitak je temeljem Pravilnika o osnovnim uvjetima financiranja pojedinih ciljnih skupina u 2013. godini dodijelila 64,8 milijuna kuna, i to putem subvencija 43,8 milijuna kuna te kroz povoljne zajmove 21 milijun kuna.

- Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara dodijelio je 908.774,63 kune subvencija temeljem Programa sufinanciranja gospodarskih projekata u gradu Vukovaru.

- Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost dodijelio je 3,9 milijuna kuna, i to putem subvencija 3,2 milijuna kuna te putem povoljnih zajmova 741.633,04 kune. Potpore male vrijednosti su dodijeljene temeljem Programa za financiranje i sufinanciranje projekata u području zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije.

- Agencija za elektroničke medije dodijelila je 14,8 milijuna kuna subvencija temeljem Programa raspodjele sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija.

- Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje dodijelio je 66.082,74 kune *de minimis* potpora u obliku otpisa duga.

- Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje je putem snižavanja, oslobođenja, olakšica, izuzeća i oprosta plaćanja doprinosa dodijelio 12,8 milijuna kuna potpora temeljem Zakona o obnovi i razvoju Grada Vukovara.

- Županije, općine i gradovi dodijelili su 114,5 milijuna kuna potpora male vrijednosti, i to najvećim dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata, kapitalnih ulaganja, zatim snižavanja, oslobođenja, olakšica, izuzeća i oprosta plaćanja doprinosa, oprosta poreza, poreznih oslobođenja, izuzeća i olakšica, jamstava, povoljnih zajmova te otpisa duga.

7. DRŽAVNE POTPORE U REPUBLICI HRVATSKOJ U USPOREDBI S POTPORAMA U EUROPSKOJ UNIJI

U 2012. godini, 27 država članica EU dodijelile su korisnicima ukupno 67,2 milijarde eura potpora, što zauzima udio u BDP-u od 0,52 posto, ne računajući potpore za željeznički promet i potpore za ublažavanje gospodarske i financijske krize, kako je prikazano u Tablici 36.³⁶ Potpore za poticanje industrije i usluga iznosile su 56,2 milijardi eura ili 0,43 posto BDP-a, od kojih je gotovo 90 posto dodijeljeno za poticanje horizontalnih ciljeva od zajedničkog interesa. U 2012. godini u usporedbi s prethodnim godinama, države članice EU potpore su više usmjerile prema strateškim ciljevima EU zacrtanim do 2020. godine za ostvarenje pametnog, održivog i uključivog rasta, odnosno potporama su u većoj mjeri poticale horizontalne ciljeve poput regionalnog razvoja, istraživanja i zaštite okoliša.

Tablica 36. Ukupne potpore u 2012. i 2013. godini dodijeljene od strane država članica EU i Republike Hrvatske (isključujući krizne potpore i potpore za željeznički promet)

Država članica	Industrija i usluge		Poljoprivreda, ribarstvo i promet		Ukupno	
	mlrd €	udio BDP	mlrd €	udio BDP	mlrd €	udio BDP
	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>a+c</i>	<i>b+d</i>
Hrvatska 2012.	0,48	1,11%	0,56	1,26%	1,04	2,37%
Hrvatska 2013.	0,54	1,24%	0,48	1,12%	1,02	2,36%
EU-27 2012.	56,21	0,43%	10,95	0,09%	67,16	0,52%
Belgija	1,24	0,33%	0,23	0,06%	1,47	0,39%
Bugarska	0,03	0,07%	0,04	0,12%	0,07	0,19%
Češka	1,29	0,86%	0,24	0,15%	1,53	1,01%
Danska	2,31	0,95%	0,29	0,12%	2,60	1,07%
Njemačka	10,60	0,41%	1,28	0,04%	11,88	0,45%
Estonija	0,03	0,18%	0,03	0,16%	0,06	0,34%
Irska	0,58	0,36%	0,29	0,17%	0,87	0,53%
Grčka	1,58	0,82%	0,33	0,17%	1,91	0,99%
Španjolska	3,13	0,30%	0,81	0,08%	3,94	0,38%
Francuska	12,98	0,65%	2,00	0,09%	14,98	0,74%
Italija	4,95	0,32%	0,78	0,05%	5,73	0,37%
Cipar	0,08	0,44%	0,04	0,22%	0,12	0,66%
Latvia	0,29	1,31%	0,06	0,26%	0,35	1,57%
Litva	0,13	0,40%	0,10	0,31%	0,23	0,71%
Luxemburg	0,07	0,17%	0,02	0,05%	0,09	0,22%
Mađarska	0,80	0,82%	0,28	0,28%	1,08	1,10%
Malta	0,08	1,13%	0,03	0,41%	0,11	1,54%
Nizozemska	1,70	0,28%	0,71	0,12%	2,41	0,40%
Austrija	1,66	0,54%	0,19	0,06%	1,85	0,60%
Poljska	1,94	0,50%	0,81	0,22%	2,75	0,72%
Portugal	0,86	0,53%	0,06	0,03%	0,92	0,56%
Rumunjska	0,60	0,45%	0,23	0,18%	0,83	0,63%
Slovenija	0,39	1,10%	0,06	0,17%	0,45	1,27%
Slovačka	0,10	0,14%	0,03	0,04%	0,13	0,18%
Finska	1,42	0,73%	1,23	0,63%	2,65	1,36%
Švedska	3,00	0,73%	0,23	0,06%	3,23	0,79%
Ujedinjeno kraljevstvo	4,37	0,23%	0,55	0,03%	4,92	0,26%

Izvor: Opća uprava za tržišno natjecanje Europske komisije; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

³⁶ Izvor: internet stranica Europske komisije:

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/scoreboard/index_en.html. Ministarstvo financija je koristilo podatke s internet stranice Europske komisije o državnim potporama dodijeljenim u 2012. godini, jer do 30. studenoga 2014. godine, Izvešće Europske komisije o državnim potporama dodijeljenim u 2013. godini još nije bilo objavljeno.

Što se tiče strukture horizontalnih potpora dodijeljenih u EU-27, u 2012. godini, na regionalne potpore se odnosi udio od 25 posto, za zaštitu okoliša i očuvanje energije 25 posto, za istraživanje i razvoj i inovacije 17 posto, zapošljavanje 5 posto, na kulturu 4 posto, usavršavanje 2 posto, itd.

U skladu s podacima iz Tablice 36., primjenjujući metodologiju Europske komisije (isključujući krizne potpore i potpore za željeznički promet), u Republici Hrvatskoj je u 2013. godini dodijeljeno ukupno 1,02 milijardi eura potpora (2,36 posto BDP-a), što je manje u odnosu na 2012. godinu, kada je dodijeljeno 1,04 milijardi eura potpora (2,37 posto BDP-a).

Republika Hrvatska je u 2012. godini industriji i uslugama dodijelila ukupno 0,54 milijardi eura ili 1,24 posto svog BDP-a.

U promatranoj godini, Republika Hrvatska je za horizontalne ciljeve, dodijelila svega 42 posto od ukupnih potpora danih industriji i uslugama, i to najviše za zaštitu okoliša i uštedu energije, za male i srednje poduzetnike, za istraživanje i razvoj i inovacije te zapošljavanje i kulturu.

U 2012. godini je za poticanje poljoprivrede, ribarstva i prometa (osim željezničkog) u Republici Hrvatskoj dodijeljeno ukupno 0,48 milijardi eura potpora ili 1,12 posto BDP-a.

Sukladno metodologiji Europske komisije, iz Tablice 36. isključene su potpore koje su Republika Hrvatska i članice EU dodijelile realnom gospodarstvu i bankama kako bi ublažile negativne posljedice financijske i gospodarske krize.

U EU je u 2012. godini samo 12,3 posto ukupnih potpora ocjenjivano pojedinačno, dok je 87,7 posto potpora u EU dodijeljeno bilo kroz skupna izuzeća bilo kroz programe potpora. Dodjela potpora kroz skupna izuzeća ili programe potpora daje državama članicama EU mogućnost za smanjenje njihovog administrativnog tereta i ujedno pruža značajnu fleksibilnost u radu, jer je na taj način omogućena dodjela potpora bez prethodne, odnosno dodatne kontrole od strane Europske komisije, a postavljeni kriteriji sukladnosti utvrđuju jednaka pravila za sve na unutarnjem tržištu.

S obzirom da je Ministarstvo financija zaduženo za izradu Godišnjeg izvješća o državnim potporama za 2013. godinu, također je zaduženo dostavljati i izvješće Europskoj komisiji, te je u i ovom Izvješću prikazalo podatke usklađene s metodologijom prikaza potpora u EU (posebice u pogledu zasebnog prikazivanja potpora za poljoprivredu, ribarstvo i željeznički promet, te potpora za usluge od općeg gospodarskog interesa i slično).

Naime, od 1. srpnja 2013. godine, pristupanjem Republike Hrvatske u EU, i sami podaci o dodijeljenim potporama Republike Hrvatske su dio Izvješća Europske komisije o državnim potporama dodijeljenim u 2013. godini, uz ostale države članice EU. Zbog primjene identične metodologije prikazivanja potpora, iz ovog izvješća o potporama, Europskoj komisiji će biti jasnije stvarno stanje potpora u Republici Hrvatskoj, u usporedbi s preostalim 27 država članica, kao i stvarna odstupanja u iznosima danih potpora u Republici Hrvatskoj u odnosu na druge članice, te će biti lakše procijeniti relativnu uspješnost Republike Hrvatske u postizanju strateških ciljeva EU 2020. pametnog, održivog i uključivog rasta.

8. PROCJENA DRŽAVNIH POTPORA U 2014. GODINI

S obzirom da su državne potpore dodijeljene u 2013. godini manje u odnosu na prethodna razdoblja, te se smatra kako se radi o pozitivnom trendu smanjenja potpora, vrlo teško se može procijeniti dodjela državnih potpora u 2014. godini, te se može pretpostaviti kako će dodijeljene potpore u 2014. godini biti na istom nivou kao i u 2013. godini, a velika je vjerojatnost da će ipak biti manje, odnosno da će pozitivan trend pada dodijele potpora i dalje biti isti, odnosno da će biti dodijeljeno manje potpora u 2014. godini u odnosu na prethodno razdoblje.

Naime, vrlo teško je izvršiti procjenu dodijele potpora u 2014. godini, prvenstveno zbog toga što je nakon 1. srpnja 2013. godine, odnosno pristupanjem Republike Hrvatske u EU, odobravanje, nadzor i povrat dodijeljenih državnih potpora preuzela u potpunosti Europska komisija, sukladno članku 107. UFEU, dok Ministarstvo financija daje mišljenja na prijedloge programa državnih potpora i pojedinačnih državnih potpora u odnosu na njihovu usklađenost s pravilima o državnim potporama prije prijave Europskoj komisiji radi odobrenja te daje mišljenja na prijedloge programa državnih potpora i pojedinačnih državnih potpora izuzetih od obveze prijave Europskoj komisiji.

Stoga, prema naprijed navedenom, ne može se govoriti o procjeni u konkretnim iznosima, već se može napomenuti kako se prema podacima o dodijeljenim potporama u prethodnim godinama, pretpostavlja da će davatelji dodijeliti dosta manje potpora, pogotovo počevši od potpora za poljoprivredu i ribarstvo, zatim pogotovo sektorskih potpora, dok bi regionalne potpore te potpore horizontalnim ciljevima trebale biti više u odnosu na prethodne godine odnosno one bi trebale rasti. Sam rast horizontalnih i regionalnih potpora povezan je i s primjenom modernizacije državnih potpora u Europskoj uniji (State Aid Modernisation – SAM), koji ukazuje na potrebu većeg usmjeravanja na tzv. „dobre potpore“, odnosno financiranje horizontalnih ciljeva kao što su istraživanje i razvoj i inovacije, zaštita okoliša, mali i srednji poduzetnici te regionalni razvoj. Međutim, iako bi ukupne državne potpore trebale biti znatno manje nego u proteklim godinama, u 2014. godini predstoje restrukturiranja pojedinih poduzetnika, osobito iz sektora prometa, za koje nije izvjesno hoće li im potpore biti odobrene od strane Europske komisije, pa nije moguće procijeniti točne iznose.

A s obzirom da Ministarstvo financija nije zaduženo za potpore poljoprivredi i ribarstvu, već se iste dodjeljuju sukladno posebnim propisima³⁷, Ministarstvu financija nisu dostupni detaljni podaci o ovom sektoru, već se jedino temeljem dosadašnjih kretanja te podataka iz Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2014. godinu može zaključiti da bi i te potpore u Republici Hrvatskoj u 2014. godini mogle ostati na podjednakoj razini kao u 2013. godini³⁸ ili se eventualno zbog proračunskog ograničenja, smanjiti za 5 do 10 posto u odnosu na prethodnu godinu.

³⁷ Zakon o potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju (Narodne novine, br. 80/2013, 41/2014 i 107/2014) te ostali nacionalni i EU propisi.

³⁸ Sukladno podacima iz Godišnjeg izvještaja o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2013. godinu (Narodne novine, broj 96/2014).

9. ZAKLJUČAK

U Godišnjem izvješću o državnim potporama za 2013. godinu, vidljiv je trend pada dodijeljenih potpora. Naime, i u 2013. godini razlog smanjenja iznosa dodijeljenih potpora je gospodarska kriza a samim time i poteškoće poslovanja korisnika te manji iznosi sredstava raspoloživih proračunima davatelja državnih potpora.

Iako i u 2013. godini sektorske potpore dominiraju nad horizontalnim potporama, ipak se može govoriti o pozitivnom trendu smanjenja dodijele potpora. Naime, s obzirom da su ukupno dodijeljene potpore u 2013. godini iznosile 8.486,2 milijuna kuna i manje su za 3,6 posto odnosno za 312 milijuna kuna u odnosu na 2012. godinu, i za 6 posto ili 543,8 milijuna kuna u odnosu na 2011. godinu, istodobno je manji i udio tih potpora u BDP-u, te u 2013. godini iznosi 2,6 posto, u 2012. godini nešto više od 2,7 posto, a u 2011. godini 2,7 posto, te je vidljivo kontinuirano smanjenje navedenog udjela tijekom promatranog razdoblja. Samim time, došlo je i do smanjenja potpora po zaposlenom te je isti trend nastavljen i u potporama po stanovniku.³⁹

Nakon višegodišnjeg promatranog razdoblja, točnije od 2004. godine, u 2012. godini je po prvi puta došlo do smanjenja ukupnog iznosa dodijeljenih potpora sektoru poljoprivrede i ribarstva te se smanjenje tih potpora nastavilo i u 2013. godini kada su dodijeljene u iznosu od 2.956,2 milijuna kuna, što je smanjenje za 16,6 posto u odnosu na 2012. godinu te za 30,3 posto u odnosu na 2011. godinu. Samim time, smanjen je i udio tih potpora u BDP-u, koji u 2013. godini iznosi manje od 0,9 posto, te udio u ukupno dodijeljenim potporama u 2013. godini koji iznosi 34,8 posto.

Potpore dodijeljene sektoru industrije i usluga u 2013. godini iznosile su 5.530 milijuna kuna što čini 65,2 posto ukupno dodijeljenih potpora, a predstavlja povećanje za 5,2 posto u odnosu na 2012. godinu. Navedene potpore imaju udio u BDP-u od 1,7 posto.

U ukupno dodijeljenim potporama industriji i uslugama u 2013. godini i nadalje prevladavaju sektorske potpore s udjelom od 63 posto u ukupnim potporama industriji i uslugama odnosno s iznosom od 3.482,4 milijuna kuna, što je smanjenje za 5,1 posto u odnosu na 2012. godinu te za 1 posto u odnosu na 2011. godinu. Unutar sektorskih potpora, najviše potpora je u 2013. godini dodijeljeno sektoru prometa s udjelom od 42 posto, za usluge javnog radiotelevizijskog emitiranja 34,9 posto, sektoru brodogradnje 17,9 posto, za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama 4,1 posto te sektoru turizma 1,2 posto udjela. Također, u sektorskim potporama iznos od 2.125,3 milijuna kuna odnosi se na potpore za obavljanje službe od općeg gospodarskog interesa odnosno na potpore za željeznički, pomorski i zračni promet, te na potpore Hrvatskoj radioteleviziji.

Najpozitivniji trend u 2013. godini ipak predstavlja rast horizontalnih potpora (uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini) koje iznose 2.047,6 milijuna kuna, jer su horizontalne potpore u odnosu na sektorske potpore ipak

³⁹ U naprijed spomenutim iznosima nisu obuhvaćeni svi proračunski transferi prema gospodarstvu kao što su izdvajanja za cestogradnju, željezničku infrastrukturu i ostalo, već samo ona davanja države koja se sukladno Zakonu smatraju potporom, što je obrazloženo u uvodnom dijelu Izvješća.

pozitivnije, međutim iako se radi o rastu navedenih potpora, one i dalje imaju nizak udio, te čine 37 posto udjela u dodijeljenim potporama sektoru industrije i usluga. Dodjela horizontalnih potpora u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu je veća za 29,2 posto te za 60,9 posto u odnosu na 2011. godinu. Horizontalne potpore u 2013. godini imaju i 17,7 posto udjela u ukupno dodijeljenim potporama. Od ukupnog iznosa horizontalnih potpora u 2013. godini, na horizontalne potpore u užem smislu⁴⁰ odnosi se 1.289,5 milijuna kuna, na regionalne potpore 591,2 milijuna kuna, te na potpore na lokalnoj razini 166,9 milijuna kuna. U strukturi horizontalnih potpora u užem smislu u 2013. godini, najviše potpora dodijeljeno je za zaštitu okoliša i uštedu energije, zatim malim i srednjim poduzetnicima, za istraživanje i razvoj i inovacije, dok je najmanje potpora dodijeljeno za zapošljavanje, za kulturu, za usavršavanje te za razvoj širokopojsnih mreža.

Stoga je važno napomenuti kako se pozitivnim smatra rast potpora za istraživanje i razvoj i inovacije i za zaštitu okoliša i uštedu energije, te smanjenje potpora za restrukturiranje i sanaciju te promet, dok potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje i dalje rastu.

Podaci o podijeli dodijeljenih potpora prema karti regionalnih potpora odnosno po NUTS 2 regijama u Republici Hrvatskoj su također prikazani u ovom Izvješću te je vidljivo u objema regijama, Kontinentalna i Jadranska Hrvatska, konstantno nepovoljan odnos horizontalnih i sektorskih potpora, i to u najvećem razlogu što se i dalje najveći dio potpora dodjeljuje sektoru prometa, brodogradnje te za radiotelevizijsko emitiranje, a što se tiče horizontalnih potpora, najmanji dio potpora se dodjeljuje npr. za razvoj širokopojsnih mreža.

Iako se potpore male vrijednosti u smislu Zakona i ne smatraju potporama jer ne mogu narušiti trgovinu između Republike Hrvatske i država članica EU, ipak su prikazane u Izvješću kako bi se prikazalo da se navedenim potporama ipak izdvajaju značajna proračunskih sredstava kojima se pomaže poduzetnicima. U 2013. godini dodijeljeno je 617,7 milijuna kuna *de minimis* potpora, što predstavlja značajan iznos dodijeljenih potpora u Republici Hrvatskoj.

Stoga je, nakon analize svih dostavljenih podataka o dodijeljenim potporama, vidljivo smanjenje potpora, s naglaskom na gospodarsku krizu te poteškoće u poslovanju korisnika u Republici Hrvatskoj, ali i smanjene proračunske mogućnosti.

Potrebno je naglasiti da je i dalje potrebna promjena trenda dodjele državnih potpora u Republici Hrvatskoj, odnosno davatelji potpore svoja ograničena proračunska sredstva moraju usmjeravati u „dobre“ potpore horizontalnog karaktera, a ne sektorske potpore.

Pri tome, davatelji državnih potpora u Republici Hrvatskoj se moraju voditi Smjernicama politike državnih potpora u Republici Hrvatskoj, a koje naglašavaju upravo navedene ciljeve, a koji su osobito naglašeni u postupku modernizacije državnih potpora, pokrenutom od strane Europske komisije.

⁴⁰ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i očuvanje energije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje, kulturu, razvoj širokopojsnih mreža i olakšanje pristupa kapitalu radi krize.

PRILOG 1.

Davatelji potpora na razini središnje države u 2013. godini
1. Ministarstvo financija
2. Ministarstvo gospodarstva
3. Ministarstvo poduzetništva i obrta
4. Ministarstvo kulture
5. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
6. Ministarstvo poljoprivrede
7. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
8. Ministarstvo turizma
9. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
10. Ministarstvo branitelja
11. Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom
12. Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
13. Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara
14. Centar za restrukturiranje i prodaju
15. Agencija za obalni linijski pomorski promet
16. Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
17. Agencija za elektroničke medije
18. Hrvatski audiovizualni centar
19. Hrvatska banka za obnovu i razvitak
20. Hrvatski zavod za zapošljavanje
21. Hrvatska agencija za malo gospodarstvo i investicije
22. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
23. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
24. Hrvatski operator tržišta energije

PRILOG 2.

Kategorije državnih potpora

Pravila	
Kategorija	
Namjena	
HORIZONTALNA PRAVILA	
Istraživanje i razvoj i inovacije	
	Projekti istraživanja i razvoja za temeljna, primijenjena i razvojna istraživanja i studije o tehničkoj izvodivosti za primijenjena i razvojna istraživanja
	Pokriavanje troškova zaštite prava industrijskog vlasništva za male i srednje poduzetnike
	Novo osnovani mali poduzetnici koji se bave inovacijama
	Inovacije procesa i organizacije poslovanja u sektoru usluga
	Savjetodavne usluge o inovacijama i usluge koje potiču inovacije (mali i srednji poduzetnici)
	Unajmljivanje visoko stručnog kadra koji se privremeno zapošljava iz istraživačkih organizacija ili velikih poduzetnika u malim i srednjim poduzetnicima
	Osnivanje, širenje i oživljavanje inovacijskih clustera
Zaštita okoliša i ušteda energije	
	Postizanje višeg stupnja zaštite okoliša od obvezujućih standarda odnosno ukoliko ne postoje obvezujući standardi
	Nabava novih transportnih vozila po standardima višim od obvezujućih odnosno ukoliko ne postoje obvezujući standardi
	Prilagodba budućim obvezujućim standardima
	Istraživanja odnosno izrada studija neposredno vezanih za zaštitu okoliša
	Ušteda energije
	Obnovljivi izvori energije
	Kogeneracija i daljinsko grijanje
	Gospodarenje otpadom
	Sanacija onečišćenih područja
	Premještanje poduzetnika radi zaštite okoliša na postojećoj lokaciji
	Sustav trgovanja dozvolama
	Suzbijanje negativnih vanjskih učinaka zaštite okoliša putem smanjenja ili izuzeća od poreza za zaštitu okoliša za pojedine sektore ili kategorije poduzetnika uz mogućnost uvođenja viših poreza za ostale poduzetnike
Mali i srednji poduzetnici	
	Ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu i otvaranje novih radnih mjesta vezanih uz projekt ulaganja
	Pokriće troškova osnivanja i tekućih troškova poslovanja vezanih samo za male ženske poduzetnike
	Prilagodba budućim obvezujućim standardima
	Savjetodavne usluge
	Sudjelovanje na sajmovima

	Pokrivanje troškova prava industrijskog vlasništva
	Novi mali poduzetnici koji se bave inovacijama
	Savjetodavne usluge o inovacijama i usluge koje potiču inovacije
	Ulaganja rizičnog kapitala od strane investicijskih fondova
Zapošljavanje	
	Zapošljavanje invalidnih osoba ili osoba koje se teže zapošljavaju
	Pokriće dodatnih troškova zapošljavanja invalidnih osoba
Usavršavanje	
	Posebno usavršavanje zaposlenika
	Opće usavršavanje zaposlenika
Sanacija i restrukturiranje	
	Pomoć poduzetnicima u teškoćama kojima se temeljem ostvarivog i prihvaćenog plana restrukturiranja može osigurati dugoročni ostanak na tržištu
Kultura i zaštita baštine	
	Poticanje kulture i zaštita baštine
POSEBNA SEKTORSKA	
Kopneni promet (željeznički, cestovni, unutarjni plovni putevi)	
	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na gradski, prigradski, regionalni i nacionalni prijevoz
	Investicijska ulaganja u razvoj kombiniranog prijevoza koja se odnose na ulaganja u infrastrukturu te nepomične i pomične objekte koji su neophodni za pretovar
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Zračni promet	
	Služba od općeg gospodarskog interesa za zračni prijevoz unutar države između regionalnih zračnih luka
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama
Pomorski promet	
	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na pomorsku kabotažu
	Odobranje poreznih olakšica u cilju održavanja konkurentnosti brodara
	Pokriće troškova zapošljavanja koji se odnose na smanjenje stope doprinosa za socijalno osiguranje
	Zamjena posade odnosno podmirenje dijela troškova povratka pomorca u domovinu
	Ulaganje u obnovu flote koja čine dio strukturalne reforme čiji je cilj smanjivanje kapaciteta flote
	Usavršavanje pomoraca te ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Proizvodnja čelika	
	Zatvaranje poslovanja (kapaciteta) poduzetnika
	Zbrinjavanje viška radnika i prijevremeno umirovljenje radnika, pod uvjetom da se radi o djelomičnom ili potpunom zatvaranju kapaciteta
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama osim potpora za sanaciju i restrukturiranje

Brodogradnja	
	Prilikom djelomičnog ili potpunog zatvaranja kapaciteta mogu se pokriti sljedeći troškovi: zbrinjavanje viška radnika i prijevremeno umirovljenje; savjetodavne usluge radnicima koji su proglašeni viškom odnosno prijevremeno umirovljeni; prekvalifikacija radnika; preuređenje brodogradilišta, zgrada, postrojenja i infrastrukture za svrhe različite od brodogradnje
	Prilikom potpunog zatvaranja kapaciteta putem zajmova i državnih jamstava okončanje nedovršenih poslova
	Regionalne potpore za nadogradnju ili modernizaciju postojećih poduzetnika zbog poboljšanja iskoristivosti postojeće opreme i uređaja
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama
Javne radiodifuzijske usluge	
	Usluge od općeg gospodarskog interesa koje su u izravnoj vezi s demokratskim, socijalnim i kulturnim potrebama društva i potrebom očuvanja medijskog pluralizma
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Kinematografija i ostala audiovizualna djelatnost	
	Proizvodnja filmova i TV programa koji su od značaja za razvoj kulture sukladno potvrđenim nacionalnim kriterijima
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Poštanske usluge	
	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na univerzalne usluge, a ispunjava zahtjeve za kontinuitetom, tajnošću, neutralnošću, jednakosti postupanja i prilagodljivosti
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Turizam	
	Sve namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
REGIONALNA	
	Početna materijalna i nematerijalna ulaganja
	Otvoranje novih radnih mjesta povezanih s projektom ulaganja
	Naknada dijela troškova tekućeg poslovanja (postojanje dodatnih transportnih troškova, područja s naseljenošću ispod 8 stanovnika po km ² , udaljenost i nedostupnost pojedinih područja te za novoosnovane male poduzetnike)
	Veliki projekti ulaganja

Razina državne potpore

Opis razine
1. Državna razina
2. Regionalna razina
3. Lokalna razina
4. Ostalo

PRILOG 3.

Instrumenti državne potpore

A – Subvencije, porezna izuzeća i oprost duga

Subvencije i porezna izuzeća, čine prvu skupinu u kojoj cjelokupan iznos transferiran korisniku čini potporu. Ta skupina se dijeli na dvije podskupine:

- **A1** - subvencije (subvencije, neposredne subvencije kamata, oprost duga po osnovi zajma, prisilna nagodba i stečaj)
- **A2** - oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice (kao različiti oblici umanjenja poreza na dobit poduzetnicima, i to: olakšice s područja posebne državne skrbi - niža stopa poreza na dobit, olakšice i oslobađanja za porezne obveznike na području Grada Vukovara - niža stopa poreza na dobit, olakšice i oslobađanja za porezne obveznike koji posluju u slobodnim zonama - niža stopa poreza na dobit, poticaji ulaganja - niža stopa poreza na dobit, poticaji zapošljavanja invalidnih osoba - niža stopa poreza na dobit, poticaji istraživanja i razvoja - umanjenje porezne osnovice za troškove istraživanja i razvoja)

Osim subvencija i poreznih izuzeća u skupinu A2 ulaze i snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa, odgode pri plaćanju poreza, otpis duga i odgode pri podmirenju duga.

B - Udjeli u vlasničkom kapitalu

Kako bi država pomogla nekom poduzetniku, svoje potraživanje prema tom poduzetniku može pretvoriti u vlasnički udjel i time postaje suvlasnikom toga poduzetnika. U tu skupinu potpora ubrajaju se: državna ulaganja u vlasnički kapital poduzetnika kojima nije cilj stvaranje dobiti, kapitalna ulaganja i rizični kapital, pretvaranje duga prema državi u vlasnički udjel, prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima, odricanje od isplate dobiti poduzetnika na koju država ima pravo na temelju udjela u vlasništvu poduzetnika i sl. Ovdje se radi uglavnom o poduzetnicima u teškoćama, kojima država na ovaj način nastoji pomoći.

C – Financijski transferi

- **C1 - Povoljni zajmovi** - krediti koje država izravno ili putem ovlaštenih pravnih osoba ili putem poslovnih banaka, dodjeljuje poduzetnicima uz povoljnije uvjete od tržišnih, tj. niže kamatne stope od tržišnih, uz dulje vrijeme počeka ili otplate te druge povoljne uvjete. Takvi krediti obično su namijenjeni poduzetnicima u teškoćama koji kredit ne bi mogli dobiti pod redovnim tržišnim uvjetima, a uglavnom se dodjeljuju preko Hrvatske banke za obnovu i razvitak. U ovoj skupini nalaze se i zajmovi poduzetnicima u teškoćama.

D – Jamstva, opozvana jamstva

Obuhvaćaju državna jamstva za osiguranje od komercijalnih i nekomercijalnih rizika u nominalnom iznosu. Državna jamstva omogućuju korisniku da dobije kredit uz povoljnije uvjete od onih na financijskim tržištima. Državno jamstvo u pravilu ne predstavlja potporu korisniku ako su ispunjeni sljedeći uvjeti: da korisnik zajma nije u

financijskim poteškoćama, da korisnik zajma može na financijskom tržištu dobiti zajam po tržišnim uvjetima bez posredovanja države, da je državno jamstvo povezano s određenom financijskom transakcijom, ograničeno po visini i po vremenu trajanja, da državno jamstvo ne pokriva više od 80 posto određene financijske obveze, da se za državno jamstvo zaračunava tržišna cijena. Samo ako su kumulativno ispunjeni svi navedeni uvjeti, tada jamstvo ne predstavlja potporu.

Ovoj skupini pripadaju i opozvana jamstva kod kojih je element potpore jednak iznosu opozvanog jamstva.

Navedeni instrumenti dodjele potpore predstavljaju samo najčešće korištene instrumente.

Metodologija ocjene elementa državne potpore

Skupina A1	
Subvencije	ukupna vrijednost primljene subvencije
Neposredne subvencije kamata	ukupna vrijednost primljene subvencije (ili neisplata dijela kamata)
Oprost duga po osnovi zajma	vrijednost otpisanoga duga
Prisilna nagodba i stečaj	procijenjeni umanjeni iznos nagodbe ili tražbine iz stečajne mase u odnosu prema drugim vjerovnicima zbog svjesno prouzročenog slabijega položaja države kao vjerovnika u postupku nagodbe ili stečaja

Skupina A2	
Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice	nisu uključene porezne olakšice koje su općeg karaktera (npr.: porez na dobit kao opća mjera prema Zakonu o porezu na dobit), već samo olakšice koje su specifične za određenog poduzetnika ili skupinu poduzetnika odnosno za pojedino područje; potpora je ukupni izračunati iznos izuzeća ili olakšice
Snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa	vrijedi isto načelo kao i kod poreznih izuzeća – u potpore ne ulaze one olakšice koje imaju opći značaj; potporu čini ukupni izračunati iznos
Odgode pri plaćanju poreza	iznos kamate izračunate prema referentnoj stopi za razdoblje odgode (dekurzivni jednostavni kamatni račun) i svedene na sadašnju vrijednost
Otpis duga	iznos otpisanog duga
Odgode pri podmirenju duga	iznos kamate izračunate prema referentnoj stopi za razdoblje odgode (dekurzivni jednostavni kamatni račun) i svedene na sadašnju vrijednost

Skupina B	
Ulaganja u vlastiti kapital	potpora je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore
Kapitalna ulaganja i rizični kapital	element potpora nazočan je u svim državnim ulaganjima koje kao primarni cilj nemaju stvaranje dobiti; element potpore je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore; ovaj instrument obuhvaća ulaganja u vlasnički kapital, investicijska ulaganja i rizični kapital
Pretvaranje duga u vlasnički udjel	element potpore postoji u slučaju kada je država u slabijem položaju od ostalih vjerovnika; potpora je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore, koja proizlazi zbog slabijeg položaja države
Prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima	potpora je razlika između tržišne vrijednosti imovine i cijene po kojoj se prodaje
Odricanje od isplate dobiti poduzetnika	dio raspodijeljene dobiti, koja potječe iz vlasništva države u poduzetniku i kojega se država odrekne, predstavlja u cijelosti potporu

Skupina C1	
Povoljni zajmovi	razlika između referentne stope i povoljne kamatne stope po kojoj je zajam odobren; tako dobivena razlika se svodi na sadašnju vrijednost
Zajmovi poduzetnicima u teškoćama	razlika između referentne stope za poduzetnike u teškoćama i ugovorene povoljne kamatne stope; tako dobivena razlika se svodi na sadašnju vrijednost; potpora sadržana u ovakvim zajmovima može iznositi i do 100 posto vrijednosti zajma

Skupina D	
Jamstva	razlika između tržišne cijene jamstva i cijene državnog jamstva koja je niža; za poduzetnike u teškoćama potpora može iznositi i do 100 posto vrijednosti jamstva
Opozvana jamstva	iznos opozvanog jamstva

Skupina E1	
Ostalo	

PRILOG 4.

A. Popis izabranih odluka iz područja državnih potpora u razdoblju od 1. siječnja 2013. godine do 30. lipnja 2013. godine.

Rješenje o (naknadnom) odobrenju (sukladna potpora):

Klasa	UP/I 430-01/12-02/019
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva
Naziv	Operativni program potpora inovacijama u brodogradnji za 2013. godinu
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 1. veljače 2013. godine o odobrenju potpore
Objava	Narodne novine, broj 18/2013
<p>Agencija je 1. veljače 2013. godine utvrdila da je Prijedlog Operativnog programa potpora inovacijama u brodogradnji za 2013. godinu, sukladan pravilima o državnim potporama sektoru brodogradnje, te se odobrava državna potpora u obliku subvencije u ukupnom iznosu od 10.000.000,00 kuna, namijenjena za inovaciju za novu klasu broda, nove komponente i sustave broda te nove procese (koji uključuju proizvodnju, planiranje, logistiku ili projektiranje). Cilj i namjena Operativnog programa je osiguranje jednakih uvjeta poslovanja domaćih brodogradilišta u odnosu na svjetsku konkurenciju, osiguranje europskih uvjeta i standarda ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije, poticanje suradnje brodogradilišta sa sektorom malog i srednjeg poduzetništva putem suradnje na razvoju brodske opreme, razvoj specijalnih tailor-made brodova radi postizanja zdravog poslovanja i profitabilnosti. Davatelj državne potpore u obliku subvencije je Ministarstvo gospodarstva, a korisnici državne potpore za inovacije jesu veliki, srednji i mali poduzetnici – brodogradilišta koja grade komercijalne novogradnje ili se bave remontom i/ili preinakama brodova i objekata pomorske tehnologije, ne manjim od 100 brt i koji nisu u teškoćama. Državne potpore dodjeljuju se za industrijsku primjenu inovativnih proizvoda i procesa. To su tehnološki novi ili suštinski poboljšani proizvodi i procesi u usporedbi s najnovijim razvojnim dostignućima koja postoje u brodograđevnoj industriji. Implementacija inovativnog proizvoda ili procesa mora nositi rizik tehnološkog ili industrijskog neuspjeha i odnosi se na novu klasu broda, nove komponente i sustave broda te nove procese koji predstavljaju razvoj i provedbu inovativnih procesa glede proizvodnje, planiranja, logistike ili projektiranja. Navedene kategorije državne potpore sadržane su u točkama 17. i 19. Odluke, a opravdani troškovi navedeni u Operativnom programu odgovaraju opravdanim troškovima u Prilogu Odluke. Intenziteti opravdanih troškova za spomenute kategorije državnih potpora iznose 20 posto opravdanih troškova, dok za inovativne projekte u brodogradnji koji unapređuju ekološku zaštitu na način da premašuju postavljenje ekološke standarde EU državna potpora može iznositi do maksimalno 30 posto opravdanih troškova.</p>	

Klasa	UP/I 430-01/11-119/001
Davatelj	Hrvatski audiovizualni centar (HAVC)
Naziv	Pravilnik o postupku, kriterijima i rokovima za provedbu Nacionalnog programa promicanja audiovizualnog stvaralaštva (NPPAS)
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 12. ožujka 2013. godine o naknadnom odobrenju potpore
Objava	Narodne novine, broj 33/2013
<p>Agencija je naknadno ocjenjivala dodjelu državnih potpora kinematografskoj i audiovizualnoj djelatnosti, te je 12. ožujka 2013. godine donijela rješenje o naknadnom odobrenju državne potpore za proizvodnju audiovizualnih djela. U konkretnom slučaju, riječ je o subvencijama dodijeljenim poduzetnicima od strane HAVC-a za proizvodnju audiovizualnih djela (filmova) u 2010. i 2011. godini, temeljem nekadašnjeg Pravilnika o postupku, kriterijima i rokovima za provedbu Nacionalnog programa promicanja audiovizualnog stvaralaštva. Iako je u ovom slučaju bila riječ o subvencijama dodijeljenim bez prethodnog odobrenja Agencije, HAVC je sredstva dodjeljivao sukladno propisima o državnim potporama kinematografskoj i ostaloj audiovizualnoj djelatnosti, koji dopuštaju dodjelu potpora pod uvjetom da se radi o kulturnom proizvodu sukladno nacionalnim kriterijima svake države članice EU, a intenzitet potpore se u pravilu ograničava na 50 posto proračuna proizvodnje, dok se u slučaju proizvodnje filma i programa s teškim sadržajem odnosno onog s niskim proračunom, taj intenzitet može i povećati, do najviše 80 posto opravdanih troškova. U ovom slučaju proizlazilo je da je HAVC u većini slučajeva dodjeljivao državne potpore za kinematografsku djelatnost namijenjenu poticanju proizvodnje „niskoproračunskih“ i „teških ili zahtjevnih“ filmova, jer u Republici Hrvatskoj ne postoje stalni komercijalni izvori financiranja audiovizualnih djela kao u nekim članicama EU, riječ je o djelima koja su komercijalno neisplativa te je svaka pojedinačna potpora iznosila manje od 10 milijuna kuna, što predstavlja minimalno potreban iznos produkcijskih troškova da bi se film mogao natjecati na međunarodnom tržištu. Pri tome, HAVC je vodio računa da nijedna potpora ne premaši intenzitet od 80 posto opravdanih troškova.</p>	

Klasa	UP/I 430-01/13-02/009
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva
Naziv	Operativni program sektorima prerađivačke industrije za 2013. godinu
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 25. travnja 2013. godine o odobrenju potpore
Objava	Narodne novine, broj 55/2013
<p>Agencija je rješenjem od 25. travnja 2013. godine odobrila državne potpore u obliku subvencije u iznosu od 90.000.000,00 kuna, sadržane u Mjeri 1. „Poticanje početnih ulaganja“ i Mjeri 2. „Modernizacija tehnološkog procesa“ iz prijedloga Operativnog programa potpora sektorima prerađivačke industrije za 2013. godinu, jer je sukladna Zakonu o državnim potporama, a navedena potpora odnosi se na regionalnu potporu iz Odluke o objavljivanju pravila o regionalnim potporama (Narodne novine, broj 58/2008). Samim time utvrđeni su intenziteti regionalne potpore koji mogu iznositi najviše: do 40 posto velikim poduzetnicima, a kada se potpore dodjeljuju malim i</p>	

srednjim poduzetnicima, najviši intenzitet regionalne potpore može se uvećati za dodatnih 20 posto bruto ekvivalenta potpore za male poduzetnike i za 10 posto bruto ekvivalenta potpore za srednje poduzetnike. Visina državne potpore po pojedinom primatelju, za iste opravdane troškove, ne može prijeći najviše dozvoljeni intenzitet regionalne potpore odnosno ne može se zbrajati s potporama male vrijednosti i ostalim državnim potporama za iste opravdane troškove neovisno o razini davatelja, ukoliko bi se time premašio najviše dozvoljeni intenzitet regionalnih potpora. Davatelj državne potpore je Ministarstvo gospodarstva, a potpora je namijenjena sektorima prerađivačke industrije, i potpore se mogu dodijeliti svim poduzetnicima koji su registrirani za obavljanje djelatnosti navedenih u točki 4.3.2. rješenja, neovisno o njihovoj veličini (mali, srednji, veliki), pod uvjetom da zapošljavaju najmanje 20 radnika. Cilj Operativnog programa je provođenje politike regionalnog razvoja kojim se nastoji povećati gospodarski rast, sukladno načelima održivog razvoja, stvaranjem uvjeta koji će omogućiti jačanje konkurentnosti hrvatske prerađivačke industrije i realizaciju vlastitih razvojnih potencijala. Očekivani učinci Programa su: proizvodnja novih proizvoda i materijala, proizvodnih procesa ili usluga ili značajna poboljšanja već postojećih proizvoda, proizvodnih procesa ili usluga s višom dodanom vrijednosti, poticanje proizvodnje i konkurentnosti predmetnih industrijskih sektora uvođenjem novih tehnologija i tehnoloških postupaka, unapređenjem postojećih tehnologija i tehnoloških postupaka, te prijenos tehnologije i inovacija s ustrajanjem na većem udjelu vlastitih znanja. Mjera 1. „Poticanje početnih ulaganja“ odnosi se na poticanje početnih ulaganja koje uključuju: poticanje ulaganja u osnivanje nove proizvodne djelatnosti, u nove proizvode i materijale, odnosno u nove proizvodne procese, te temeljnu promjenu sveukupnog proizvodnog procesa postojeće poslovne djelatnosti, dok Mjera 2. „Modernizacija tehnološkog procesa“ podrazumijeva dodjelu potpore za ulaganja u proširenja već postojeće poslovne djelatnosti, širenje raznolikosti proizvodnje u smislu, novih dodatnih proizvoda, proizvodnih procesa ili usluga s višom dodanom vrijednosti, značajna poboljšanja i modernizaciju postojećih postrojenja koja će osigurati primjenu najbolje raspoloživih tehnika (NTR) s ciljem stjecanja okolišne dozvole (rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša); nabavu novih tehnologija (strojevi, postrojenja, oprema za proizvodnju, mjerni i kontrolni uređaji, instrumenti); te nabavu industrijskog znanja (engl. know-how), posebnih znanja i vještina, računalnih programa (engl. software) usmjerenih proizvodnji. Opravdani troškovi i intenzitet državne potpore predviđeni su u točki 10.1. prijedloga Operativnog programa, te se isključivo odnose na Mjeru 1. i 2.

Klasa	UP/I 430-01/13-02/012
Davatelj	Hrvatska agencija za malo gospodarstvo i investicije
Naziv	Odobrenje za izmjenu jamstva Pravilnika o izdavanju jamstva
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 23. svibnja 2013. godine o odobrenju potpore
Objava	Narodne novine, broj 67/2013
Agencija je rješenjem od 23. svibnja 2013. godine odobrila izmjenu članka 15. stavka 2. Pravilnika o izdavanju jamstva pod nazivom „Jamstvo koje sadrži regionalnu potporu za male i srednje poduzetnike“ jer je sukladan sa Zakonom o državnim potporama. Pravilnik je odobren rješenjem Agencije od 2. lipnja 2011.	

godine (Narodne novine, broj 69/2011), a navedeni članak Pravilnika koji se odnosi na dodjelu regionalne potpore izmijenjen je budući je u međuvremenu izmijenjena regionalna karta temeljem koje se dodjeljuju regionalne potpore. Prema novoj Odluci o karti regionalnih potpora (Narodne novine, broj 19/2013), Republika Hrvatska je umjesto na tri prostorne jedinice za statistiku 2. razine (Sjeverozapadna Hrvatska, Središnja i Istočna (Panonska) Hrvatska i Jadranska Hrvatska), kako je to bilo određeno u Odluci o karti regionalnih potpora (Narodne novine, broj 52/2008), podijeljena na dvije prostorne jedinice (Jadranska Hrvatska i Kontinentalna Hrvatska). Intenziteti regionalne potpore također su promijenjeni, tako da za poduzetnike u Kontinentalnoj Hrvatskoj iznose 40 posto, dok za poduzetnike u Jadranskoj Hrvatskoj iznose 50 posto. Za male poduzetnike navedeni intenzitet može se povećati za 20 posto bruto ekvivalenta potpore, dok se za srednje poduzetnike može povećati za 10 posto bruto ekvivalenta potpore.

Klasa	UP/I 430-01/11-83/005
Davatelj	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
Naziv	Zahtjev za naknadno odobrenje državne potpore za poduzetnika Odlagalište sirovina d.o.o., Zadar
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 11. travnja 2013. godine o naknadnom odobrenju potpore
Objava	Narodne novine, broj 55/2013
<p>Agencija je rješenjem od 11. travnja 2013. godine naknadno odobrila državnu potporu u obliku subvencionirane kamate, poduzetniku Odlagalište sirovina d.o.o., u iznosu od 1.691.306,17 kuna, sadržanu u Odluci Upravnog odbora Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, od 19. srpnja 2007. godine, jer je sukladna Zakonu o državnim potporama. Naime, radi se o potpori dodijeljenoj poduzetniku koji djeluje u sektoru koji nije isključen od dodjele regionalne potpore i koji ne pripada kategoriji poduzetnika u teškoćama, sukladno točkama 8. i 9. Odluke o regionalnim potporama, te se radi o mjeri koja predstavlja stvarni poticaj za ulaganje u regiji koje ostvaruje pravo na regionalnu potporu i kojom se potiče gospodarski razvoj područja s neuobičajeno niskim životnim standardom i velikom nezaposlenosti, kao što je to predviđeno u točkama 10. i 16. Odluke o regionalnim potporama. Regionalna potpora namijenjena je ulaganju u materijalnu imovinu koja se, između ostalog, odnosi na proširenje već postojeće djelatnosti, širenje raznolikosti proizvodnje poslovne djelatnosti u smislu novih i dodatnih proizvoda. Materijalna imovina odnosi se na kupnju zemljišta, nabavu opreme i strojeva, čime su ispunjeni uvjeti iz točke 34. Odluke o regionalnim potporama. Ukupan iznos dodijeljenih državnih potpora za realizaciju Projekta Centra primarne obradu otpada iznosi 3.248.689,32 kune, što čini 12 posto od utvrđenih opravdanih troškova ulaganja, a time su zadovoljeni uvjeti iz točke 39. Odluke o regionalnim potporama u pogledu vlastitog doprinosa poduzetnika i iz Odluke o karti regionalnih potpora, odnosno da ukupni iznos svih dodijeljenih potpora ne prelazi više od 60 posto opravdanih troškova.</p>	

Klasa	UP/I 430-01/13-02/014
Davatelj	Grad Split
Naziv	Plan restrukturiranja HNK Hajduk Split š.d.d.
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 6. lipnja 2013. godine o odobrenju potpore
Objava	Narodne novine, broj 88/2013
<p>Agencija je 6. lipnja 2013. godine donijela rješenje kojim se odobrava državna potpora za restrukturiranje sadržana u Planu restrukturiranja HNK Hajduk Split š.d.d. jer je sukladna sa Zakonom o državnim potporama. Naime, HNK Hajduk š.d.d. je poduzetnik u smislu članka 2. stavka 2. Zakona o državnim potporama, jer obavlja sportsku djelatnost, te je registriran za obavljanje sportske djelatnosti sudjelovanja u sportskim natjecanjima, sportske poduke, upravljanja i održavanja sportskih građevina, a obavlja i druge djelatnosti, što uključuje promidžbu, kupnju i prodaju i posredovanje u prometu uslugama i robom, odnosno ostvaruje prihode od prodaje igrača, ulaznica i suvenira, te sponzorstava i televizijskih prava. Državna potpora iznosi 30 milijuna kuna uvećana za kamate i troškove kredita i odnosi se na jamstvo grada Splita za kredit Privredne banke Zagreb d.d. u iznosu od 15 milijuna kuna i jamstvo grada Splita za kredit Hypo Alpe-Adria banke d.d. u iznosu od 15 milijuna kuna. Mjere restrukturiranja provodit će se do 31. prosinca 2013. godine, a odnose se na ponovnu uspostavu dugoročne održivosti HNK Hajduk Split š.d.d, osiguranje vlastitog doprinosa u procesu restrukturiranja u iznosu od 28 milijuna kuna što čini 48 posto ukupnih troškova restrukturiranja te na kompenzacijske mjere koje se odnose na smanjenje broja igrača obuhvaćenih profesionalnim ugovorom, smanjivanje iznosa profesionalnih ugovora, smanjenje broja trenera te popunjavanje profesionalnih igrača iz selekcije mladog uzrasta.</p>	

Klasa	UP/I 430-01/13-02/007
Davatelj	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Naziv	Restrukturiranje poduzetnika Croatia Airlines d.d.
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 27. lipnja 2013. godine o odobrenju potpore
Objava	Narodne novine, broj 105/2013
<p>Agencija je rješenjem od 27. lipnja 2013. godine odobrila državnu potporu za restrukturiranje u obliku pretvaranja duga u vlasnički udjel i subvencija, sadržanu u Programu restrukturiranja poduzetnika Croatia Airlines d.d., budući da su u predmetnom programu restrukturiranja sukladno pravilima bili ispunjeni svi uvjeti koje se odnose na opis uzroka koji su poduzetnika doveli u teškoće, način ponovne uspostave dugoročne održivosti, izbjegavanje prekomjernog narušavanja tržišnog natjecanja i vlastiti doprinos restrukturiranju. U konkretnom slučaju riječ o je potpore u iznosu od 1.182.226.727,92 kune, dok će poduzetnik u razdoblju restrukturiranja koje traje do 2015. godine, osigurati vlastiti doprinos u iznosu od 761 milijun kuna (39,2 posto troškova restrukturiranja), a koji se sastoji od prodaje pokretne i nepokretne imovine, te kredite sklopljene prema tržišnim uvjetima. Mjere restrukturiranja sadrže promjene u postojećem poslovnom modelu, racionalizaciju svih troškova, optimalno upravljanje flotom i prihodima te smanjenje broja zaposlenika. Također, poduzetnik se obvezao u razdoblju restrukturiranja provesti i značajne kompenzacijske mjere: one se odnose na smanjenje flote za jedan zrakoplov A320, odgodu isporuke zrakoplova i na ukidanje i smanjivanje letova na određenim linijama i provodit će se u razdoblju od 2013. do 2015. godine.</p>	

Klasa	UP/I 430-01/13-04/001
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva
Naziv	Restrukturiranje poduzetnika Imunološki zavod d.d.
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 27. lipnja 2013. godine o odobrenju potpore
Objava	Narodne novine, broj 106/2013
<p>Agencija je rješenjem od 27. lipnja 2013. godine odobrila državnu potporu za restrukturiranje sadržanu u Programu restrukturiranja poduzetnika Imunološki zavod d.d. u iznosu od 68.030.000,00 kuna, a koja se odnosi na državno jamstvo od 43.230.000,00 kuna odobreno u sanacijskom postupku u 2011. godini radi pokrivanja kredita Hrvatske poštanske banke d.d., te pretvaranje duga prema Agenciji za upravljanje državnom imovinom (AUDIO) u vlasnički udjel u iznosu od 24.800.000,00 kuna, temeljem pozajmice iz 2006. godine. Poduzetnik se u Programu restrukturiranju obvezao osigurati vlastiti doprinos u iznosu od 52.732.000,00 kuna što čini 44 posto ukupnih troškova restrukturiranja, te na kompenzacijske mjere koje se odnose na izdvajanje poslovne jedinice za istraživanje i razvoj u sustav Sveučilišta u Zagrebu, kao i povlačenje s određenih tržišta. Program restrukturiranja provodit će se do kraja 2015. godine, a odnosi se na ponovnu uspostavu dugoročne održivosti poduzetnika, osobito u proizvodnji virusnih cjepiva i krvnih derivata. Ukupni trošak restrukturiranja iznosi 120,7 milijuna kuna.</p>	

Klasa	UP/I 430-01/13-03/001
	Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja – pokrenut postupak po službenoj dužnosti
Naziv	Postupak naknadnog odobrenja državnih potpora dodijeljenih poduzetniku Varteks d.d. 2006. i 2007. godine
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 28. lipnja 2013. godine o naknadnom odobrenju potpore
Objava	Narodne novine, broj 96/2013
<p>Agencija je rješenjem od 28. lipnja 2013. godine naknadno odobrila državne potpore u obliku subvencije u ukupnom iznosu od 8.028.590,00 kuna koje se odnose na sljedeće: iznos od 3.939.642,00 kuna koji je poduzetniku Varteks d.d. dodijeljen temeljem programa Mjere za poticanje razvoja i poboljšanje stanja u tekstilnoj i kožarsko-obučarskoj industriji Republike Hrvatske u 2006. godini, iznos od 2.088.948,00 kuna koji je poduzetniku dodijeljen temeljem programa Mjere za poticanje razvoja i poboljšanje stanja u tekstilnoj i kožarsko-obučarskoj industriji Republike Hrvatske u 2007. godini, te iznos od 2.000.000,00 kuna koji je poduzetniku dodijeljen temeljem Programa uvođenja i usavršavanja CAD/CAM sustava u tekstilnoj, odjevnoj i kožarskoj industriji Hrvatske u 2007. godini, jer su sukladne sa Zakonom o državnim potporama. Navedene potpore su utrošene prema Programu restrukturiranja temeljem kojeg su primjenom pravila iz Odluke poduzetniku Varteks d.d. odobrene državne potpore za restrukturiranje rješenjem od 19. svibnja 2011. godine i zbog toga su sukladne Zakonu o državnim potporama.</p>	

Klasa	UP/I 430-01/11-00/002
	Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja – pokrenut postupak po službenoj dužnosti
Naziv	Naknadno odobrenje državne potpore poduzetniku Croatia banka d.d.
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 27. lipnja 2013. godine o naknadnom odobrenju potpore
Objava	Narodne novine, broj 113/2013
<p>Agencija je 27. lipnja 2013. godine odobrila državnu potporu za restrukturiranje u obliku dokapitalizacije i pretvaranja potraživanja u temeljni kapital poduzetnika Croatia banka d.d. sadržanu u Planu restrukturiranja poduzetnika Croatia banka d.d. u ukupnom iznosu od 270.000.000,00 kuna i odnosi se na provedbu procesa restrukturiranja poduzetnika u razdoblju od 2010. do 2015. godine. U provedenom postupku utvrđeno je kako pretvaranje potraživanja Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (DAB) po hibridnom depozitu u iznosu od 70 milijuna kuna (od 28. listopada 2008. godine), koje je pretvoreno u temeljni kapital poduzetnika Croatia banka d.d. u ožujku 2010. godine, zatim pretvaranje potraživanja DAB-a po hibridnim obveznicama u iznosu od 70 milijuna kuna u temeljni kapital i dokapitalizacija od stane DAB-a, izdavanjem novih redovnih dionica, u iznosu od 130 milijuna kuna, provedeno u prosincu 2012. godine, predstavljaju državnu potporu iz članka 3. stavka 1. Zakona o državnim potporama te članka 8. Uredbe o državnim potporama. S obzirom da se poduzetnik Croatia banka d.d. smatra poduzetnikom u teškoćama, zbog toga može biti primatelj državne potpore za restrukturiranje. Vlastiti doprinos poduzetnika u procesu restrukturiranja ukupno iznosi 209,3 milijuna kuna što predstavlja 43,7 posto, ukupnih troškova restrukturiranja i odnosi se na prodaju materijalne imovine, kredite sklopljene prema tržišnim uvjetima i prodaju potraživanja. Kompenzacijske mjere odnose se na zatvaranje dvije profitabilne poslovnice do kraja 2015. godine.</p>	

Rješenje o odbacivanju (nije potpora):

Klasa	UP/I 430-01/13-02/005
Davatelj	Ministarstvo kulture
Naziv	Program financiranja nakladništva
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 27. veljače 2013. godine o odbacivanju zahtjeva zbog nepostojanja zakonskih pretpostavki za vođenjem postupka
<p>Agencija je rješenjem od 27. veljače 2013. godine odbacila zahtjev Ministarstva kulture za odobrenje državne potpore za kulturu namijenjene financiranju nakladništva, sadržane u prijedlogu Programa financiranja nakladništva 2014.-2016. godine, zbog nepostojanja zakonskih pretpostavki za vođenjem postupka. Naime, Ministarstvo kulture temeljem Programa financiranja nakladništva 2014.-2016. godine planiralo je odobravati državne potpore za izdavanje knjiga, časopisa i elektroničke publikacije, književne manifestacije i književne programe u knjižarama s ukupno planiranim sredstvima za provedbu Programa od 61.500.000,00 kuna. Trajanje Programa planirano je od 1. siječnja 2014. godine do 31. prosinca 2016. godine, a navedene potpore odnose se na poticanje kulture i zaštitu baštine. Međutim, s obzirom da je Agencija rješenjem od 10. veljače 2011. godine odobrila</p>	

Program financiranja nakladništva 2011.-2013. godine, koji je trajao do 31. prosinca 2013. godine, Agencija ne može odlučivati o programima koji sadrže državne potpore, a koji će se primjenjivati tek nakon pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju, donosno koje će se dodjeljivati nakon 1. siječnja 2014. godine, jer ne postoje zakonske pretpostavke za njihovo odobrenje. Dakle, Ministarstvo po isteku Programa financiranja nakladništva 2011.-2013. godine može podnijeti novi zahtjev za odobravanje državne potpore za kulturu namijenjene financiranju nakladništva, za razdoblje od 2014. godine, Europskoj komisiji, jer nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, kontrola zakonitosti državnih potpora, njihov nadzor i povrat prelaze u isključivu nadležnost Europske komisije koja je odgovorna za odlučivanje o državnim potporama svih država članica.

Klasa	UP/I 430-01/13-02/008
Davatelj	Grad Zagreb
Naziv	Dostava žalbe Tonija Gabrića iz Zagreba na postupanje
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 12. ožujka 2013. godine o odbacivanju zbog nenadležnosti
<p>Agencija je rješenjem od 12. ožujka 2013. godine zbog nenadležnosti odbacila žalbu Tonija Gabrića iz Zagreba, dostavljene od strane Grada Zagreba na nadležno postupanje. Naime, žalba je podnesena od strane Tonija Gabrića iz Zagreba, Gradu Zagrebu, koji je istu rješenjem odbio, jer je Toni Gabrić zatražio pristup informaciji, konkretno Zapisniku o radu Povjerenstva za provedbu Javnog natječaja za dodjelu potpora male vrijednosti nakladnicima elektroničkih publikacija za proizvodnju i objavu programskih sadržaja i Bodovnu listu iz članka 6. Odluke o sufinanciranju proizvodnje i objave programskih sadržaja u elektroničkim publikacijama za 2012. godinu. S obzirom da je u konkretnom slučaju bila riječ o dodjeli potpore male vrijednosti, o čemu Agencija nema nikakvih saznanja budući da je riječ o potporama male vrijednosti za čiju dodjelu nije bilo potrebno prethodno odobrenje Agencije, te slijedom navedenog razvidno je da Agencija ne može biti drugostupanjsko tijelo za rješavanje po žalbi tijela koja rješavaju u prvom stupnju.</p>	

Klasa	UP/I 430-01/13-02/004
Davatelj	Hrvatska banka za obnovu i razvitak
Naziv	Zahtjev za izdavanje klauzule izuzeća za poslove izvoznokreditnog osiguranja
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 9. svibnja 2013. godine o odbacivanju
Objava	Narodne novine, broj 103/2013
<p>Agencija je rješenjem od 9. svibnja 2013. godine utvrdila da se poslovi kratkoročnog izvoznokreditnog osiguranja od neutrživih rizika sadržani u zahtjevu Hrvatske banke za obnovu i razvitak od 30. siječnja 2013. godine, broj: AK/BB-1100-026/2013, ne odnose na državnu potporu izvoznicima u smislu Zakona o državnim potporama, te se odobrava primjena klauzule izuzeća na poslove kratkoročnog izvoznokreditnog osiguranja i reosiguranja za rizike koji se privremeno smatraju neutrživima iz točke I. izreke navedenog rješenja koje obavlja Hrvatska banka za obnovu i razvitak do 31. prosinca 2018. godine. Naime,</p>	

ocijenjeno je da u ovom trenutku tržište za poslove izvozno kreditnog osiguranja, odnosno osiguranja izvoznih poslova od političkih i komercijalnih rizika nije razvijeno, pa se zbog nemogućnosti izvoznika da osiguraju svoja izvozna potraživanja kod privatnih osiguravatelja, takvi rizici privremeno smatraju neutrživim te je na njih moguće primijeniti klauzulu izuzeća za razdoblje od 9. svibnja 2013. godine do najkasnije 31. prosinca 2018. godine.

Klasa	UP/I 430-01/13-02/010
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva
Naziv	Program jamstvenog fonda za prerađivačku industriju i inovacije u prerađivačkoj industriji za 2013.
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 9. svibnja 2013. godine o odbacivanju
Objava	Narodne novine, broj 64/2013
<p>Agencija je rješenjem od 9. svibnja 2013. godine utvrdila da se državno jamstvo sadržano u prijedlogu Programa jamstvenog fonda za prerađivačku industriju i inovacije u prerađivačkoj industriji za 2013. godinu ne odnosi na državnu potporu u smislu Zakona o državnim potporama. Uvjeti koji moraju biti zadovoljeni da prijedlog Programa jamstvenog fonda za prerađivačku industriju i inovacije u prerađivačkoj industriji za 2013. godinu, isključuje postojanje potpore su sljedeći: korisnici su mali i srednji poduzetnici koji se ne nalaze u financijskim teškoćama i čiji kreditni rejting ne može biti niži od „Dovoljne sposobnosti plaćanja“ kako je to predviđeno u Odluci o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstva, iznos jamstva pokriva do 75 posto glavnice i ne može biti viši od 1.500.000,00 kuna, godišnja naknada za jamstvo na neotplaćeni iznos glavnice iznosi 1,35 posto i plaća se početkom svake godine trajanja jamstva, te iznos godišnje naknade za jamstvo preispituje se svake godine i u slučaju promjene iznosa, naknada se primjenjuje na izdana i buduća jamstva.</p>	

Klasa	UP/I 430-01/12-02/016
Davatelj	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Naziv	Prijedlog Odluke o davanju državnog jamstva društvu HŽ Infrastruktura d.o.o. za kreditno zaduženje kod Zagrebačke banke d.d. na iznos od 450 milijuna kuna
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 24. siječnja 2013. godine o odbacivanju
Objava	Narodne novine, broj 32/2013
<p>Agencija je rješenjem od 24. siječnja 2013. godine utvrdila da se državno jamstvo sadržano u nacrtu prijedloga Odluke Vlade Republike Hrvatske o davanju državnog jamstva u korist Zagrebačke banke d.d. za kreditno zaduženje poduzetnika HŽ Infrastruktura d.o.o., radi osuvremenjivanja i izgradnje željezničke infrastrukture, u iznosu od 450.000.000,00 kuna, ne odnosi na državnu potporu u smislu Zakona o državnim potporama. Naime, ulaganje u željezničku infrastrukturu je od općeg interesa za Republiku Hrvatsku, a poduzetnik HŽ Infrastruktura d.o.o. osnovan je s ciljem upravljanja, održavanja i izgradnje željezničke infrastrukture koja je otvorena</p>	

svim korisnicima, potencijalnim i sadašnjim pod jednakim uvjetima, te iz Plana investicija poduzetnika za 2013. godinu proizlazi da će financijska sredstva predmetnog kredita biti utrošena isključivo na projekte osuvremenjivanja i izgradnje željezničke infrastrukture.

Klasa	UP/I 430-01/12-02/017
Davatelj	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Naziv	Prijedlog Odluke o davanju državnog jamstva društvu HŽ Infrastruktura d.o.o. za kreditno zaduženje kod OTP Banke d.d.
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 1. veljače 2013. godine o odbacivanju
Objava	Narodne novine, broj 32/2013
<p>Agencija je rješenjem od 1. veljače 2013. godine utvrdila da se državno jamstvo sadržano u nacrtu prijedloga Odluke Vlade Republike Hrvatske o davanju državnog jamstva u korist OTP banke d.d., za kreditno zaduženje poduzetnika HŽ Infrastruktura d.o.o., radi financiranja likvidnosti odnosno obrtnih sredstava, u iznosu od 170.000.000,00 kuna, ne odnosi na državnu potporu u smislu Zakona o državnim potporama. S obzirom da je ulaganje u željezničku infrastrukturu od općeg interesa za Republiku Hrvatsku, a poduzetnik HŽ Infrastruktura d.o.o. je osnovan s ciljem upravljanja, održavanja i izgradnje željezničke infrastrukture koja je otvorena svim korisnicima, potencijalnim i sadašnjim pod jednakim uvjetima, financijska sredstva predmetnog kredita biti će utrošena isključivo na osiguranje likvidnosti i nesmetano izvršavanje aktivnosti HŽ Infrastrukture d.o.o. kao upravitelja infrastrukture.</p>	

Klasa	UP/I 430-01/13-02/002
Davatelj	Ministarstvo zdravlja
Naziv	Izdavanje državnog jamstva za kreditno zaduženje Opće bolnice Pula (300 milijuna kuna)
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 1. veljače 2013. godine o odbacivanju
Objava	Narodne novine, broj 32/2013
<p>Agencija je rješenjem od 1. veljače 2013. godine utvrdila da se državno jamstvo sadržano u nacrtu prijedloga Odluke Vlade Republike Hrvatske o davanju državnog jamstva u korist Erste & Steiermarkische bank d.d. za kreditno zaduženje Opće bolnice Pula, u iznosu od 300.000.000,00 kuna, ne odnosi na državnu potporu u smislu Zakona o državnim potporama, jer se radi o ulaganjima u javnu ustanovu koja obavlja djelatnost koja nema gospodarski karakter i samim time se ne smatra poduzetnikom na tržištu. Samo ulaganje u izgradnju nove građevine Opće bolnice Pula predstavlja opći interes za Istarsku županiju, ali i za Republiku Hrvatsku. Na taj način bolnica će biti u mogućnosti svim korisnicima, pod jednakim uvjetima, pružati kvalitetnije zdravstvene usluge, aktivno sudjelovati u izradi i provedbi plana zdravstvene zaštite, planova promicanja zdravlja, prevencije te ranog otkrivanja bolesti.</p>	

Klasa	UP/I 430-01/13-02/001
Davatelj	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Naziv	Izdavanje državnog jamstva za Hrvatske ceste d.o.o. u iznosu od 53 milijuna eura
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 14. veljače 2013. godine o odbacivanju
Objava	Narodne novine, broj 32/2013
<p>Agencija je rješenjem od 14. veljače 2013. godine utvrdila da se državno jamstvo sadržano u prijedlogu Odluke Vlade Republike Hrvatske o davanju državnog jamstva u korist zajednice ponuditelja: Privredna banka Zagreb d.d. i Societe-Generale-Splitska banka d.d., za kreditno zaduženje poduzetnika Hrvatske ceste d.o.o., radi financiranja dodatnog investicijskog ciklusa cestogradnje na javnim cestama u Republici Hrvatskoj, u iznosu od 53.000.000 eura u kunsnoj protuvrijednosti, ne odnosi na državnu potporu u smislu Zakona o državnim potporama. S obzirom da je ulaganje u dodatni investicijski ciklus cestogradnje na javnim cestama (županijskim i lokalnim) od općeg interesa za Republiku Hrvatsku, a poduzetnik Hrvatske ceste d.o.o. zadužen je ispred Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske za gospodarenje javnim cestama kao općim dobrom, koje su otvorene svim korisnicima, potencijalnim i sadašnjim pod jednakim uvjetima, samim time financijska sredstva predmetnog kredita zajednice ponuditelja bit će utrošena isključivo na razvoj cestovne infrastrukture, gradnju i održavanje javnih cesta, odnosno za osiguranje nesmetanog upravljanja infrastrukturom.</p>	

Klasa	UP/I 430-01/13-02/003
Davatelj	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Naziv	Državno jamstvo poduzetniku HŽ Infrastruktura d.o.o. u iznosu od 27 milijuna eura (reprogram kredita)
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 14. veljače 2013. godine o odbacivanju
Objava	Narodne novine, broj 32/2013
<p>Agencija je rješenjem od 14. veljače 2013. godine utvrdila da se državno jamstvo sadržano u prijedlogu Odluke Vlade Republike Hrvatske o izmjeni Odluke o davanju državnog jamstva u korist Privredne banke Zagreb d.d., za kreditno zaduženje poduzetnika HŽ Infrastruktura d.o.o., radi financiranja prioriternih, već započetih investicija te minimalnog broja novih projekata, ne odnosi na državnu potporu u smislu Zakona o državnim potporama. S obzirom da je ulaganje u željezničku infrastrukturu od općeg interesa za Republiku Hrvatsku, a sam poduzetnik HŽ Infrastruktura d.o.o. osnovan je s ciljem upravljanja, održavanja i izgradnje željezničke infrastrukture koja je otvorena svim korisnicima, potencijalnim i sadašnjim pod jednakim uvjetima, financijska sredstva predmetnog kredita biti će utrošena isključivo na financiranje infrastrukture.</p>	

Klasa	UP/I 430-01/13-02/006
Davatelj	Grad Karlovac
Naziv	Odobrenje jamstva Gradskoj toplani d.o.o.
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 28. ožujka 2013. godine o odbacivanju
Objava	Narodne novine, broj 58/2013
<p>Agencija je rješenjem od 28. ožujka 2013. godine utvrdila da se jamstvo Grada Karlovca u iznosu od 30.000.000,00 kuna, za kreditno zaduženje poduzetnika Gradska toplana d.o.o. za financiranje nabave nekretnina i opreme za proizvodnju toplinske energije, ne odnosi se na državnu potporu u smislu Zakona o državnim potporama, jer poduzetnik djeluje na tržištu proizvodnje i isporuke toplinske energije isključivo na području Grada Karlovca, gdje nijedan drugi poduzetnik ne može proizvoditi i distribuirati toplinsku energiju, te time predmetno jamstvo ne narušava trgovinu između Republike Hrvatske i država članica Europske unije u mjeri u kojoj bi to moglo utjecati na ispunjenje međunarodno preuzetih obveza Republike Hrvatske koje proizlaze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Konkretnim projektom su predviđena ulaganja u opremu i nekretnine tog poduzetnika za obavljanje djelatnosti koja je ograničena isključivo na usko područje Grada Karlovca. Štoviše, Gradska toplana d.o.o. je temeljem odredbi Zakona o energiji i Zakona o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskom energijom, obvezna obavljati djelatnosti javne proizvodnje i opskrbe toplinskom energijom kao javnu službu, u okviru postojećeg zatvorenog sustava komunalnog gospodarstva.</p>	

Klasa	UP/I 430-01/12-02/006
Davatelj	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Naziv	Državno jamstvo za zaduženje društva Hrvatske autoceste d.o.o. od 120 milijuna eura
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 28. ožujka 2013. godine o odbacivanju
<p>Agencija je rješenjem od 28. ožujka 2013. godine utvrdila da se državno jamstvo u iznosu od 120.000.000 eura sadržano u Odluci Vlade Republike Hrvatske, od 20. lipnja 2012. godine, o davanju državnog jamstva u korist zajednice ponuditelja koju čine: Bank fur Arbeit und Wirtschaft und Oesterreiche Postsparkasse Aktiengesellschaft, Credit Suisse International, Erste & Steiermaerkische Bank d.d., Hypo Alpe-Adria-bank d.d., Privredna banka Zagreb d.d. i Zagrebačka banka d.d. za kreditno zaduženje društva Hrvatske autoceste d.o.o., radi financiranja Plana poslovanja za 2012. godinu, ne odnosi na državnu potporu u smislu Zakona o državnim potporama. S obzirom da je ulaganje poduzetnika Hrvatske autoceste d.o.o. u izgradnju i održavanje državnih cesta od općeg interesa za Republiku Hrvatsku, poduzetnik je zadužen i za gospodarenje javnim cestama kao općim dobrom, koje su otvorene svim korisnicima, potencijalnim i sadašnjim pod jednakim uvjetima, te stoga financijska sredstva predmetnog kredita za osiguranje nesmetanog upravljanja infrastrukturom odnosno izdano jamstvo ne predstavlja državnu potporu niti poduzetniku niti kreditnim vjerovnicima.</p>	

Klasa	UP/I 430-01/13-02/011
Davatelj	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Naziv	Prijedlog Odluke o izmjeni Odluke o davanju državnog jamstva za društvo HŽ Infrastruktura d.o.o. u iznosu od 88 milijuna eura
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 9. svibnja 2013. godine o odbacivanju
Objava	Narodne novine, broj 85/2013
<p>Agencija je rješenjem od 9. svibnja 2013. godine utvrdila da se državno jamstvo sadržano u prijedlogu Odluke Vlade Republike Hrvatske o izmjeni Odluke o davanju državnog jamstva u korist Zagrebačke banke d.d., za kreditno zaduženje društva HŽ Infrastruktura d.o.o., radi financiranja osuvremenjivanja i izgradnje željezničke infrastrukture, ne odnosi na državnu potporu u smislu Zakona o državnim potporama. Ulaganje u željezničku infrastrukturu od općeg je interesa za Republiku Hrvatsku, a poduzetnik HŽ Infrastruktura d.o.o. osnovan je s ciljem upravljanja, održavanja i izgradnje željezničke infrastrukture koja je otvorena svim korisnicima, potencijalnim i sadašnjim pod jednakim uvjetima te će financijska sredstva predmetnog kredita biti utrošena isključivo na financiranje investicija u infrastrukturu, te time izdano jamstvo ne predstavlja državnu potporu HŽ Infrastrukturi d.o.o. niti izmjena roka važenja izdanog državnog jamstva ne predstavlja indirektnu potporu postojećim željezničkim prijevoznicima, niti banci koja je odobrila kredit.</p>	

Klasa	UP/I 430-01/13-02/013
Davatelj	Ministarstvo pomorstva prometa i infrastrukture
Naziv	Zahtjev za očitovanje predstavlja li državno jamstvo za kreditno zaduženje društva Hrvatske autoceste d.o.o. u iznosu od 250 milijuna eura državnu potporu u smislu Zakona o državnim potporama
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 23. svibnja 2013. godine o odbacivanju
<p>Agencija je rješenjem od 23. svibnja 2013. godine utvrdila da se državno jamstvo u iznosu od 250.000.000,00 eura sadržano u Odluci Vlade Republike Hrvatske, od 9. svibnja 2013. godine, o davanju državnog jamstva u korist zajednice ponuditelja koju čine: Credit Suisse International, Croatia banka d.d., Istarska kreditna banka Umag d.d., Umag, OTP Banka Hrvatska d.d., Privredna banka Zagreb d.d., Zagreb, Societe Generale – Splitska banka d.d., Split i Zagrebačka banka d.d. Zagreb, za kreditno zaduženje društva Hrvatske autoceste d.o.o., radi financiranja Plana poslovanja za 2013. godinu, ne odnosi na državnu potporu u smislu Zakona o državnim potporama. Ulaganje poduzetnika Hrvatske autoceste d.o.o. u izgradnju i održavanje državnih cesta od općeg je interesa za Republiku Hrvatsku, a poduzetnik Hrvatske autoceste d.o.o. zadužen je za gospodarenje javnim cestama kao općim dobrom, koje su otvorene svim korisnicima, potencijalnim i sadašnjim pod jednakim uvjetima, te samim time financijska sredstva predmetnog kredita radi osiguranja nesmetanog upravljanja infrastrukturom odnosno izdano jamstvo ne predstavlja državnu potporu poduzetniku Hrvatske autoceste d.o.o. niti kreditnim vjerovnicima.</p>	

Klasa	UP/I 430-01/13-02/015
Davatelj	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Naziv	Državno jamstvo za kreditno zaduženje društva Hrvatske ceste d.o.o. od 66 milijuna eura
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 6. lipnja 2013. godine o odbacivanju
Objava	Narodne novine, broj 89/2013
<p>Agencija je rješenjem od 6. lipnja 2013. godine utvrdila da se državno jamstvo sadržano u nacrtu prijedloga Odluke Vlade Republike Hrvatske o davanju državnog jamstva u korist Erste & Steiermaerkische Bank d.d., za kreditno zaduženje društva Hrvatske ceste d.o.o., ne odnosi na državnu potporu u smislu Zakona o državnim potporama. Ulaganje društva Hrvatske ceste d.o.o. u izgradnju i održavanje državnih cesta (županijskih i lokalnih) od općeg je interesa za Republiku Hrvatsku, a poduzetnik Hrvatske ceste d.o.o. zadužen je ispred Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske za gospodarenje javnim cestama kao općim dobrom, koje su otvorene svim korisnicima, potencijalnim i sadašnjim pod jednakim uvjetima, te će financijska sredstva predmetnog kredita biti utrošena isključivo na razvoj cestovne infrastrukture, odnosno gradnju i održavanje javnih cesta. S obzirom da se radi o osiguranju nesmetanog upravljanja infrastrukturom, izdano jamstvo ne predstavlja državnu potporu poduzetniku Hrvatske ceste d.o.o. niti kreditnom vjerovniku.</p>	

Klasa	UP/I 430-01/13-02/018
Davatelj	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Naziv	Prijedlog Odluke o davanju državnog jamstva društvu HŽ Infrastruktura d.o.o. za kreditno zaduženje kod Erste Steiermarkische bank d.d. (650 milijuna kuna)
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 27. lipnja 2013. godine o odbacivanju
Objava	Narodne novine, broj 108/2013
<p>Agencija je rješenjem od 6. lipnja 2013. godine utvrdila da se državno jamstvo sadržano u nacrtu prijedloga Odluke Vlade Republike Hrvatske o davanju državnog jamstva u korist Erste & Steiermaerkische Bank d.d., za kreditno zaduženje društva HŽ Infrastruktura d.o.o., radi financiranja aktivnosti iz Plana poslovanja za 2013. godinu na održavanju željezničke infrastrukture i upravljanja prometom, u iznosu od 650.000.000,00 kuna ne odnosi na državnu potporu u smislu Zakona o državnim potporama. Ulaganje u željezničku infrastrukturu je od općeg interesa za Republiku Hrvatsku, a poduzetnik HŽ Infrastruktura d.o.o. osnovan je s ciljem upravljanja, održavanja i izgradnje željezničke infrastrukture koja je otvorena svim korisnicima, potencijalnim i sadašnjim pod jednakim uvjetima, te će financijska sredstva predmetnog kredita biti utrošena isključivo za održavanje željezničke infrastrukture i upravljanje prometom, stoga izdano jamstvo ne predstavlja državnu potporu HŽ Infrastrukturi d.o.o. niti predstavlja indirektnu potporu postojećim željezničkim prijevoznicima kao niti banci koja je odobrila kredit.</p>	

Klasa	UP/I 430-01/13-02/019
Davatelj	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Naziv	Državno jamstvo za kreditno zaduženje poduzetnika Autocesta Rijeka –Zagreb d.d. (55 milijuna eura)
Datum i način okončanja postupka	Rješenje Agencije od 28. lipnja 2013. godine o odbacivanju
Objava	Narodne novine, broj 104/2013
<p>Agencija je rješenjem od 6. lipnja 2013. godine utvrdila da se državno jamstvo u iznosu od 55.000.000,00 eura sadržano u nacrtu prijedloga Odluke Vlade Republike Hrvatske o davanju državnog jamstva u korist zajednice ponuditelja Hypo-Alpe-Adria bank d.d., OTP banke d.d. i Zagrebačke banke d.d., za kreditno zaduženje društva Autocesta Rijeka – Zagreb d.d. (ARZ d.d.), ne odnosi na državnu potporu u smislu Zakona o državnim potporama. Ulaganje poduzetnika ARZ d.d. u izgradnju i održavanje državnih cesta od općeg je interesa za Republiku Hrvatsku, te je poduzetnik ARZ d.d. zadužen za gospodarenje javnim cestama kao općim dobrom, koje su otvorene svim korisnicima, potencijalnim i sadašnjim pod jednakim uvjetima. Financijska sredstva predmetnog kredita bit će utrošena isključivo za razvoj cestovne infrastrukture, odnosno gradnju i održavanje javnih cesta, a s obzirom na to da se radi o osiguranju nesmetanog upravljanja infrastrukturom, izdano jamstvo ne predstavlja državnu potporu poduzetniku ARZ d.d. niti kreditnim vjerovnicima.</p>	

Rješenje o povratu potpora:

Klasa	UP/I 430-01/10-00/001
	Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja – postupak pokrenut po službenoj dužnosti
Naziv	Postupak utvrđivanja i ocjene državnih potpora dodijeljenih bez odobrenja Agencije poduzetniku Slavonija modna konfekcija d.d., Osijek, pokrenutom po službenoj dužnosti
Datum i način okončanja postupka	Rješenja Agencije od 28. ožujka 2013. godine te od 25. travnja 2013. godine
Objava	Narodne novine, br. 51/2013 i 111/2013
<p>Poduzetniku Slavonija modna konfekcija d.d., Agencija je naložila povrat državne potpore u dva postupka: <u>1. Potporu</u> (Rješenje Agencije, klasa: UP/I 430-01/07-00/039, od 28. ožujka 2013. godine, objavljeno u Narodnim novinama, broj 51/2013) za restrukturiranje u iznosu od 11.104.090,70 kuna, u obliku pretvaranja potraživanja u udjel u temeljnom kapitalu, odobrenu u 2005. godini, poduzetnik nije koristio za provedbu mjera restrukturiranja sukladno programu restrukturiranja, odnosno programom restrukturiranja nije postigao konačnu održivost, te u zadanim rokovima nije uspio otkloniti nepravilnosti u korištenju državne potpore, te <u>2. nezakonite državne potpore</u> (Rješenje Agencije, klasa: UP/I 430-01/10-00/01, od 25. travnja 2013. godine, objavljeno u Narodnim novinama, broj 111/2013), u obliku subvencija u iznosu od 1,3 milijuna kuna, povoljnijih zajmova u iznosu od 26,7 milijuna kuna, te pretvaranja potraživanja u udjel u temeljnom kapitalu u iznosu od 5,9 milijuna kuna, koje su poduzetniku u razdoblju restrukturiranja i nakon njegovog završetka u više navrata dodijeljene bez odobrenja Agencije, a koje mu nisu smjele biti odobrene sukladno pravilima o restrukturiranju. Donošenju</p>	

spomenutih odluka Agencije prethodili su dugotrajni postupci pred Agencijom koji su započeli još 2007. godine (nadzor provedbe programa restrukturiranja i korištenja dodijeljene potpore za restrukturiranje) te 2010. godine (utvrđivanje zakonitosti naknadno dodijeljenih državnih potpora). S obzirom da poduzetnik u zadanim rokovima nije uspio otkloniti nepravilnosti u provođenju programa restrukturiranja i korištenju državne potpore za postizanje održivosti, Agencija je utvrdila da poduzetnik mora vratiti potporu odobrenu u 2005. godini, sukladno članku 15. stavku 3. Zakona o državnim potporama. Također, obzirom da su poduzetniku tijekom restrukturiranja dodijeljene dodatne državne potpore, a koje Agencija nije naknadno odobrila, jer poduzetnik nije uspio „opravdati“ ni potporu za restrukturiranje odobrenu rješenjem iz 2005. godine, Agencija je, sukladno članku 14. stavku 1. Zakona o državnim potporama, naložila njihov povrat uvećan za iznos zakonske zatezne kamate počevši od dana početka korištenja državne potpore.

Prethodno obvezujuće mišljenje na zakon

Klasa	430-01/12-06/014
Davatelj	Ministarstvo financija
Naziv	Zahtjev za izdavanje mišljenja na Nacrt prijedloga zakona o trošarinama
Datum i način okončanja postupka	Prethodno obvezujuće mišljenje na zakon Agencije od 24. siječnja 2013. godine
Objava	Narodne novine, broj 15/2013
<p>Prethodno obvezujuće mišljenje o sukladnosti Prijedloga zakona o trošarinama s Konačnim prijedlogom zakona sa Zakonom o državnim potporama, Agencija je donijela 24. siječnja 2013. godine. Prijedlogu zakona o trošarinama s Konačnim prijedlogom zakona prethodilo je stručno mišljenje Agencije od 3. siječnja 2013. godine na Nacrt prijedloga zakona o trošarinama kojeg je Agencija zaprimila 27. prosinca 2012. godine. Uvidom u dostavljeni Konačni prijedlog zakona utvrđeno je da je izrađen sukladno sugestijama iz stručnog mišljenja od 3. siječnja 2013. godine. Budući da Konačni prijedlog zakona u dijelu koji se odnosi na povrat ili smanjenje plaćanja trošarina ukazuje na mogućnost postojanja državne potpore, Konačni prijedlog zakona predstavlja pravni temelj za donošenje programa državne potpore iz članka 3. stavka 2. Zakona o državnim potporama u kojem je propisano da se programom državne potpore smatra akt na temelju kojeg se, bez potrebe za dodatnim provedbenim mjerama, unaprijed neodređenim korisnicima državne potpore dodjeljuju pojedinačne državne potpore. Ukoliko će se temeljem Zakona o trošarinama dodjeljivati državne potpore, Ministarstvo financija je u obvezi donijeti program državne potpore, koji može biti pravilnik, uredba ili bilo koji drugi akt na temelju kojeg se dodjeljuju državne potpore. Takav će akt biti potrebno prijaviti Agenciji na odobrenje, kako je to propisano Zakonom o državnim potporama, ukoliko bude izrađen prije 1. srpnja 2013. godine, a za odobrenje programa nakon 1. srpnja 2013. godine bit će nadležna Europska komisija.</p>	

Klasa	430-01/13-06/001
Davatelj	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Naziv	Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu s Konačnim prijedlogom zakona
Datum i način okončanja postupka	Prethodno obvezujuće mišljenje na zakon Agencije od 23. svibnja 2013. godine
Objava	Narodne novine, broj 67/2013
<p>Konačno prethodno obvezujuće mišljenje o sukladnosti Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu s Konačnim prijedlogom zakona sa Zakonom o državnim potporama, Agencija je donijela 23. svibnja 2013. godine. Ocjeni konačnog Nacrta prijedloga zakona prethodila je dostava radne verzije Nacrta prijedloga zakona na koju je Agencija dala stručno mišljenje od 27. ožujka 2013. godine u kojem je navedeno u kojim dijelovima je potrebno isti uskladiti s kriterijima sadržanim u propisima o državnim potporama koji se odnose na naknadu za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa. Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture je na taj način, uvažavajući smjernice Agencije iz stručnog mišljenja od 27. ožujka 2013. godine, stvorilo zakonske uvjete da izmjenama i dopuna Uredbe o uvjetima i vrednovanju kriterija za davanje koncesije za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu (Narodne novine, broj 4/2010), pitanja dodjele državnih potpora u obliku naknade za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, budu izrađena sukladno kriterijima iz gore navedene pravne stečevine EU. Naprijed navedeni propisi o državnim potporama koji se odnose na naknadu za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa su: Priopćenje Komisije o primijeni pravila o državnim potporama u obliku naknade za javne usluge (Službeni list Europske unije broj C 8, od 11. siječnja 2012. godine); Priopćenje Komisije – Okvir Europske unije o državnim potpora u obliku naknade za javne usluge (Službeni list Europske unije broj C 8, od 11. siječnja 2012. godine); Odluka Komisije 2012/21/EU od 20. prosinca 2011. godine o primijeni članka Ugovora o funkcioniranju Europske Unije u odnosu na državne potpore koje se dodjeljuju u obliku naknada određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (Službeni list Europske unije broj L 7, od 11. siječnja 2012. godine); te Uredba Komisije broj 360/2012 od 25. travnja 2012. godine, o primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore male vrijednosti koje se dodjeljuju obliku naknada određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (Službeni list Europske unije broj L 114, od 26. travnja 2012. godine).</p>	

Stručno mišljenje na zakon

Klasa	430-01/13-07/012
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva
Naziv	Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poticanju investicija i unapređenju investicijskog okruženja
Datum i način okončanja postupka	Stručno mišljenje Agencije od 5. veljače 2013. godine
<p>Agencija je zaprimila 4. veljače 2013. godine od Ministarstva gospodarstva zahtjev za izdavanje mišljenja na Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poticanju investicija i unapređenju investicijskog okruženja, te je nakon izvršenog uvida u dostavljeni Prijedlog zakona utvrđeno je da predloženim izmjenama i dopunama ne dolazi do odstupanja u odnosu na regionalne potpore sadržane u Odluci o objavljivanju pravila o regionalnim potporama (Narodne novine, br. 58/2008 i 117/2012) pa stoga Agencija na dostavljeni Prijedlog zakona nema primjedbi.</p>	

Klasa	430-01/13-07/027
Davatelj	Ministarstvo financija
Naziv	Nacrt prijedloga zakona o naplati poreznog duga fizičkim osobama s Konačnim prijedlogom Zakona
Datum i način okončanja postupka	Mišljenje Agencije od 27. ožujka 2013. godine
<p>Agencija je mišljenjem od 27. ožujka 2013. godine utvrdila da Prijedlog zakona o naplati poreznog duga fizičkim osobama s Konačnim prijedlogom zakona ne sadrži državne potpore u smislu Zakona o državnim potporama, jer se primjenjuje na fizičke osobe koje se ne smatraju korisnicima državne potpore iz članka 2. stavka 2. smislu Zakona o državnim potporama. S obzirom da se Prijedlogom zakona uređuju uvjeti, način i postupak naplate dospjelog nenaplaćenog, odnosno neplaćenog poreznog duga fizičkih osoba, nadležno porezno tijelo koje će provoditi ovaj Zakon za takve slučajeve ne bi trebalo odobravati otpis duga s osnove kamate ili reprogramiranje glavnice duga, jer bi se takve mjere mogle smatrati nezakonitom državnom potporom za koju može biti naložen povrat.</p>	

Klasa	430-01/13-06/002
Davatelj	Ministarstvo financija
Naziv	Zakon o državnim potporama
Datum i način okončanja postupka	Mišljenje Agencije od 11. travnja 2013. godine
<p>Agencija je izdala mišljenje od 11. travnja 2013. godine na Prijedlog zakona o državnim potporama, s Konačnim prijedlogom zakona (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona). U mišljenju se ističe da je u kontekstu promjene nadležnosti nad odobrenjem, nadzorom i povratom državnih potpora koja u cijelosti prelazi u nadležnost Europske komisije, neophodno da Republika Hrvatska kao država članica uspostavi kvalitetan sustav notifikacije državnih potpora Europskoj komisiji,</p>	

odnosno da prijedloge akata koji sadrže državne potpore pripremi na način koji jamči njihovu sukladnost s pravnom stečevinom Europske unije na ovom području, kako bi sam postupak odobravanja državnih potpora od strane Europske komisije bio brz te na taj način omogućio dodjelu potpora u skladu s predviđenim rokovima. Naime, sukladno članku 107. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i provedbenim aktima, državna potpora se ne smije dodijeliti prije odobrenja Europske komisije. U suprotnom je nezakonita i podliježe obvezi povrata. U tom smislu iznimno je važno da se predloženim zakonom osigura efikasan sustav prethodne kontrole (prednotifikacije) prijedloga državnih potpora i davateljima potpora omogući stručna pomoć u pripremi tih prijedloga odnosno sa što manje administrativnih prepreka prilikom pripreme i slanja prijedloga državnih potpora Europskoj komisiji na odobrenje, odnosno na mišljenje Agenciji, kada se radi o državnim potporama koje su sukladno pravnoj stečevini EU izuzete od obveze prethodne prijave (tzv. skupna izuzeća). No, nositelj izrade Nacrta prijedloga zakona u svom je prijedlogu išao i korak dalje, odnosno predvidio je da ovaj Zakon sadrži i rješenja koja se odnose na uređenje politike državnih potpora u Republici Hrvatskoj. Sukladno navedenom, Agencija podržava donošenje predmetnog Prijedloga zakona te iznosi prijedloge i sugestije u cilju poboljšanja samog teksta predloženih zakonskih odredbi.

Klasa	430-01/13-07/050
Davatelj	Ministarstvo poduzetništva i obrta
Naziv	Prijedlog zakona o unapređenju poduzetničke infrastrukture s konačnim prijedlogom Zakona
Datum i način okončanja postupka	Stručno mišljenje Agencije od 10. svibnja 2013. godine
<p>Agencija je izdala mišljenje od 10. svibnja 2013. godine na Nacrt prijedloga zakona o unapređenju poduzetničke infrastrukture s Konačnim prijedlogom zakona. Nacrtom prijedloga zakona definirana su osnovna pitanja uređenja sustava poduzetničke infrastrukture u Republici Hrvatskoj, definirani su temeljni pojmovi unutar sustava, poput vrste i tipova poduzetničkih zona i poduzetničkih potpornih institucija u Republici Hrvatskoj, s ciljem da se postojećim i potencijalnim korisnicima (poduzetnicima) omogući pokretanje i obavljanje poduzetničkih aktivnosti u standardiziranim uvjetima visoke infrastrukturne opremljenosti unutar poduzetničkih zona i poduzetničkih potpornih institucija, konkurentnom i transparentnom sustavu poticajnih mjera i olakšica kako u fazi početnog investiranja, tako i u fazi proširenja postojećih investicijskih aktivnosti poduzetnika koji posluju unutar poduzetničkih zona i poduzetničkih potpornih institucija. Također, Prijedlog zakona definira izradu registra poduzetničkih zona i poduzetničkih potpornih institucija prema određenim kategorijama, daje naglasak na mrežnu suradnju poduzetničkih institucija i gospodarskih subjekata na lokalnoj, područnoj (regionalnoj) i državnoj razini s posebnim naglaskom na povezivanje projekata poduzetništva sa sveučilištima i istraživačkim (znanstvenim) institucijama te se omogućuje sufinanciranje poduzetničke infrastrukture koja ima razvojni prosperitet i pripremljene mogućnosti za privlačenje investicijskih projekata. Agencija se mišljenjem očitovala kako su potrebne izmjene i nadopune Nacrta prijedloga zakona te nakon istih, Konačni prijedlog zakona potrebno je dostaviti Agenciji na prethodno obvezujuće mišljenje, sukladno članku 10. Zakona o državnim potporama.</p>	

Klasa	430-01/13-06/003
Davatelj	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Naziv	Nacrt konačnog prijedloga zakona o izmjenama Zakona o sportu
Datum i način okončanja postupka	Mišljenje Agencije od 23. svibnja 2013. godine
<p>Agencija se očitovala mišljenjem od 23. svibnja 2013. godine na Nacrt konačnog prijedloga zakona o izmjenama Zakona o sportu, te je s aspekta primjene Zakona o državnim potporama utvrdila kako su potrebne izmjene i dopune istog. U mišljenju je posebno naglašeno i kako se adresati ovog Nacrt konačnog prijedloga zakona o izmjenama Zakona o sportu prilikom financiranja sporta izravnije upućuju na poštivanje propisa Europske unije i politike Europske komisije u vezi državnih potpora, kako bi javna sredstva koja se dodjeljuju sportu bila korištena na način koji je sukladan ovim propisima o državnim potporama, a u suprotnom, ne bi se mogla isključiti mogućnost kontrole od strane Europske komisije i, posljedično, naloga za povrat nezakonito dodijeljenih sredstava. Također, mora biti razvidno da se poštivanje propisa o državnim potporama odnosi samo i isključivo na situaciju kada financiranje sporta može negativno utjecati na trgovinu između Hrvatske i drugih članica Europske unije, što u konkretnom slučaju znači samo kada se radi o profesionalnom sportu koji ima obilježja gospodarske aktivnosti odnosno sportskih klubova kao poduzetnika u smislu propisa o potporama. Prema mišljenju Agencije, jasnim i nedvosmislenim upućivanjem na propise o državnim potporama iz pravne stečevine Europske unije, konkretno na članak 107. UFEU, zajamčila bi se pravna sigurnost kako davateljima, tako i primateljima javnih sredstava u sportu te bi se na taj način unaprijed otklonile mogućnosti da se odredbe o javnom financiranju sporta s aspekta državnih potpora tumače ili provode na drugačiji, a ne na način istovjetan onom u Europskoj uniji.</p>	

Klasa	430-01/13-07/031
Davatelj	Ministarstvo financija
Naziv	Prijedlog zakona o transparentnosti tokova javnih sredstava s Konačnim prijedlogom Zakona
Datum i način okončanja postupka	Mišljenje Agencije od 5. travnja 2013. godine
<p>Agencija je donijela mišljenje od 5. travnja 2013. godine na Prijedlog zakona o transparentnosti tokova javnih sredstava, s Konačnim prijedlogom zakona. Potreba donošenja Zakona proizlazi iz činjenice da transparentnost financijskih odnosa između tijela javne vlasti u Republici Hrvatskoj i javnih poduzetnika, odnosno tijela javnih vlasti i poduzetnika s posebnim ovlastima, dostava i čuvanje podataka o financijskim odnosima, te obveze izvještavanja Europske komisije na način na koji to određuje Direktiva Komisije 2006/111/EZ (32006L0111, Službeni list Europske unije L 318, od 17. studenog 2006. godine) nije bila pokrivena odgovarajućim propisima, te bi se usvajanjem prijedloga Zakona na ispravan način osigurao prijenos pravne stečevine Europske unije u hrvatsko zakonodavstvo. Agencija je s aspekta primjene Zakona o državnim potporama utvrdila kako su potrebne izmjene i dopune Prijedloga zakona.</p>	

Klasa	430-01/13-07/064
Davatelj	Državni ured za upravljanje državnom imovinom
Naziv	Nacrt prijedloga zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske
Datum i način okončanja postupka	Mišljenje Agencije od 27. lipnja 2013. godine
<p>Agencija se mišljenjem od 27. lipnja 2013. godine očitovala na Nacrt prijedloga zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske. Predmetnim Prijedlogom zakona između ostalog uređuje se način i uvjeti raspolaganja dionicama i poslovnim udjelima u trgovačkim društvima čiji je imatelj Republika Hrvatska, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, odnosno dionicama i poslovnim udjelima u trgovačkim društvima, te nekretninama čiji su imatelji vlasnici zavoda i druge pravne osobe čiji je osnivač Republika Hrvatska, kao i nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske. U mišljenju Agencije je navedeno kako su potrebne izmjene i nadopune Nacrta prijedloga zakona.</p>	

Klasa	430-01/13-06/004
Davatelj	Ministarstvo financija
Naziv	Prijedlog zakona o naplati poreznog duga uzrokovanog gospodarskom krizom, s Konačnim prijedlogom zakona
Datum i način okončanja postupka	Mišljenje Agencije od 27. lipnja 2013. godine
<p>Agencija se očitovala mišljenjem od 27. lipnja 2013. godine na Nacrt prijedloga zakona o naplati poreznog duga uzrokovanog gospodarskom krizom, s Konačnim prijedlogom zakona. Nacrtom prijedloga Zakona uređuju se uvjeti, način i postupak naplate, dospjelog nenaplaćenog, odnosno neplaćenog poreznog duga do 31. siječnja 2013. godine. Pritom, ovim je Zakonom predviđena mjera olakšane naplate poreznog duga, naplatom poreznog duga reprogramom. Agencija se isključivo s aspekta Zakona o državnim potporama očitovala kako su potrebne još neke nadopune ovog Nacrta prijedloga zakona te napominje da novi Zakon o državnim potporama (Narodne novine, broj 72/2013) stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, odnosno 1. srpnja 2013. godine, te s tim danom do sada važeći Zakon o državnim potporama i Odluka o objavljivanju pravila o utvrđivanju referentne i diskontne stope (Narodne novine, broj 114/2008) prestaje važiti. Također, nakon 1. srpnja 2013. godine, za ocjenu svih državnih potpora bit će nadležna Europska komisija sukladno članku 107. i 108. UFEU, odnosno, sustav dodjele državnih potpora u Republici Hrvatskoj, kao bitnu sastavnicu unutarnjeg tržišta Europske unije, u cijelosti će nadzirati tijela i institucije EU.</p>	

Klasa	430-01/13-07/063
Davatelj	Ministarstvo financija
Naziv	Prijedlog odluke o namirenju poreznog duga ustupanjem nekretnina u vlasništvu Hrvatske radiotelevizije, Zagreb i pretvaranje potraživanja u udjel u kapitalu Hrvatske radiotelevizije, Zagreb
Datum i način okončanja postupka	Stručno mišljenje Agencije od 28. lipnja 2013. godine
<p>Agencija se očitovala 28. lipnja 2013. godine stručnim mišljenjem na Prijedlog odluke o namirenju poreznog duga ustupanjem nekretnina u vlasništvu Hrvatske radiotelevizije i pretvaranju potraživanja u udjelu u kapitalu Hrvatske radiotelevizije. Naime, Hrvatska radiotelevizija (u daljnjem tekstu: HRT) ima na dan 12. lipnja 2013. godine, dug s osnova poreza i drugih javnih davanja, te će dio tog duga prema Republici Hrvatskoj, Ministarstvu financija kao vjerovniku, namiriti kao dužnik ustupanjem nekretnina, dok će ostatak duga s osnova poreza i drugih javnih davanja te kamata koje Ministarstvo financija, Porezna uprava ima prema HRT-u, namiriti pretvaranjem potraživanja u udjele u temeljnom kapitalu odnosno dokapitalizacijom Društva. Agencija se na Prijedlog odluke očitovala isključivo s aspekta primjene Zakona o državnim potporama. Što se tiče namirenja poreznog duga ustupanjem nekretnina, navedeno se neće smatrati državnom potporom ukoliko je vrijednost nekretnina procijenjena od strane nezavisnog procjenitelja, odnosno ako takva procjena predstavlja stvarnu tržišnu vrijednost kako je to uređeno u Priopćenju Komisije u vezi s udjelom potpora kod prodaje zemljišta i zgrada od strane tijela javne vlasti (Službeni list Europske unije C 209, od 10. srpnja 1997. godine, str. 3.–5.) sadržano u Odluci o objavljivanju pravila o udjelu potpora kod prodaje zemljišta i zgrada od strane tijela javne vlasti (Narodne novine, broj 106/2008), koja je na snazi do 1. srpnja 2013. godine, a nakon toga se i u Republici Hrvatskoj izravno primjenjuje pravna stečevina Europske unije, odnosno navedeno Priopćenje. Što se tiče pretvaranja potraživanja Ministarstva financija u udjele u temeljnom kapitalu, navedeno je da bi pretvaranje potraživanja države u temeljni kapital moglo predstavljati državnu potporu. Stoga je potrebno prije nego se namjeravana dokapitalizacija provede nedvojbeno utvrditi da li se u konkretnom slučaju radi o državnoj potpori ili ne. U pravilu, dokapitalizacija države se ne bi smatrala državnom potporom samo ukoliko je provedena prema načelu privatnog investitora, odnosno ukoliko je zadovoljen test ulaganja po tržišnim uvjetima. No, u konkretnom slučaju radi se o HRT-u, odnosno javnoj radioteleviziji u kojoj je država sukladno članku 1. stavku 2. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji (Narodne novine, br. 137/2010 i 76/2012) jedini osnivač i koja uz obavljanje javnih usluga, sukladno članku 4. navedenog Zakona obavlja i komercijalne djelatnosti. Stoga se ovdje ne bi moglo primijeniti načelo privatnog investitora. Ukoliko se HRT smatra poduzetnikom u teškoćama, takvu potporu je moguće dodijeliti sukladno Smjernicama Zajednice o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama (Službeni list Europske unije broj C 244, od 1. listopada 2004. godine, str.2.-17.), te s obzirom na to, ukoliko obveza izrade programa restrukturiranja sukladno članku 23. navedenog Zakona znači da bi se HRT mogao smatrati poduzetnikom u teškoćama tada bi se spomenuta dokapitalizacija mogla smatrati potporom za restrukturiranje koju je moguće dodijeliti sukladno naprijed navedenim Smjernicama Zajednice, jer je nakon 1. srpnja 2013. godine ocjena svih državnih potpora u nadležnosti Europske komisije sukladno članku 107. i 108. UFEU.</p>	

Mišljenja:

Klasa	430-01/12-06/010
Davatelj	Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja
Naziv	Regionalna karta državnih potpora
Datum i način okončanja postupka	Mišljenje Agencije od 10. siječnja 2013. godine
Objava	Narodne novine, broj 19/2013
<p>Mišljenjem od 10. siječnja 2013. godine, Agencija je utvrdila da je Prijedlog odluke o karti regionalnih potpora izrađen sukladno pravilima o regionalnim potporama (Odluka o objavljivanju pravila o regionalnim potporama, Narodne novine, br. 58/2008 i 117/2012, koja sadrži Smjernice za nacionalne regionalne potpore za razdoblje za 2007.-2013., Službeni list Europske unije broj C 54, od 4. ožujka 2006. godine i Priopćenje Komisije koje se odnosi na kriterije za dubinsku ocjenu regionalnih potpora za velike investicijske projekte, Službeni list Europske unije broj C223, od 16. rujna 2009. godine). Bez regionalne karte nije moguće dodjeljivati regionalne potpore, a sama obveza izrade karte proizlazi iz članka 70. stavka 7. (b) Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske, s jedne strane i Europskih zajednica i njihovih država članica (Narodne novine – Međunarodni ugovori, br. 14/2001, 14/2002, 1/2005, 7/2005 i 9/2005). Odlukom Državnog zavoda za statistiku od 6. kolovoza 2012. godine, Republika Hrvatska se sukladno Nacionalnoj klasifikaciji prostornih jedinica za statistiku 2012. godine (Narodne novine, br. 96/2012 i 102/2012 – ispravak) sastoji od dvije prostorne jedinice za statistiku 2. razine i to kako slijedi: 1. Jadranska Hrvatska, i 2. Kontinentalna Hrvatska. U točki I. Prijedloga odluke navedeno je da se „Odlukom utvrđuju područja na kojima se mogu dodjeljivati državne potpore koje potiču gospodarski razvoj područja s neuobičajeno niskim životnim standardom ili velike nezaposlenosti te njihov maksimalni intenzitet, odnosno regionalne potpore, a to su područja koja odgovaraju prostornoj jedinici za statistiku 2. razine te imaju BDP po stanovniku, mjeren paritetima kupovne moći, niži od 75 posto prosjeka zemalja članica Europske unije.“ U Prijedlogu odluke, pojam područja s neuobičajeno niskim životnim standardom ili velikom nezaposlenošću, koja zbog tih svojih karakteristika imaju pravo na regionalne potpore, određen je na isti način kako je to uređeno u točkama 15. do 17. Smjernica za regionalne potpore. Sukladno podacima Statističkog ureda Europske unije (EUROSTAT) i Državnog zavoda za statistiku o BDP-u po stanovniku za razdoblje 2000.-2002. godine, prostorne jedinice Jadranska Hrvatska i Kontinentalna Hrvatska koje su navedene u točki III. Prijedloga odluke su područja na kojima se mogu dodjeljivati regionalne potpore jer je BDP po stanovniku u navedenim prostornim jedinicama niži od 75 posto prosjeka EU-25. Konkretno, za prostornu jedinicu Jadranska Hrvatska u točki V. Prijedloga odluke navedeno je da doseže 46,74 posto prosječnog BDP-a po stanovniku u EU-25, pa maksimalni intenzitet regionalne potpore koji se može dodijeliti na ovom području za velike poduzetnike iznosi 40 posto bruto ekvivalenta potpore. U točki VI. Prijedloga odluke za prostornu jedinicu Kontinentalna Hrvatska navedeno je da doseže 49,62 posto prosječnog BDP-a po stanovniku u EU-25 pa je maksimalni intenzitet regionalne potpore koji se može dodijeliti na ovom području za velike poduzetnike 40 posto bruto ekvivalenta potpore. Naknadno, sukladno produljenoj primjeni važećih pravila o regionalnim potporama do 30. lipnja 2014. godine, Republika Hrvatska podnijela je Europskoj komisiji zahtjev za produljenje primjene postojeće karte regionalnih potpora do istog datuma, što je Europska komisiji i odobrila 16. prosinca 2013. godine (Odluka Europske komisije od 16. prosinca 2013. godine, u predmetu pod brojem SA.37848).</p>	

B. Popis izabranih odluka iz područja državnih potpora u razdoblju od 1. srpnja 2013. godine do 31. prosinca 2013. godine

Mišljenja:

Klasa	430-01/13-03/001
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva
Naziv	Operativni program regionalnih potpora za ulaganje u opremu za 2013. godinu
Datum i način okončanja postupka	Mišljenje Agencije od 10. listopada 2013. godine
<p>Operativni program regionalnih potpora za ulaganje u opremu u 2013. godini usklađen je s kriterijima iz članka 13. Uredbe o općem skupnom izuzeću, koji se odnose na regionalne potpore i izuzet je od obveze prijave Europskoj komisiji. Agencija je utvrdila da su, osim uvjeta iz članka 13. Uredbe, ispunjeni i svi zajednički kriteriji iz članaka 1.-10. Uredbe o općem skupnom izuzeću, a koji se odnose na poticajni učinak, transparentnost, pojedinačne pragove prijave, objavu cjelovitog teksta programa i dodijeljenih potpora te kumulaciju. Program je trajao do 31. prosinca 2013. godine, a ukupna sredstva koja će se dodijeliti poduzetnicima u obliku subvencija temeljem ovog programa u 2013. godini iznose 120 milijuna kuna, a dodjeljuju se za ulaganje u materijalnu imovinu, do intenziteta od 40 posto opravdanih troškova sukladno karti regionalnih potpora (odobrenoj od strane Europske komisije 19. srpnja 2013. godine, odlukom broj SA.36529, i koja je na snazi do 31. prosinca 2013. godine), uvećano za 10 posto bruto ekvivalenta potpore za srednje poduzetnike, odnosno 20 posto bruto ekvivalenta potpore za male poduzetnike. U cilju izbjegavanja dodjele potpore po istim opravdanim troškovima i za istu svrhu, Ministarstvo je iz programa isključilo poduzetnike kojima su tijekom 2012. i/ili 2013. godine dodijeljene potpore sukladno Zakonu o poticanju investicija i unaprjeđenju investicijskog okruženja, te poduzetnike iz djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja koji su ostvarili potporu u 2013. godini po Operativnom programu razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja 2011.-2013.</p>	

Klasa	430-01/13-03/005
Davatelj	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Naziv	Odluka o ciljevima, uvjetima i postupcima za dodjeljivanje državne potpore za istraživanje razvoja i inovacije
Datum i način okončanja postupka	Mišljenje Agencije od 27. prosinca 2013. godine
<p>Krajem prosinca 2013. godine, Agencija je utvrdila da navedena Odluka sadrži državne potpore za istraživanje i razvoj iz Uredbe o općem skupnom izuzeću. U konkretnom slučaju, utvrđeno je da je riječ o potporama namijenjenim stvarnoj suradnji između istraživačke organizacije i poduzetnika na projektima industrijskog istraživanja, eksperimentalnog razvoja i prava industrijskog vlasništva. Potpore će se dodjeljivati u obliku subvencija, a program traje do 30. lipnja 2014. godine. Sredstva predviđena za provedbu projekata, kako je to navedeno u članku 4. Odluke, sufinancirana su iz Europskog fonda za regionalni razvoj u iznosu od 60.136.300,73 kuna, odnosno 7.884.143 eura (85 posto) i Državnog proračuna Republike Hrvatske</p>	

za 2013. godinu i projekcijama za 2014. i 2015. godinu, u iznosu od 10.612.288,34 kuna, odnosno 1.391.319,35 eura (15 posto). Ukupno će istraživačkim organizacijama i poduzetnicima sukladno Odluci biti dodijeljeno 70.748.589,07 kuna. Agencija je utvrdila da su u navedenoj Odluci ispunjeni svi posebni kriteriji iz članaka 31. i 33. Uredbe o općem skupnom izuzeću, ali i zajedničkih odredbi iz članaka 1.-10. Uredbe, te je po donošenju mišljenja, u roku od 20 dana nakon stupanja na snagu Odluke, sukladno obvezi iz članka 9. Uredbe o općem skupnom izuzeću, prosljedila Europskoj komisiji sažetak informacija o potpori na propisanom obrascu.

Klasa	430-01/13-10/013
Davatelj	Ministarstvo poduzetništva i obrta
Naziv	Program potpora za povećanje gospodarske aktivnosti i konkurentnosti malih i srednjih poduzeća
Datum i način okončanja postupka	Mišljenje Agencije od 23. prosinca 2013. godine
<p>Ministarstvo poduzetništva i obrta uskladilo je Program potpora za povećanje gospodarske aktivnosti i konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva s pravilima iz Uredbe o općem skupnom izuzeću, te je Program izuzet od obveze prijave Europskoj komisiji iz članka 108. UFEU. Agencija je utvrdila da Prijedlog programa sadrži sve osnovne elemente programa državne potpore ali i ispunjava posebne kriterije Uredbe o općem skupnom izuzeću poput sektora kojima se (ne) može dodijeliti državna potpora, odredbe o kumulaciji i poticajnom učinku potpora te transparentnosti programa. Korisnici državne potpore temeljem ovog Prijedloga programa su mali i srednji poduzetnici, instrument dodjele državne potpore su subvencije kao nadopuna privatnom financiranju, koje se dodjeljuju kao regionalne potpore, potpore za savjetodavne usluge, potpore za sudjelovanje na sajmovima, te potpore za usavršavanje. Državne potpore za savjetodavne usluge, za sudjelovanje na sajmovima, te za usavršavanje, odobrit će se samo onom poduzetniku kojemu je, prema ovom Prijedlogu programa, odobrena regionalna potpora. Ukupna sredstva namijenjena provedbi Prijedloga programa u iznosu od 255.714.160,00 kuna, (iz nacionalnih sredstava osiguran je iznos od 25.434.160,00 kuna) osigurana su temeljem Operativnog programa Regionalna konkurentnost 2007–2013. u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2014. godinu i projekcijama za 2015. i 2016. godinu, a financiran je sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj. Program traje do 30. lipnja 2014. godine.</p>	

Klasa	430-01/13-08/002
Davatelj	Ministarstvo financija
Naziv	Nacrt prijedloga zakona o dopunama Zakona o državnim potporama, s Konačnim prijedlogom zakona
Datum i način okončanja postupka	Mišljenje Agencije od 19. rujna 2013. godine
<p>U mišljenju od 19. rujna 2013. godine na Nacrt prijedloga zakona o dopunama Zakona o državnim potporama s Konačnim prijedlogom zakona, Agencija nema primjedbi. Agencija je temeljem Zakona o državnim potporama (Narodne novine, br. 140/2005 i 49/2011) i Pravilnika o obliku i sadržaju te načinu prikupljanja</p>	

podataka i vođenja evidencija o državnim potporama (Narodne novine, broj 47/2012) prikupljala podatke o dodijeljenim državnim potporama u 2012. godini, početkom 2013. godine. Dana, 1. srpnja 2013. godine, na snagu je stupio novi Zakon o državnim potporama, prema kojem je nestala zakonska ovlast Agencije za izradu godišnjeg izvješća o državnim potporama za 2012. godinu i njegovo podnošenje na usvajanje Hrvatskome saboru. Iz navedenog razloga Nacrtom prijedloga zakona dopunjuju se Prijelazne i završne odredbe Zakona o državnim potporama tako da Agencija dobije zakonsku mogućnost za izradu godišnjeg izvješća o državnim potporama za 2012. godinu te njegovo podnošenje na usvajanje Hrvatskome saboru do kraja 2013. godine.

Klasa	430-01/13-08/003
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva
Naziv	Prijedlog uredbe o poticanju biogoriva za prijevoz
Datum i način okončanja postupka	Mišljenje Agencije od 3. listopada 2013. godine
<p>Agencija je donijela mišljenje 3. listopada 2013. godine u kojem je ocijenila da je Prijedlog uredbe o poticanju biogoriva za prijevoz sukladan s pravilima o državnim potporama pod uvjetom da poticaji proizvođačima biogoriva izračunati temeljem prikazane metodologije za izračun jediničnog iznosa novčanog poticaja za proizvodnju biodizela i bioetanola nisu veći od razlike između domaćeg referentnog proizvodnog troška i tržišne cijene predmetnog oblika energije, kako je propisano točkom 3.1.6.2. Smjernica za zaštitu okoliša (Službeni list Europske unije, broj C 82, od 1. travnja 2008. godine). Prilikom izrade mišljenja Agencija je izvršila uvid u odluke Europske komisije koje se odnose na dodjelu državne potpore za poticanje proizvodnje biogoriva iz kojih, između ostalog proizlazi da država članica može dodijeliti poticaje za proizvodnju biogoriva izračunate na temelju razlike troškova proizvodnje i referentne (tržišne) cijene predmetnog oblika energije u pojedinoj državi članici. Radi navedenog, Agencija je uputila Ministarstvo gospodarstva da bi prilikom dodjele poticaja za proizvodnju biogoriva trebalo imati u vidu da metodologija izračuna poticaja za proizvodnju biogoriva (biodizela i bioetanola) iz Prijedloga uredbe ne daje mogućnost većeg poticaja od dozvoljenog, jer bi se u suprotnom moglo raditi o nezakonitoj državnoj potpori koja je kao takva podložna povratu.</p>	

Klasa	430-01/13-08/005
Davatelj	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Naziv	Prijedlog Uredbe o obavljanju javnog prijevoza u linijskom obalnom prometu
Datum i način okončanja postupka	Mišljenje Agencije od 23. prosinca 2013. godine
<p>Agencija je donijela mišljenje 23. prosinca 2013. godine u kojem je ocijenila da Uredba o obavljanju javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu predstavlja usklađeni pravni temelj za izradu dva programa državnih potpora. Riječ je o Uredbi koja propisuje uvjete i vrednovanje kriterija za davanje koncesije i sklapanje ugovora o javnoj usluzi za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu. Budući da naknada za obavljanje takvoga prijevoza predstavlja</p>	

državnu potporu za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa, programi čiji pravni temelj predstavlja Uredba moraju biti sukladni s pravilima o državnim potporama sadržanim u Odluci o državnim potporama koje se dodjeljuju za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa i Okviru Europske unije o državnim potporama u obliku naknade za obavljanje javne usluge (Odluka Komisije 2012/21/EU, od 20. prosinca 2011. godine o primijeni članka Ugovora o funkcioniranju Europske Unije u odnosu na državne potpore koje se dodjeljuju u obliku naknada određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, Službeni list Europske unije, broj L 7, od 11. siječnja 2012. godine i Priopćenje Komisije – Okvir Europske unije o državnim potpora u obliku naknade za javne usluge, Službeni list Europske unije, broj C 8, od 11. siječnja 2012. godine). Uredba uređuje dodjelu državnih potpora za obavljanje javne usluge na linijama ispod i iznad godišnjeg praga od 300.000 putnika. Rokovi, kriteriji i drugi uvjeti za ostvarivanje naknade za pružanje javnih usluga na linijama na kojima prosječni godišnji promet u dvije godine koje prethode godini u kojoj se obavlja usluga ne prelazi 300.000 putnika, detaljnije se utvrđuju programom državnih potpora za obavljanje javne usluge temeljenih na Odluci o državnim potporama koje se dodjeljuju za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, a o čijoj usklađenosti mišljenje daje Agencija. Za linije iznad godišnjeg praga od 300.000 putnika primjenjuju se načela utvrđena u Okviru Europske unije o državnim potporama u obliku naknade za obavljanje javne usluge i to: kriteriji za davanje naknade, odredbe o trajanju razdoblja ovlaštenja, iznos naknade, razrada metodologije za izračun neto troškova, odredbe o prihodu, razumnoj dobiti, prekomjernoj naknadi i transparentnosti te odredbe koje se primjenjuju na brodare koji istovremeno obavljaju i djelatnosti izvan opsega usluga od općeg gospodarskog interesa ili pružaju različite usluge od općeg gospodarskog interesa, kojeg svojom odlukom odobrava Europska komisija.

Klasa	430-01/13-08/006
Davatelj	Ministarstvo poduzetništva i obrta
Naziv	Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu
Datum i način okončanja postupka	Mišljenje Agencije od 23. prosinca 2013. godine
<p>Agencija je 23. prosinca 2013. godine utvrdila da Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu, s Konačnim prijedlogom zakona, odnosno Konačni prijedlog zakona predstavlja usklađeni pravni temelj za donošenje Programa državnih potpora za obrazovanje i izobrazbu sukladno državnim potporama za usavršavanje iz Uredbe o općem skupnom izuzeću. Međutim, Agencija smatra navođenje točnog naziva Uredbe o općem skupnom izuzeću, koja je trenutno na snazi, u tekst Zakona nesvrshodnim i neekonomičnim, budući da će se ista Uredba primjenjivati samo do 30. lipnja 2014. godine, kada na snagu stupa nova Uredba Europske komisije o općem skupnom izuzeću, te će se već samom tom činjenicom morati ući u postupak mijenjanja Zakona. Stoga, Agencija naglašava da bi se umjesto pozivanja na konkretan naziv predmetne Uredbe, u tekstu Konačnog prijedloga zakona trebalo opisno pozivati na primjenu odredbi važeće Uredbe Komisije o općem skupnom izuzeću. Nakon što Ministarstvo izradi Program za dodjelu potpora temeljem Zakona o državnim potporama za obrazovanje i izobrazbu, sukladno članku 10. Zakona o državnim</p>	

potporama, isti se treba dostaviti Agenciji radi davanja mišljenja o usklađenosti sadržaja prijedloga Programa s pravilima o državnim potporama. S obzirom da su državne potpore za usavršavanje uređene Zakonom o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu (Narodne novine, br. 109/2007, 134/2007 i 152/2008) u Nacrtu prijedloga zakona, navedeno je kako se uređuju odredbe vezane uz uvjete za dodjelu potpora za usavršavanje sukladno Uredbi o općem skupnom izuzeću, kojima se određuju uvjeti za korištenje potpore za obrazovanje i izobrazbu od strane mikro, malih, srednjih i velikih poduzetnika, a navedene odredbe uređene su sukladno odredbama Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva (Narodne novine, br. 29/2002, 63/2007, 53/2012 i 59/2013). Konačnim prijedlogom zakona uređuju se državne potpore za izvođenje praktične nastave i vježbe naukovanja na način da se iste dodjeljuju u skladu s važećim pravilima o potporama male vrijednosti (Uredba Komisije Europskih zajednica, broj 1998/2006, od 15. prosinca 2006. godine o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici na potpore male vrijednosti, Službeni list Europske unije, broj L 379, od 28. prosinca 2006. godine). Budući da Zakon predstavlja pravni temelj za donošenje Programa dodjele državne potpore za obrazovanje i izobrazbu, potrebno je da Ministarstvo temeljem usvojenog Zakona, donese odgovarajući program/odluku/pravilnik koji bi detaljno razrađivao kriterije za dodjelu državnih potpora iz Uredbe o općem skupnom izuzeću te iz Uredbe o potporama male vrijednosti, za potpore iz članka 5. Konačnog prijedloga zakona.

Klasa	430-01/13-02/001
Davatelj	Ministarstvo kulture
Naziv	Prijedlog programa financiranja nakladništva 2014. – 2016.
Datum i način okončanja postupka	Mišljenje Agencije od 14. listopada 2013. godine
<p>Agencija je izdala mišljenje od 14. listopada 2013. godine na Prijedlog programa financiranja nakladništva 2014.-2016. kojim se isti smatra sukladnim s pravilima o državnim potporama za kulturu namijenjenim za promicanje kulture i očuvanje baštine jer ne utječe na trgovinske uvjete i tržišno natjecanje u Europskoj uniji u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu. Pri tom ovo mišljenje Agencije ne prejudicira odluku Europske komisije, jer meritornu odluku u ovom predmetu donosi isključivo Europska komisija. Naime, uvjeti za dodjelu državnih potpora za kulturu nisu propisani u posebnim pravilima Europske komisije, nego se takve državne potpore, ukoliko Europska komisija utvrdi da su sukladne sa zajedničkim tržištem, od opće zabrane, izuzimaju izravnom primjenom članka 107. stavka 3. točke d) Ugovora o funkcioniranju Europske unije, prema kojem se, sukladnim s unutarnjim tržištem smatraju potpore za promicanje kulture i očuvanje baštine ako takve potpore ne utječu na trgovinske uvjete i tržišno natjecanje u Europskoj uniji u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu. Budući da je, prema ovom mišljenju Agencije, riječ o usklađenom Prijedlogu programa potpora, Agencija je postupila sukladno članku 9. stavku 8. Zakona o državnim potporama i program bez odgode prijavila Europskoj komisiji po pojednostavljenom postupku budući da je riječ o postojećem Programu potpora.</p>	

Klasa	430-01/13-02/008
Davatelj	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Naziv	Program državnih potpora u obliku poreza po tonaži – Porez po tonaži broda
Datum i način okončanja postupka	Mišljenje Agencije od 2. prosinca 2013. godine
<p>Agencija se očitovala mišljenjem od 2. prosinca 2013. godine da Prijedlog programa državnih potpora u obliku poreza po tonaži broda (Porez po tonaži broda) nije sukladan s pravilima o državnim potporama iz Smjernica Europske zajednice o državnim potporama u pomorskom prijevozu (Službeni list Europske unije, broj C13, od 17. siječnja 2004. godine). Prijedlog programa izrađen je na temelju članka 429. Pomorskog zakonika (Narodne novine, br. 181/2004, 76/2007, 146/2008, 61/2011 i 56/2013) te Pravilnika o postupku i načinu korištenja prava na porez po tonaži (Narodne novine, broj 90/2013). Odredbama Programa propisano je da u obračunu poreza po tonaži mogu sudjelovati brodovi upisani u hrvatski upisnik brodova koji su ovlaštteni ploviti izvan unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora Republike Hrvatske radi obavljanja pomorsko-plovidbenih poslova te brodovi upisani u strani upisnik brodova, te je propisan uvjet da flota koja sudjeluje u sustavu poreza po tonaži mora činiti najmanje 40 posto ukupne neto tonaže brodova državne pripadnosti Republike Hrvatske ili neke od države članica EU. Također, propisano je da brodar mora cijelo vrijeme dok je u sustavu poreza po tonaži, održavati najmanje 40 posto ukupne neto tonaže brodova državne pripadnosti Republike Hrvatske/Europske unije, te proizlazi da brodar koji prilikom ulaska u sustav poreza po tonaži prijavi flotu koju čini 50 posto neto tonaže brodova pripadnosti Republike Hrvatske/Europske unije, tijekom korištenja povlastice poreza po tonaži može taj udjel spustiti na 40 posto. Sukladno tome, u mišljenju je navedeno kako odredba nije sukladna s pravilima o državnim potporama iz Smjernica potporama u pomorskom prijevozu jer iz navedenih pravila, ali i prakse Europske komisije u postupcima koji se odnose na državne potpore u obliku poreza po tonaži proizlazi da je jedan od neophodnih uvjeta odobrenja ovakvih programa „povezanost sa zastavom“, odnosno uvjet da isključivo brodovi koji plove pod zastavama država članica mogu uživati pogodnost plaćanja poreza po tonaži. Naime, Europska komisija je u 2012. godini u postupku pod brojem SA.33829 - Program potpora u obliku poreza po tonaži na Malti, donijela odluku o pokretanju službenog istražnog postupka s ciljem ocjene sukladnosti programa s propisima o državnim potporama, gdje se jedna od spornih odredbi odnosi na mogućnost prijave u sustav poreza po tonaži flote s udjelom brodova EU pripadnosti manjim od 60 posto, kako to proizlazi iz točke 79. Odluke Komisije o pokretanju službenog istražnog postupka (Službeni list Europske unije, broj C 289, od 25. rujna 2012. godine). U tom postupku je navedeno kako je moguće prijaviti i brodove koji plove pod zastavama neke od država „pogodnosti“ odnosno trećih država, no potrebno je ispuniti uvjete da u trenutku prijave u sustav poreza po tonaži, najmanje 60 posto ukupne neto tonaže brodova plovi pod zastavom države članice; ili da dio flote plovi pod zastavama država članica, i taj udio mora ostati nepromijenjen ili se povećati tijekom razdoblja od tri godine o datuma ulaska u sustav poreza po tonaži. Agencija je također navela kako u Programu, Pomorskom zakoniku te Pravilniku, nije sadržana odredba prema kojoj brodar, ukoliko odabere ulazak u sustav poreza po tonaži, mora prijaviti cjelokupnu flotu koja ispunjava propisane uvjete (takozvana „<i>all or nothing</i>“ option), jer iz navedenog proizlazi da brodar može birati koje će brodove prijaviti u sustav poreza po tonaži, a koje ne, jer s aspekta pravila o državnim</p>	

potporama u obliku poreza po tonaži, to nije dozvoljeno. Naime, svrha uvođenja poreza po tonaži na razini Europske unije je njegova dosljedna i usklađena primjena u svim državama članicama, na način da se fiskalnim mjerama potakne europske brodare na registraciju svojih brodova pod europske zastave, odnosno da se dokine praksa registracije brodova pod zastavama država „pogodnosti“. Konkretno, jedan od načina je uvjet da pogodnost plaćanja poreza po tonaži umjesto poreza na dobit mogu uživati samo brodovi upisani u domaći upisnik brodova. Također, Agencija je navela kako Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture nije navelo godišnji planirani iznos i ukupni iznos državne potpore, već se planira godišnji pozitivni učinak na državni proračun, no potrebno je sukladno projekcijama, predvidjeti godišnji i ukupni iznos potpore za vrijeme trajanja programa.

Klasa	430-01/13-10/002
Davatelj	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Naziv	Izdavanje državnog jamstva za kreditno zaduženje društva Hrvatske ceste d.o.o., kod zajednice banaka (74,5 milijuna eura)
Datum i način okončanja postupka	Mišljenje Agencije od 24. rujna 2013. godine

Agencija se mišljenjem od 24. rujna 2013. godine očitovala na zahtjev Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture o tome predstavlja li državno jamstvo u iznosu od 74,5 milijuna eura, sadržano u nacrtu prijedloga Odluke Vlade Republike Hrvatske o davanju državnog jamstva u korist zajednice ponuditelja: BKS Bank d.d., Croatia banka d.d., Hypo Alpe-Adria-Bank d.d., Istarska kreditna banka Umag d.d., OTP banka d.d. te Zagrebačka banka d.d., za potrebe ugovaranja kredita za financiranje građenja i održavanja državnih cesta i podmirenje kreditnih obveza u 2013. godini, državnu potporu. Agencija se na postavljeni zahtjev očitovala isključivo s aspekta primjene Zakona o državnim potporama, kako državno jamstvo vjerojatno ne bi predstavljalo državnu potporu poduzetniku Hrvatske ceste d.o.o. i kreditnim vjerovnicima (bankama) iz nacrta Ugovora o kreditu, a Europska komisija je u svojem dokumentu koji se odnosi na primjenu pravila o državnim potporama za infrastrukturu, između ostalog, navela da se sredstva koja se dodjeljuju za izgradnju cesta kojima se pristup ne naplaćuje ne smatraju državnom potporom. Naime, poduzetnik ne ostvaruju selektivnu ekonomsku prednost budući da se sredstva kredita, koji je pokriven državnim jamstvom koje je predmet ovog postupka, koriste za opću namjenu, odnosno za ulaganje u izgradnju i održavanje infrastrukture na javnim cestama koje su otvorene svim korisnicima, potencijalnim i stvarnim, pod jednakim uvjetima i bez mogućnosti naplate cestarine. Sama opća mjera se provodi sukladno odredbama Zakona o javnim cestama i Odluci Hrvatskog Sabora o davanju suglasnosti na Financijski plan Hrvatskih cesta d.o.o. za 2013. godinu i projekcije za 2014. i 2015. godinu, dakle, riječ je o infrastrukturi koju je država obvezna izgrađivati i održavati. Također, predmetno jamstvo, ne bi predstavljalo niti državnu potporu kreditnim vjerovnicima (bankama), jer sukladno točki 2.3.1. Obavijesti Komisije o primjeni članka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državnih potpora u obliku jamstava (52008XC0620(02), Službeni list, C 155, od 20. lipnja 2008. godine, str. 10.-22.), bez obzira na to što je korisnik državne potpore obično korisnik kredita, ne može se isključiti činjenica da će u određenim okolnostima kreditni vjerovnik (banka), također imati izravno koristi od državnog

jamstva. To proizlazi iz činjenice da se jamstva razlikuju od ostalih instrumenata državnih potpora (subvencije, porezna oslobođenja i slično), jer u slučaju dodjele jamstva, država stupa u pravni odnos i sa vjerovnikom. Ukoliko se utvrdi da jamstvo predstavlja državnu potporu vjerovniku, takva vrsta potpore u većini slučajeva je zabranjena, jer se radi o operativnoj potpori. Međutim, ovo mišljenje nije pravno obvezujuće, budući da odluku sadrži li konkretna mjera državnu potporu, odnosno je li državna potpora sukladna pravilima o državnim potporama donosi Europska komisija, jer nakon 1. srpnja 2013. godine, za ocjenu predstavlja li neka mjera državnu potporu u smislu članka 107. UFEU, nadležna je Europska komisija.

Klasa	430-01/13-10/003
Davatelj	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Naziv	Mišljenje u vezi donošenja Odluke Vlade Republike Hrvatske predstavlja li državno jamstvo za kreditno zaduženje društva HŽ infrastrukture d.o.o. kod ponuditelja EBRD u iznosu od 40 milijuna eura, državnu potporu sukladno Zakonu o državnim potporama
Datum i način okončanja postupka	Mišljenje Agencije od 23. rujna 2013. godine

Agencija se mišljenjem od 23. rujna 2013. godine očitovala na zahtjev Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture o tome predstavlja li državno jamstvo u prijedlogu Odluke o davanju suglasnosti za sklapanje Ugovora o jamstvu između Republike Hrvatske i Europske banke za obnovu i razvoj (EBRD) za financiranje Projekta modernizacije HŽ Infrastrukture d.o.o. u iznosu od 40 milijuna eura, državnu potporu sukladnu Zakonu o državnim potporama. Agencija je do 1. srpnja 2013. godine, do ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju ocjenjivala sukladnost državnih potpora sa Zakonom o državnim potporama (Narodne novine, br. 140/2005 i 49/2011), konkretno, u vezi dodjele sredstava upravitelju željezničke infrastrukture, Agencija je postupke vodila primjenjujući Priopćenje Komisije – Smjernice Zajednice o državnim potporama poduzetnicima u željezničkom prometu (Službeni list Europske unije, C184, od 22. srpnja 2008. godine) koja je objavljena u okviru Odluke o izmjeni i dopunama Odluke o objavljivanju pravila o potporama u prometu (Narodne novine, broj 31/2010). Navedena Odluka o izmjeni i dopunama Odluke o objavljivanju pravila o potpori o prometu prestala je važiti stupanjem na snagu Zakona o državnim potporama, kako to proizlazi iz članka 18. Zakona o državnim potporama (Narodne novine, broj 72/2013). U Smjernicama Zajednice, pod nazivom Javno financiranje željezničkih poduzetnika kroz financiranje željezničke infrastrukture, navedeno je da financiranje upravitelja infrastrukture ne sadrži državnu potporu ukoliko takvo financiranje ne donosi prednost ostalim željezničkim poduzetnicima (HŽ Putnički prijevoz d.o.o. i HŽ Cargo d.o.o.), odnosno željeznička infrastruktura mora biti dostupna svim korisnicima na pravedan i nediskriminirajući način, a pristup toj infrastrukturi naplaćuje se po stopi u skladu s pravom Zajednice (Direktiva 2001/14/EZ). Ukoliko su navedeni uvjeti ispunjeni, smatra se da javno financiranje infrastrukture ne predstavlja državnu potporu željezničkom prometu. Smjernice Zajednice se i dalje primjenjuju, međutim, nakon 1. srpnja 2013. godine, za ocjenu predstavlja li neka mjera državnu potporu je nadležna Europska komisija. Činjenica je da će sredstva zajma biti dodijeljena HŽ Infrastrukturi d.o.o. koja obavlja ulogu upravitelja željezničke infrastrukture u

Republici Hrvatskoj, što obuhvaća organiziranje i reguliranje željezničkog prijevoza, osiguravanje pristupa i korištenje željezničke infrastrukture svim željezničkim prijevoznicima koji ispunjavaju uvjete propisane Zakonom o željeznici (Narodne novine, br. 123/2003, 194/2003, 30/2004, 79/2007 i 75/2009), organizaciju javnog prijevoza i prijevoza za vlastite potrebe, održavanje i osuvremenjivanje željezničke infrastrukture, njenu zaštitu, te poslove investiranja na gradnji željezničke infrastrukture. Obavljanje navedenih poslova smatra se javnim interesom, te ukoliko se takvim financiranjem ne bi pogodovalo pojedinim željezničkim prijevoznicima, državno jamstvo vjerojatno ne bi predstavljalo državnu potporu iz članka 107. UFEU. Međutim, nakon 1. srpnja 2013. godine, za ocjenu predstavlja li neka mjera državnu potporu u smislu članka 107. Ugovora o funkcioniranju Europske unije nadležna je Europska komisija, stoga se ovo mišljenje, predstavlja li državno jamstvo državnu potporu u smislu članka 107. UFEU ne smatra pravno obvezujućim, te Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, ukoliko to smatra opravdanim radi pravne sigurnosti, treba navedeno državno jamstvo, prijaviti Europskoj komisiji na ocjenu.

Klasa	430-01/13-10/006
Davatelj	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Naziv	Izdavanje državnog jamstva za kreditno zaduženje društva HŽ Infrastruktura d.o.o. kod zajednice banaka (1.005.300.000,00 kuna)
Datum i način okončanja postupka	Mišljenje Agencije od 27. rujna 2013. godine

Agencija se mišljenjem od 23. rujna 2013. godine očitovala na zahtjev Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture na zahtjev predstavlja li državno jamstvo sadržano u nacrtu prijedlogu Odluke o davanju državnog jamstva u korist zajednice ponuditelja Erste&Steiermaerkische bank d.d. i Sberbank d.d., u iznosu od 1.005.300.000,00 kuna u protuvrijednosti eura, radi financiranja osuvremenjivanja i izgradnje željezničke infrastrukture, državnu potporu sukladnu Zakonu o državnim potporama (Narodne novine, broj 72/2013). Sredstva zajma namijenjena su za financiranje osuvremenjivanja i izgradnju željezničke infrastrukture predviđene Planom investicija za 2013. godinu koji obuhvaća programe obnove i osuvremenjivanja pruga od značaja za međunarodni, regionalni i lokalni promet, program osuvremenjivanja željezničkog čvorišta Zagreb, program aktivnosti u funkciji infrastrukture i prometa na mreži kao cjelini te izgradnju novih pruga i kolosijeka. Agencija je do 1. srpnja 2013. godine, do pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji ocjenjivala sukladnost državnih potpora sa Zakonom o državnim potporama (Narodne novine, br. 140/2005 i 49/2011), odnosno glede dodjele sredstava upravitelju željezničke infrastrukture, Agencija je postupke vodila primjenjujući Priopćenje Komisije – Smjernice Zajednice o državnim potporama poduzetnicima u željezničkom prometu (Službeni list EU, C184, od 22. srpnja 2008. godine) objavljenom u okviru Odluke o izmjeni i dopunama Odluke o objavljivanju pravila o potpori u prometu (Narodne novine, broj 31/2010). Navedena Odluka o izmjeni i dopunama Odluke o objavljivanju pravila o potpori u prometu prestala je važiti stupanjem na snagu Zakona o državnim potporama, kako to proizlazi iz članka 18. Zakona o državnim potporama (Narodne novine, broj 72/2013), ali Smjernice Zajednice se i dalje primjenjuju. U Smjernicama Zajednice, pod nazivom

Javno financiranje željezničkih poduzetnika kroz financiranje željezničke infrastrukture, navedeno je da financiranje upravitelja infrastrukture ne sadrži državnu potporu ukoliko takvo financiranje ne donosi prednost ostalim željezničkim poduzetnicima (HŽ Putnički prijevoz d.o.o. i HŽ Cargo d.o.o.), odnosno željeznička infrastruktura mora biti dostupna svim korisnicima na pravedan i nediskriminirajući način, a pristup toj infrastrukturi naplaćuje se po stopi u skladu s pravom Zajednice (Direktiva 2001/14/EZ). Ukoliko su navedeni uvjeti ispunjeni, smatra se da javno financiranje infrastrukture ne predstavlja državnu potporu željezničkom prometu, a činjenica je da HŽ Infrastruktura d.o.o. obavlja ulogu upravitelja željezničke infrastrukture u Republici Hrvatskoj, što obuhvaća organiziranje i reguliranje željezničkog prijevoza, osiguravanje pristupa i korištenje željezničke infrastrukture svim željezničkim prijevoznicima koji ispunjavaju uvjete propisane Zakonom o željeznici (Narodne novine, br. 123/2003, 194/2003, 30/2004, 79/2007 i 75/2009), organizaciju javnog prijevoza i prijevoza za vlastite potrebe, održavanje i osuvremenjivanje željezničke infrastrukture, njenu zaštitu, te poslove investiranja na gradnji željezničke infrastrukture. Obavljanje navedenih poslova smatra se javnim interesom, te ukoliko se takvim financiranjem ne bi pogodovalo pojedinim željezničkim prijevoznicima, državno jamstvo ne bi predstavljalo državnu potporu iz članka 107. UFEU, jer barem jedan od uvjeta (narušavanje tržišnog natjecanja i trgovine između država članica Europske unije) koji određuju da pojedina mjera predstavlja državnu potporu, nije ispunjen. Međutim, nakon 1. srpnja 2013. godine, za ocjenu predstavlja li neka mjera državnu potporu u smislu članka 107. Ugovora o funkcioniranju Europske unije nadležna je Europska komisija, stoga se ovo mišljenje, predstavlja li državno jamstvo državnu potporu u smislu članka 107. UFEU ne smatra pravno obvezujućim, te Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, ukoliko to smatra opravdanim radi pravne sigurnosti, treba navedeno državno jamstvo, prijaviti Europskoj komisiji na ocjenu.